003376

CORREO Argentino Central (Bs. As.) | FRANQUEO PAGADO Concesión Nro. 1585 | TARIFA REDUCIDA Concesión Nro. 216

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
DIRECCIÓN POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

"LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA"

ATSKIRO NUMERIO KAINA 1 PEZAS
PRENUMERATA: Argentinoje ir Pietų Amerikoj 20 pezų metams; 12 pezų pusmečiui.
UŽSIENĮ kitur 30 argentiniškų pezų arba 3 am. dol.
ADRESO pakeitimas veltui. RAŠTUS ir prenumeratas siųsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENIŠKAI KREIPTIS:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 316340

Nr. 908 * BS. AIRES, KETVIRTADIENIS, RUGSĖJO 7 D., 1950 METAI. — Año del Libertador General San Martín 1950 * METAI (AŃO) XXII

EL CAMPO ARGENTINO Y LA INMIGRACIÓN

Entre los grandes paises agrícolas y ganaderos la República Argentina siempre ha ocupado un lugar destacado. Enormes extensiones de tierras fertiles, abundancia de aguas y clima benigno y equilibrado, cuentan entre los factores naturales que han creado condiciones sumamente favorables para el desarrollo del mejor ganado, como asi tambien el cultivo de toda clase de cereales y oleaginosos. Estas circunstancias han influido también para que, a pesar de su alejamiento de los grandes centros de consumo, la Argentina haya podido competir exitosamente, en cuanto a precios y calidad de sus productos, en todos los mercados mundiales.

Durante la II Guerra Mundial y en los años posteriores a la misma, se produjo un vuelco hace una intensa industrialización del pais, lo que dejó de tener efectos desfavorables sobre las actividades rurales. Desplazamiento de trabajadores del campo a los centros urbanos, escasez de maquinaria agrícola, limitación de precios y dificultades de comercialización, contribuyeron, entre otros factores, a la disminución de la producción agraria y encarecimiento de costos.

Afortunadamente, la situación ha merecido ultimamente la atención de las autoridades nacionales y ya se han puesto en vigor una serie de medidas tendientes a remediar tal estado de cosas.

Es indudable que la ganaderiá y la agricultura seguirán siendo, por muchas décadas, la base de la economía del país. Mas aún, el aprovechamiento de tierras que ahora no se cultivan por falta de capitales, brazos o comunicaciones, daría lugar a la creación de nuevas fuentes de riqueza nacional. Un elemento valioso en el fortalecimiento y expanción de la producción agraria podrían constituir los inmigrantes europeos. Mucha gente de campo no se decide venir por falta de capitales, estímulo ú orientación adecuada, mientras que la gran mayoría de los que vienen, se quedan en las ciudades para aumentar las filas de obreros industriales, sin posibilidades de aprovechar, para el beneficio propio y del país, sus conocimientos y larga práctica en trabajos rurales. Parecería por lo tanto sumamente conveniente que, junto con otras medidas que actualmente se están tomando para estimular la producción agrícola y ganadera, se contemplen pasos para atraer hacia el campo argentino a los inmigrantes llegados o por llegar, como asi también a los contingentes de agricultores hoy disponibles en Europa.

Entre ellos, figuran muchas familias de agricultores bálticos, lituanos, letones y estonianos desplazados de sus paises de origen por la última guerra.

ARGENTINOS PROTESTAS PRIEŠ LENKUS

Iš Buenos Aires 16. 8. 50 Varšuvon atskrido Argentinos diplomatinis kurjeris Cézar Hermán Montero. Aerodrome jo laukė Argentinos misijos nariai, kuriems Montero įteikė diplomatinį pakietą. Bet pats Montero tapo nugabentas policijon ir 15 valandų šamantinėtas.

Dėl tokio azijatiško elgesio Argentinos u. r. ministerija pasiuntė Varšuvos vyriausybei griežtą protestą.

Grįžęs Argentinon Montero pasakoja apie baisų skurdą Lenkijoje.

Argentina Smerkia Sov. Rusijos Pasikesinimus

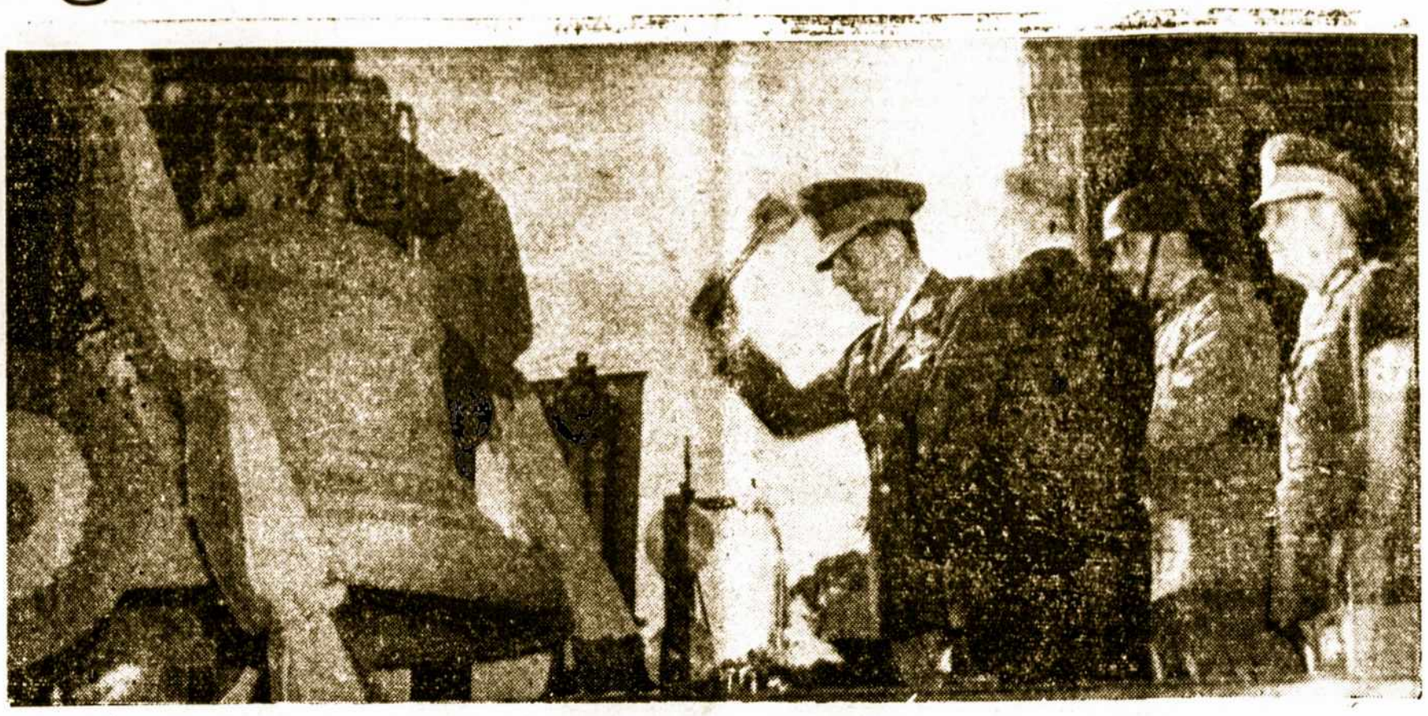

Argentinos respublikos prezidentas, divizijos generolas Juan D. Perón, minint San Martin 100 metų mirties sukaktį, tris kartus suskambino istoriniu Huaura varpu, specialiai atvežtu iš Perú, kur 1820 metais San Martin jo skambėsiu paskelbė Perú neprik lausomybę. Huaura garsas susiliejo su tūkstančių Buenos Aires varpų garsais 17. 8. 50, įamžinant abiejų šalių išlaisvintojo vardą.

KORĖJOS SKERDYNIŲ ATGARSIAI

KORĖJOS KARAS PASIBAIGS SEKANTĮ METĄ

JAV krašto apsaugos ministeris, Louis Johnson, pareiškė, kad tik vasario mėnesį, 1951, amerikiečiai su savo sąjungininkais pasieks 38 paralelę, t.y. tik iki to laiko numato išvijimą bolševikų iš Pietų Korėjos.

Kiti Amerikos valstybės vyrai pranašauja, kad varnijos ribas bandą piesti komunistai gali privesti prie to, kad gali visai nelauktai pasipilti atominių bombų lietus tuose punktuose, kuriuose jas metus bolševikai geriausia pajus.

Kas bus tuomet, priklausys nuo bendros padėties pasaulyje. Jeigu Kremliaus diktatoriai nesiliaus sabotažavę tarptautinių tarybų ir komitetų, negalės įvykti taikos. Tuomet gali prasidėti karas bolševikų teritorijose Azijoje, o taipgi tuomet arba dar greičiau gali sprogti įtempta politinė nuo taika ir Europoje.

Dabar Korėjoje tebevyksta mūšių fronto pirmyn ir atgal zigzagai. Amerikos sąjungininkai bando sulyginti savo karių algas su amerikiečiais, kurių kareiviai gauna po 33 dolerius algos, o anglų tik po 5 ir t. p. Bolševikai Pietų Korėją puolė iš pasalų birželio 25. Kol sąjungininkai pasiekė tą Azijos pusiausalį, bolševikai išžudė daugybę korejiečių, o taipgi nužudė šimtus belaisvėn paimtų amerikiečių. Amerikos prezidentas Trumanas pareiškė, kad Amerika gerai padarė gindama Pietų Korėją, nes antraip dabar gal jau būtų tekę kariauti su skurdo nešėjais - įsiveržėliais Amerikos teritorijoje.

Korėjos karas atvėrė akis ir tiems, kurie dar vis tikėjo, kad su bolševikais galima susikalbėti kaip su žmonėmis. Hitleris apgavo čamberlainą, Stalinas apgavo Rooseveltą. Bet apgavikų „triumfas" visuomet baigiasi pralaimėjimu.

— **EGIPTE** 31. 8. 50 nukrito amerikiečių oro milžinas „Star of Maryland", skrendant iš Kairo Romon. Žuvo 48 keleiviai ir 7 įgulos nariai.

KORĖJOS KARO ATGARSIAI DARBO UNIJOSE

Savu laiku bolševikavęs **Kongresas** Industrijos Darbininkų (CIO) uždraudė savo nariams iškraut iš lėktuvų kailius, ikrus ir kangrechus, rusų atgabentus Amerikon pardavimuui. **CIO** vadovybė sako, kad pirkdami liuksusinius dalykus iš rusų amerikiečiai padeda rusams kariauti Korėjoje.

Amerikos Darbo Konferencija taipgi uždraudė savo nariams dirbti prie iškrovimo rusiškų prekių, atgabentų anglų laivu „Queen Elizabeth", kuriuom atvežta 215 kilogramų kailių 10.000 dolerių vertės. Vienok tuos kailius išsirašęs pirklys milijonierius Jakob Kestenbaum graudena darbininkus, kad dirbtų. Esą, Amerikos pirkliai yra nupirkę Rusijoje ikrų (kaviar), votkos ir t.t. už 40 milijonų dolerių ir tuos pinigus jau sumokėję bolševikams. Jeigu darbininkai atsisakys dirbti prie jų iškrovimo, tai nuostolį turės Amerikos kapitalas.

Komisarų eksportuojami vergų gaminiai vėl pravėrė akis užsieniečiams, bet šį kartą jau organizuotai darbininkijai.

„PREKYBINIAI" RUSŲ LAIVAI ŠNIPINĖJIMUI

Reuterio telegrafo agentūra skelbia, kad visuose rusų prekybos laivuose eina specialį mokslą Sovietų povandeninių laivų jūrininkai. Važinėdami po užsienius, jie šnipinėja uostus ir kitų šalių laivus.

NELAIMĖ BRAZILIJOJE

Traukinių susidūrime Brazilijoje 6. 9. 50 žuvo 36 keleiviai ir virš 100 sunkiai sužeista.

— **URUGVAJUS** gavo 33 milijonus dolerių paskolos iš JAV. Savo aukso rezervus Urugvajus didina nuo 10 milijonų dolerių iki 45 milijonų dolerių.

ŠVEDAI ATMETĖ SOVIETŲ PROTESTĄ

Rugpiūčio 31, 1950, švedų vyriausybė atmetė Sovietų protestą, skaitydama jį nepamatuotu.

Mat nuo rusų laivo Švedijoje pabėgo trys Sovietų jūrininkai. Dėl to rusai kaltino švedus, būk pastarieji juos „pasigrobė ir naudojo latviškus fašistus bauginimui tų jūrininkų grįžti Rusijon".

Švedai visiškai nekalti, jeigu iš Sovietų Sąjungos bėga, kas tik gauna [illegible] pabėgti. Rusai švedų atvakyme nepatenkinti.

VAKARŲ VOKIETIJA NORI KARIUOMENĖS

Vakarų Vokietijos kancleris Adenauer 17. 8. 50 papraše anglus, amerikiečius ir prancūzus, kad jie leistų sudaryti moderniška Vakarų Vokietijos kariuomenę bent iš 60.000 vyrų.

Adenauer tvirtina, kad tokia pajėga reikalinga atsispyrimui prieš galimą rusų valdomų vokiečių veržimąsi.

Buvę sąjungininkai pešasi, o vokiečiai viš daugiau [illegible] rankas gauna. [illegible]

SOVIETŲ TERITORIJOS PLĖTIMAS

AMERIKOJE PASKELBTAS 53 PUSLAPIŲ DOKUMENTAS

Vašingtono kongresas 1. 9. 50 paskelbė 53 puslapių dokumentą, įrodantį, kur ir kaip Sovietų Rusija sulaužė savo pasižadėjimus. U. r. komisijos pirm., Virginijos atstovas John Kee pabrėžia, kad rusai tik tada pildo savo pasižadėjimus, jeigu jiems vieniems tatai naudinga. Pusantrų metų veikusi rusų amerikiečių bendra Korėjos komisija buvo susitikusi tik 62 kartus.

Dokumente sakoma, kad nuo 1939 metų rusai savo teritoriją padidino milijonu kvadratinių kilometrų, Lietuvos, Latvijos ir Estijos visiško okupavimu ir Lenkijos bei Suomijos dalimis.

Dabar Sovietų teritorija užima 22.166.580 kvadratinių kilometrų, bet bado mariose savo darbo žmones skandinanti rusai vis šaukia, kad jiems trūksta erdvės. Tą šūkį Stalinas perėmė nuo buvusio savo bendradarbio Hitlerio.

RUSŲ PROTESTAS

Sovietų vyriausybė 6. 9. 50 įteikė protestą JAV vyriausybei, reikalaudama stambaus atlyginimo už amerikiečių nušautą rusų bomboneši Korėjoje.

RUSAI SUSITARĖ ATSKIRAI SU VOKIEČIAIS

Manydami, kad jau pakankamai sustiprino bolševikišką žvalgybą ir policiją, rusai susitarė su jų pačių pastatyta Rytų Vokietijos vyriausybe taikos dėlei. Pasirašydami atskirą taiką su ta Vokietijos dalimi, rusai ketina išvest savo kariuomenę per 6 mėnesius. Rytiečiams rusai duoda teisę „sutvarkyt" ir Vakarų Vokietiją.

Vienok rusai pasilieka savo kontrolėje Baltijos uostą Vismarą dešimčiai metų ir Berlyno bei Leipcigo aerodromus trisdešimčiai metų.

Tūli mano, kad rusai tik uniformas pakeis...

BRAZILIJOJE JAU GAUDOMI KOMUNISTAI

Brazilijos komunistų vadas, Luiz Carlos Prestes, slapstęsis nuo 1948 metų, paskelbė raginimą sabotažuot Brazilijos industriją. Vyriausybė konfiskavo komunistų laikraštį „Imprensa Popular", paskelbusį tą patarimą, o sykiu suėmė ir tos partijos vadovybę. Prestes teisiamas kaipo šalies išdavikas, tarnaujantis svetimai valstybei.

Visoj Brazilijoj prasidėjo komunistinio elemento suiminėtimai.

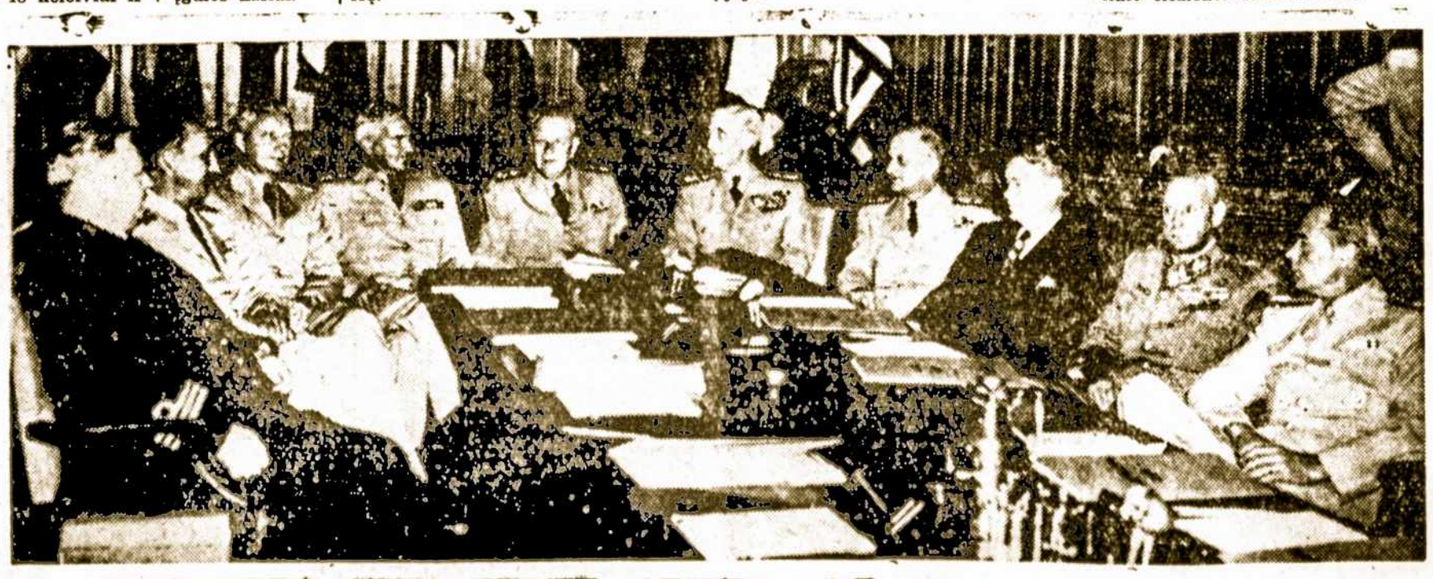

Atlanto [illegible] pasirašusių valstybių karo vadai, susirinkę aptarimui bendro apsigynimo plano. Nuo kairės dešinėn: Robins, Belgijos; Cabanier, Pranzūzijos; Van Foreest, Olandijos; Grant, Kanados; Fecheier, JAV; Douglas-Pennant, Anglijos; Jocobsen Norvegijos; Magnusson, Islandijos; Barros Rodrigues, Portugalijos ir Quistgaard, Danijos.

SVEIKINTINAS ARGENTINOS NUSISTATYMAS

Lietuviški Metrikai Ir Antartika

Rusams okupavus Lietuvą, neįmanoma gauti nei gimimo metrikų, nei kitokių dokumentų iš okupuotos Lietuvos. Kol Argentinos vyriausybė gerai nepažinojo rusų, ji iš Lietuvos išeivių reikalavo, kad gimimo metrikų ieškotų per „savo šalies atstovybę", ir duodavo Sovietų pasiuntinybės adresą...

Ilgainiui Argentinos vyriausybė įsitikino, kad Lietuvos okupantai jokių dokumentų neišduoda.

Taigi dabar Argentinos vyriausybė taip patvarkė, kad Lietuvoje gimę asmenys, gali padaryti gimimo metrikus per Taikos Teisėjus su liūdininkais šioje šalyje. Taipgi galima gauti iš Lietuvos Pasiuntinybės, esančios Urugvajuje, atlikus reikiamus formalumus ir legalizuojant Lietuvos ministerio parašą Urugvajaus u. r. ministerijoje, o ministerijos parašą patvirtinus pas Argentinos konsulą Urugvajuje.

Pastaruoju laiku Argentinos u. r. ministerija, atsakydama į Lietuvos piliečių prašymus dėl išreikalavimo metrikų iš Lietuvos, konstatuoja, kad Lietuva yra rusų okupuota.

Antras dalykas. Maskvos vyriausybė pareiškė savo pretenzijas į Pietų Antartiką, pasisiūlydama dalyvauti Antartikos konferencijoje ir pareikšdama noro čia medžioti banginius. Savo pretenzijas bolševikai remia tuo, kad devynioliktojo šimtmečio pradžioje cariškos Rusijos pilietis Lazarev su Bellinghausenu bandė tyrinėti tą Pietų Poliaus sritį. Bolševikų pretenzijas Argentinos vyriausybė griežtai atmetė, nes Antartika yra Argentinos arba Pietų Amerikos, nes Argentina gali aiškintis tik su čile.

VIKTORAS KRAVČENKO, ukrainietis, buvęs aukštas Sovietų ambasados pareigūnas Vašingtone, pasmerkęs teroristinę bolševikų vyriausybę, pasitraukė iš rusų diplomatinės tarnybos ir paraše pagarsėjusį veikalą — „Aš pasirinkau laisvę". Jo veikalas išleistas keliolikoj kalbų. 29. 8. 50 laivu „Brasil" Kravčenko atvyko Argentinon. Čia skaitys politines paskaitas. Po pietų Amerikos lankys Europą ir Aziją. Buvęs bolševikas Kravčenko yra stiprus akuotas Stalino aky.

— **BUENOS AIRES** mieste, tūlam argentiniečiui šeimininkui neatsargiai degant primusą, ivyko sprogimas, kurio pasekmėje žuvo 4 maži vaikai. Tėvas mirė nuo apdegimo, motina serga. Liko nepaliestas tik gretimame kambaryje miegojęs 7 mėnesių sūnus.

— **ARGENTINOS** vyriausybė paskelbė įstatymą Nr. 17608, kuriuo einant pakeliama teismo ir nuosavybių žymiai mažesčiai. Pakėlimas siekio šimtą nuošimčių.

— **BUENOS AIRES** priemiestyje [illegible] 6. 9. 50 traukiniui susidūrus su lokomotyvu žuvo keleivis J. E. Navarro. Kiti du keleiviai sužeisti. Lengvais sužeista 20 žmonių.

— **ARGENTINOJE** [illegible] kolii (pilnų nuospindžių) sistema pradėjo veikti prieš 5 metus. Ja čia [illegible] jugoslavų kilmės Juan Vucetich. Prie jo mauzoliejaus La Platoje 31. 8. 50 įvyko pagerbtuvių ceremonijos, papuošiant gėlėmis.

— **ARGENTINOS** gyvulininkystės parodose Buenos Aires ir kituose miestuose premijuotų gyvulių kainos pralenkia kitų metų kainas.

— **BUENOS AIRES** kirpyklose pakelti tarifai: plaukų kirpimas pirmos klasės kirpykloje $ 3, antros $ 2.50. Barzdos skutimas $ 1.10 ir $ 0,90.

Visi Lietuviai Sutinka PAVASARĮ RUGSĖJO - SEPTIEMBRE 23 D., 1950, Lietuvių Klūbo salėje, Av. Boedo 737

ARGENTINOS LIETUVIŲ
BALSAS

Nepartinis, seniausias ir plačiausia skaitomas lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje
Spausdinamas savoje spaustuvėje
Prenumerata Metams:
Visoj Pietų Amerikoj 20 Arg. pezų. Kitur 3 doleriai
Redakcija ir Administracija:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires. Tel. 45 - 4444

VYTAUTO DIDŽIOJO KARŪNAVIMO DIENA

Tautos vieningumo stiprinimui palyginkime įvairių tautų turimas istorines dienas.

Kiekviena tauta turi savo istorines dienas. Argentinoje šie metai yra pavadinti šios šalies Išlaisvintojo, Generolo Josė de San Martín metais, minint jo mirties 100 metų sukaktį. Taigi, apart Nepriklausomybės paskelbimo (9. 7. 1816), kas met rugpiūčio 17 minima San Martin diena, tautos vieningumo stiprinimui.

Jungtinės Amerikos Valstybės, kuriose gyvena virš milijono mūsų brolių lietuvių, apart Nepriklausomybės Dienos — liepos 4 — kas met mini „I am American" (Aš esu amerikietis) Dieną, tautos vieningumo stiprinimui.

Sena, su turtinga istorine praeitimi lietuvių tauta mini ne tik Vasario Šešioliktąją, kaipo savo Nepriklausomybės atsteigimo Dieną Vilniuje 16. 2. 1918, bet ir iš žilos mūsų praeities prisimename aniems laikams reikšmingą dieną, būtent Rugsėjo 8 — Vytauto Karūnavimo Dieną. Didis mūsų tautos galiūnas Vytautas įėjo mūsų istorijon. Jau 1930 metais visa Lietuva minėjo Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto 500 metų mirties sukaktį. Tatai liūdija mūsų tautos senumą, kad galėjome minėti 500 metų sukaktį nuo garbingo savo protėvio mirties.

Gi rugsėjo aštuntoji — Vytauto Didžiojo Karūnavimo Diena — kas met yra minima mūsų tautos vieningumo stiprinimui. Tos dienos proga užsigrūdinkime visur kelti gerą lietuvio vardą, juo plačiau skelbiant vietinėje spaudoje ir visuomenėje okupantų daromas lietuvių tautai skriaudas, reikalaujant laisvės dabar pavergtai Lietuvai.

APIE RUSŲ JĖGAS — KOVAI PRIEŠ SOVIETUS

Įrodinėjama, kad Hitleris išgelbėjo Staliną, marindamas belaisvėn pasidavusius rusus. Tos klaidos neturėtų padaryti vakarų sąjungininkai. Trečiojo karo išvaka rėse „Naujienos" rašo:

„Vienas buvęs vokiečių armijos karininkas, kuris dalyvavo sąmoksluose prieš Hitlerio gyvastį, pasakojo Amerikos korespondentui, kaip jam pikta, kad nepasisekė Hitlerio užmušti. Bet dar labiau jam esą pikta, kad Hitleris prakišo karą, nepanaudodamas rusų kovai prieš Sovietus jėgas.

Karo pradžioje, sako jisai, Rusijos žmonės pasitikdavo vokiečių armijas „su duona ir druska". Raudonarmiečiai mesdavo ginklus ir tūkstančiais pasiduodavo į belaisvę. Daugelis rusų net savo noru stojo į vokiečių kariuomenę ir kovojo prieš Sovietų Rusiją. Tuo laiku, kada vokiečiai artinosi prie Maskvos, kiekvienoje jų divizijoje Rusijos fronte 15 nuoš. kareivių buvo rusai. Šitie rusai vokiečių divizijose išgelbėjo vokiečių armijas, kada jas užklupo žiemos šalčiai Rusijoje.

Bet Hitleris ir jo žvalgybos viršininkas Himmler nenorėjo elgtis su rusais, kaip su talkininkais. Hitleris įsakė juos traktuoti, kaip „žemesnę rasę". Karo belaisvius vokiečiai ėmė marinti badu, rusų kaimus ėmė deginti, jų turtą plėšti. Tada rusai atsisuko prieš savo kankintojus — ir Hitleris pralaimėjo karą.

Iš šitos Hitlerio klaidos turės pasimokinti kiti, kuriems teks stoti į kovą prieš Sovietų Rusiją. Jeigu su rusais bus elgiamasi, kaip su žmonėmis, tai atėjusiai iš vakarų armijai jie stos į talką ir padės sutriuškinti kruviniausią žmonijos istorijoje Stalino tironiją!"

BROLIŲ GINČAI

„Vienybės" red. J. Tysliava rašo apie šiemetiniame sandariečių seime vykusius ginčus:

„Pasirodo, kad tarp liaudininkų (buvusių tremtinių) ir sandariečių esama kai kurių skirtumų.

Ir tai ne ideologijos, o, greičiau, temperamento bei taktikos skirtumai.

Kai čia, šiame sandariečių seime, vienas buvęs Lietuvos liaudininkų veikėjas pradėjo kalbėti apie „trijų dolerių politiką", tai net toks senas liberalas, didelis tolerantas, kaip Vitaitis, neiškentė neprotestavęs.

Faktinai, ginčas ėjęs dėl trijų narių (Devenienės, Šmulkščio ir Kutros) „narystės mokesčių."

Lietuviškų knygų nedaug teturime, jos gimsta per vargą ir aukas, branginkime jas!

LIETUVA TIKRAI BUS DEMOKRATINĖ RESPUBLIKA

Dr. D. Pilka „Keleivyje" aprašo S. L. A. šiemetinio seimo darbus Baltimore. Didelį kreditą atiduoda buv. jo pirm. adv. F. J. Bagočiui ir apsistoja prie „Naujienų" red. Dr. P. Grigaičio kalbos.

„Dr. Grigaitis savo kalboje prisimena, kad prieš 20 metų SLA turėjo $ 1,000,000 turto ir tada buvęs klausimas, ar mūsų organizacija mokės tą milijoną tvarkyti? Jis nurodė, kad organizacijoj buvo daug susipykimų ir skilimų. Bet Susivienijimas daugeliui buvo ir paliko prie širdies. Ir tie nariai šiandien veikia ir toliau veiks, kad organizacija vis augtų ir stiprėtų. Jis nurodė, kad SLA nariai yra gyvi, dirba ir dirbs su dar didesne energija. Ir mes visi dirbsime iš savo gilaus įsitikinimo, kad organizacija augtų ir jos šviesi ateitis būtų užtikrinta.

Dr. Grigaitis sakė, kad SLA daugiausia davė paramos A. L. Tarybai, kad visi Tarybai skirti pinigai nėra vartojami niekam kitam, kaip tik Lietuvos reikalams. Dr. Grigaitis seimui pareiškė, kad jis galįs šį seimą užtikrinti iš konfidencialių žinių, kurių jis negalįs pasakyti, nes tai ne nuo jo priklauso, kad Lietuva bus išlaisvinta, kad Lietuva bus nepriklausoma, demokratinė respublika. (Dideli aplodismentai.)

PASEKMINGA LIETUVIŲ S. D. KONVENCIJA

„Naujienos" skelbia tokio turinio telegramą, gautą iš savo korespondento:

„Gegužės 27 ir 28 dienomis Bostone, Mass., įvyko pasekminga Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos konvencija. Joje dalyvavo apie 30 organizacijų atsiųstų atstovų. Taip pat gauti gausūs sveikinimai ir šiame krašte, Pietų Amerikoje, Europoje ir Australijoje veikiančių organizacijų bei ten gyvenančių paskirų asmenų. Prisiųsta kelti šimtai dolerių aukų.

Advokatas Steponas Briedis pirmininkavo visoms trims sesijoms. Suvažiavusieji nubalsavo išdiskutuoti sąjungos vykdomojo komiteto pasiūlytą ir konvencijos priimtą dienotvarkę. Nutarimai buvo padaryti arba vienbalsiai, arba su labai mažam nuomonių skirtumui esant.

Kilo didesnių diskusijų, kai buvo svarstomas klausimas apie Centro Komiteto buveinę. Bet galų gale didelė suvažiavusiųjų dauguma nutarė, vietoj Bostono, pasirinkti Brooklyną. Centro komitetas padidintas nuo devynių narių iki vienuolikos. Visų pritarimu išrinktas toks naujas Centro Komitetas: Glaveskas — pirmininkas, Gervickas — vicepirmininkas, Buivydas — sekretorius, Sarpalius — iždininkas, komiteto nariai — Spūdienė, Dulkė, Grigaitis, Michelsonas, Januškis, Stilsonas ir Strazdas.

Šeštadienio naktį Citizen's Association salėje įvyko gausus bankietas. Jame dalyvavo daugelis svečių ir kitų grupių atstovų. Jie sveikino susirinkusius. Muzikalinę programos dalį atliko dainininkas solistas Bakūnas, jam akompanavo panelė Stilsoniūte.

Konvencijoje paaiškėjo, kad Socialdemokratų Sąjunga yra gana geroje būklėje ir nuolat stiprėja. Josios laikraštis „Keleivis" finansiškai yra stiprus."

LIETUVIŲ KELIAS

tautiniai - demokratinės - liberalinės krypties savaitraštis, leidžiamas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, pastaruoju metu techniškai persitvarkė, įsigijo nuosavą spaustuvę ir patobulino turinį. Iki šiol išleista 17 numerių. Sutelkta gražus būrys bendradarbių. Laikraštį leidžia Dr. M. M. Devenis ir B-vė, redaguoja žurnalistas Henrikas Blazas. Metinė prenumerata užsieniuose 5 dol.
Naujas redakcijos ir administracijos adresas:
Lietuvių Kelias,
Northfield Road, P. O. Box 86, Watertown, Conn., U. S. A. L. Š.

UŽSIRAŠYKIT „KELEIVĮ"

„Keleivis" yra įdomiausias ir plačiausia skaitomas lietuvių savaitraštis; jis yra skaitomas po visą pasaulį, kur tik yra lietuvių. Gausiai iliustruotas, gerai vedamas, pažangios dvasios. Kaina Pietų Amerikoje 3 USA doleriai metams.

Adresas toks:

„KELEIVIS",
636 Broadway, So., Boston, Mass.
U. S. A.

Pinigus iš Argentinos galima siųsti banko čekiais, laiškuose arba per „A. L. Balso" Administraciją

Lietuviai Penkiuose Kontinentuose

OKUPANTŲ VERGAI IR JŲ TALKININKAI

Jau kuris laikas Lietuvoje bolševikai yra įsteigę Lietuvos TSR politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugiją, kurios tikslas mulkinti Lietuvos žmones.

Gegužės 8 d. įvyko dr-jos atstovų suvažiavimas, kuriame, pagal mandatų komisijos pirmininko drg. Bieliuko pranešimą, dalyvavo 95 delegatai su sprendžiamuoju balsu ir 16 su patariamuoju. Iš jų 79 buvę apdovanoti įvairiais maskoliškais ordenais ir kt. ženklais. Maža buvę paskaitų ir temomis, kurios iškeltų maskolių nuopelnus Lietuvai. Nemaža dalis paskaitų buvę necenzūruotos partiniuose organuose, taigi atsiradę „klaidų". Toliau jis aštriais žodžiais užpuolė Lietuvos mokslo darbuotojus prof. K. Šalkauskį, prof. J. Balčikonį, K. Jablonskį, „kurie labai silpnai dalyvauja paskaitų darbe". Kleiza, Žukauskienė, doc. Gučas, drg. Sedov, drg Mickis, prof. Bučas, Kustova, Skiparis, Novodrovski, Kirkelis, Kuzma, Mironas, Niunka taip pat iškėlė visą eilę trūkumų.

MIRĖ STASYS JASILIONIS IR STASYS SELĖNAS

„Beśvintančio Ryto" ir „Pavasario Goitos" autorius, poetas Stasys Jasilionis JAV mirė liepos 30, 1950, sulaukęs 59 m. amžiaus.

Liepos 5 ,1950, ten pat mirė Stasys Selėnas, žurnalistas, 1948 metais atvykęs iš tremties.

— LIETUVOS ATSTOVYBĘ prie šv. Sosto naktį iš birželio 8 d. į 9 d. apiplėšė ginkluoti plėšikai, pasiimdami nemažą sumą pinigų.

KAS TIE „LITPOPAI"?

„Litpopai" — nauji Tarybų Lietuvos piliečiai, MVD atgabenti iš įvairių plačiosios „tėvynės" kampų į Lietuvos žemę. Dabar maskoliai, baškyrai ir kiti įvairiausių pavadinimų mongolai oficialioj sovietų statistikoj vadinasi „lietuviais".

Kiek jų yra Lietuvoje? Sovietų enciklopedija rašo, kad 1948 m. Lietuvoje buvo 3 mil. gyventojų. Turint galvoje 3 masinius lietuvių trėmimus, išrodo, kad azijatiškų naujakurių „litpopų" Lietuvoje iki 1950 m. pradžios bus apie 770 - 790.000 Maždaug tiek, kiek sovietų valdžia išžudė ir ištrėmė lietuvių 1940 - 1949 m. laikotarpy.

— DAIL. ANT. MELNIKAS Romoje buvo suruošęs savo kūrinių parodą, apie kurią teigiamai atsiliepė italų meno kritikai, kai kurie jį statydami net pavyzdžiu jauniesiems italų dailininkams, kaip reikia kurti.

— D. BRITANIJOJE nuo seniau atvykusių ir tenai įsikūrusių lietuvių priskaitoma per 10 tūkstančių. Tarp jų ir naujai atvykusiųjų naujakurių kol kas stipresnių ryšių nesama, nes anie jau nuėję nutautėjimo keliu. Ypač jaunoji karta mažai kalba lietuviškai

— STASYS SELĖNAS, laikraštininkas, atvykęs iš tremties 1948 metais, po ilgos ligos mirė New Yorke 5. 7. 50. Palaidotas BALF'o lėšomis.

— 28 LIETUVIAI yra įsikūrę ir gyvena prancūzų Maroke, o iš viso žinomų lietuvių Prancūzijoje ir jos kolonijose yra 1,121.

— INŽ. LEONAS TUSKENIS mirė Australijoje 6. 6. 50.

BAUDŽIAUNINKAS ŠIURNA AŠMENOS KOLCHOZE

Juozo Šiurnos šeima: Juozas, jo žmona Kotryna ir du vaikai — Onutė 10 m., Kęstutis 18 metų.

Juozo Šiurnos kolchozas: buv. dvaras ir kaimas Akmeninė, Ašmenos valsč., Vilniaus apskr.

Juozas Šiurna gyvena su šeima buv. dvaro darbininkų patalpose. Kolchozo viršininkas — buv. „staroveras", atgabentas į Lietuvą 1948 metais iš Riazanės, Josif Grigorjevič Dubinov. Tikras „kacapas", barzdotas, niūraveidis, gal ir neblogas žmogus, bet labai bijo MVD „načelniko" Jegorovo, Ašmenos rajono viršininko.

Šiurnos butas mažas, vienas kambarėlis ir bendra 10 šeimų virtuvė. Kambary viena lova, dar palikusi iš prieškarinių laikų. Stalas, namų darbo keturi „staliukai" — kėdės. Spintos nėr ir nereikia, nes nėra ką dėti. Visa šeima dėvi „medžiokus". Juozas pernai pardavė „predsiedateliui" savo batus. Gavo pūdą miltų ir tris dienas nėjo „normos" dirbti. Norma — tai išdalintas dienos darbas. Jei Juozas išdirbs „normą", gaus pietus ir 40 gramų duonos. Pietūs — sriuba be mėsos, iš bulvių ir truputis košės su aliejum. Duoną „predsiedatelis" dalina ryte; tai grūdai. Kaip nori: virk grūdus ir valgyk, arba vešk sumalti. O ką šiandien valgysi? Juozas pusę „pajkos" valgo, pusę atideda malti. Malti galima kartą į dvi savaites Ašmenoje, kada veža kolchozo grūdus į „Zagotzierno" malūną.

Juozas dirba kolchoze prie lauko darbų. Žmona Kotryna prie galvijų, Kęstutis dirba miške, ne kolchoze. Kasmet jam reikia važiuoti vis į kitą rajoną. Pernai dirbo Lentvary, šiemet nuvežė net į Švenčionėlius. Dirba ir Onutė prie „Agitpunkto". Mazgoja patalpas, šluoja, paskui padeda draugei Natašai, Dubinovo žmonai, virtuvėje.

Juozo Šiurnos šeima dirba nuo šeštos valandos ryto iki aštuntos vakaro.

Gegužės 1 dieną kolchozo komitetas nutarė vienbalsiai dirbti 3 valandas į parą virš plano. Be atlyginimo.

SUKŪRENO GRINDIS

Viename laiške iš Kintų miestelio (Klaipėdos krašto) rašoma: „Jūs negalite įsivaizduoti, koks dabar mūsų gyvenimas. Neturime kuro. Sukūrenome visus medinius krautuvių įrengimus, įskaitant ir lentynas prekėms sudėti. Pagaliau jos ir nereikalingos, nėra prekių. Žmonės išsiėmė medines grindis ir jas taip pat sunaudojo kurui. Nuosavybės nebeturime — viskas valdžios. Mokyklos veikia. Jose mokoma rusiškai ir lietuviškai. Bažnyčia kiaura, daugelyje vietų lyja, vargonai sulaužyti. Bažnytines pamaldas (evengeliškas) laiko laukininkas Miklovaitis. Jos vyksta bend ruomenės namuose. Retkarčiais atvyksta lietuvis kunigas iš Naumiesčio. Krautuvėse galima gauti tik šiek tiek kruopų, rupios druskos, kurią prieš vartojant reikia sumalti, vieną kitą dėžutę degtukų. Žibalo gauname retai. Manufaktūros krautuvėse yra šiek tiek medžiagų, tačiau neįstengiame pirkti — kainos labai aukštos. Tuščius ūkius užima iš Rusijos atvykę maskoliai arba iš D. Lietuvos lietuviai. Aš uždirbu 480 rublių mėnesiui ir už tai galiu nusipirkti 4 svarus sviesto".

— BOGOTOS LIETUVIAI (Kolumbijoje), dėl aukštos nuomos ir kitų išlaidų negalėdami išlaikyti klūbo, jį uždarė. Dabar ieškos kitų patalpų susirinkti.

SPAUDOS DARBAI

VIZITINĖS KORTELĖS

VOKAI IR LAIŠKAI

SĄSKAITOS — FACTURAS

KNYGOS IR BROŠIŪROS

BLANKAI IR ĮSTATAI

ATLIEKAMI „A. L. BALSO" SPAUSTUVĖJE

Av. Boedo 737 — TE: 45--4444, Bs. Aires

OKUPANTAI LIETUVIAMS UŽDRAUDĖ TAUTOS HIMNĄ

Okupuotoje Lietuvoje vieton lietuvių tautos himno įvestas bolševikinis. žodžiai — A. Venclovos; muzika — B. Dvariono ir J. Švedo. Jame garbinamas Leninas, Stalinas, rusų tauta, komunizmo šviesų spinduliai ir kiti būdingi sovietiniams okupantams atributai. Jo muzika (dažnai girdima per radiją) yra tikras sovietinių meliodijų jovalas. Savo turiniu ir melodija ši dainuška neturi nieko bendra su lietuvių tauta.

VLIK'o VEIKLOS KRONIKA

— VLIK'o ir VT pirmininkas M. Krupavičius nuo VIII, 10 d. išvyko ilgesnių atostogų sveikatai pataisyti; VLIK'e ir VT eilės tvarka jį pavaduoja J. Brazaitis.

— VLIK'o bendradarbį V. Vaitiekūną, išvykusį atostogoms, pavaduoja T. Šidlauskas.

— LRK Vyr. Valdybos pirmininkas Dr. D. Jasaitis VIII, 14 d. išvyko į JAV; LRK Vyr. V-bos pirmininko pareigas laikinai eina prov. J. Makauskis.

— RYŠIUM su galimo karo grėsme daromi žygiai IRO'e, Frankfurte, Londone, Paryžiuje, Vašingtone, kad būtų apsaugoti nespėję ar negalintieji išemigruoti DP.

— PRIE BONNOS vyriausybės daromi žygiai sutvarkyti likusių lietuvių teisinę padėtį.

— VAŠINGTONE, Ženevoje ir kitur daromi žygiai pakeisti IRO konstituciją klaipėdiečių bei repatriantų naudai.

— VAŠINGTONE, Ženevoje, Frankfurte ir kt. nuolat intervenuojama, kad būtų paspartinti DP emigracija, nes dabar kas mėnesį išėmigruoja tik pusė nustatytos normos.

— VLIK'o bustinėje VIII. 6-9 dienomis lankėsi BALF'o pirmininkas Dr. Končius; specialiame VT posėdyje su juo buvo išdiskutuota aktualieji tremtinių šalpos bei juridinės jų apsaugos klausimai.

— VLIK'as iš savo lėšų paskyrė DM. 4500,- Diepholzo lietuvių gimnazijos bendrabučiui įsteigti.

— TAUTOS FONDO resursus numatyta padidinti aukų bei rinkliavų vajais ir pagrieztinti atsiskaitymą iš surenkamų sumų.

— LIETUVOS ministeris Vašingtone p. žadeikis, latvių charge d'affaires p. Feldmans ir estų gen. konsulas Kaiv — liepos 27 d. lankėsi valstybės departamente. Juos priėmė Achesono pavestas jo pavaduotojas p. Perkins. Baltijos diplomatai įteikė raštą, kuriame dėkoja už ligšiolinį JAV vyriausybės politiką, nepripažįstant Baltijos valstybių įjungimo į SS-gą. Pareikštas taip pat pasitenkinimas dėl JAV iniciatyvos pasipriešinti agresijai Korėjoje. Apsilankyta departamente ryšium su sukaktimi, kada JAV buvo pereiškusios pripažinimą Baltijos valstybėms.

— EUROPINIO SĄJŪDŽIO vykdo majame komitete estams, latviam ir lietuviam atstovauja iš eilės estas p. Roi.

— SUDARYTAS Europinio Sąjūdžio lietuvių tautinės tarybos Paryžiaus skyrius. Į jo vadovybę įeina Dr. S. A. Bačkis, prof. Baltrušaitis ir Ed. Turauskas.

VLIK'o SKELBIMAI

Visi PLB bei jų LOK pirmininkai ar jų įgaliotiniai, o taip pat ir kraštuose esančių buv. DP organizacijų vadovybės ar jų įgaliotiniai yra prašomi skubiai pranešti savo adresus Lietuvybės Išlaikymo Tarnybai: M. Krupavičius, (14b) Pfullingen b/Reutlingen, Goetestrasse 16, Germany.

Tautiečiai, radę nelietuviškoje spaudoje įdomesnius straipsnius mums opiaisiais klausimais yra prašomi juos skubos keliu pasiųsti adresu: ELTA, (14b) Pfullingen, Goethestrasse 18, GERMANY.

ELTOS Biuletenis.

Rugpiūčio 10, 1950.

PRIPAŽĮSTAMI NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ATSTOVAI

Lietuvos Respublika, atkurta 1918 m. Vasario 16 dienos aktu, šiuo metu pasaulyje tebeturi septynias atstovybes ir aštuonis konsulatus.

Atstovybės yra: Washingtone, Londone, Vatikane, Paryžiuje, Berne, Montevideo ir Rio de Janeiro.

Konsulatai yra: Š. Amerikoje — 4, Pietų Amerikoje — 2, Kanadoje — 1 ir Europoje — 1.

Nors Sovietų Sąjunga ir labai stengėsi priversti juos panaikinti, bet nepasisekė. Tos valstybės ir toliau tepripažįsta tikrosios Lietuvos Respublikos diplomatinius atstovus, nors ji jau 10 metų, kai sovietų okupuota. O JAV valstybės departamentas jau keletu atvejų viešai deklaravo tepripažįstą tik šiuos diplomatinius atstovus. J. Naisys.

— BALTIJOS tremtinių naujas laivelis artėja prie šiaurinės Amerikos krantų. Jeigu negaus teisės išlipti JAV, bandys likti Kanadoje.

— BALF'o pirm. kan. prof. Končius, aplankęs Vokietijos, Austrijos, Italijos ir Anglijos lietuvius, 7. 8. 50 grįžo į New Yorką. Jis tarėsi ir su minėtų šalių vyriausybėmis.

— LATVIŲ — LIETUVIŲ VIENYBĖS rūpesčiu pradedama versti į latvių kalbą K. R. Jurgėlos „Lietuvių Tautos Istoriją".

AMERIKON ATVYKĘ LIETUVIAI TREMTINIAI

Lapkričio 28 d., 1949 m., laivu „General Ballou" į New Yorką atvyko 50 lietuvių šeimų. Atvyko:

Alfonsas Bagdonavičius, Vytautas Bendoravičius, Henrikas Benkunskas, Mykolas Buda, Algimantas čepulis, Danutė Barauskaitė, Ona Bulkaitė, Juozas čepaitis, Stasė Drazdauskas, Bronius Dubauskas, Magdalena Eidukevičius, Franciška Francienė, Boleslovas Gaidžiūnas, Jonas Gelumbauskas, Vladas Jakimavičius, Pranas Janušaitis, Kazys Jasinskas, Pranas Juodaitis, Bronius Kentra, Darata Kiudulienė, Uršulė Kuklerienė, Jonas Meškauskas, Stasys Mockevičius, Juozas Nakutavičius, Vladas Norušis, Kazys Paulauskas, Pranas Paulikas, Povilas Peškaitis, Jonas Petrauskas, Margarita Ramanauskas, Edvardas Reingoldas, Kazimieras Sapetka, Ida Šulc, Kostas Skladaitis, Jonas Skladaitis, Vladas Stanaitis, Vytautas Strolis, Elena Sukadelskis, Vytautas Sutkus, Pranas Sutkus, Justina Tautkus, Telesforas Vaitekūnas, Andrius Vaitkus, Aleksandras Vasauskas, Romanas Vodopalas ir Jadvyga Viršilienė.

Lapkričio 28 d., 1949 m., laivu „General Sturgis" į Bostoną atvyko 52 lietuvių šeimos. Atvyko:

Eduardas Adamavičius, Marija Aufutis, Uršulė Barkauskienė, Kazimieras Baranauskas, Vitoldas Blynas, Irena Borvingytė, Petras Buinauskas, Luba Bytautienė, Stasys Čiužas, Jonas Demerckis, Konstantinas Eimantas, Alfonsas Indreika, Juozas Ivanauskas, Juozas Jakštas, Jonas Jankus, Marija Janušauskienė, Pranas Josdauskas, Marija Korsakas, Robertas Kronas, Motiejus Krusnauskas, Vladas Kubaitis, Edmundas Lenkauskas, Povilas Makarauskas, Konstancija Makaravičienė, Povilas Maracinskas, Stasys Makutėnas, Ildefonsas Malukas, Jurgis Margis, Pijus Marma, Albinas Micuta, Antanas Petkelis, Alfonsas Pimpė, Veronika Plečkaitis, Kostas Pranckevičius, Kazimieras Paukštys, Emilija Rauchas, Magdalena Sabickienė, Jonas Sakalauskas, Adomas Širmulis, Bronė Skriptauskaitė, Dunia Slepokovaitė, Henrikas Svei nickas, Klemensas Tautkus, Anupras Tamulynas, Cezaris Ugianskis, Stefanija Vaičaitienė, Edmundas Vaitkevičius, Gražina Valavičius, Vincas Vekteris ir Jeronimas Žlioba.

Gruodžio 2 d., 1949 m., laivu „General Muir' į Bostoną atvyko 52 lietuvių šeimos iš Vokietijos. Atvyko:

Andrius Ambrozevičius, Agota Augaitienė, Agnė Bacevičius, Liudas Balvočius, Aurelija Bartkus, Vladas Benediktas, Vincas Blažaitis, Jonas Baublys, Pijus Brazauskas, Greta Blušis, Vladas Česnakavičius, Kazys Dobiliauskas, Antanas Gintautas, Juozas Gudavičius, Gertruda Hernaitė, Leonas Jonušis, Juozas Juozevičius, Juozas Jutas, Ona Kalvaitienė, Bronė Katelis, Antanas Kazlauskas, Kazė Kavarskytė, Barbora Kerpienė, Halina Klemejerytė, Viktoras Kriščiunevičius, Bronius Kulys, Natalija Kunskaitė, Petras Kurpis, Juozas Kirstukas, Adomas Kupcikevičius, Leonas Kvocas, Aleksandras Laikunas, Vytautas Laugalis, Andrius Laukaitis, Mečys Leškys, Otonas Liutkevičius, Konstancija Lukoševičiūtė, Stasys Melsbakas, J. Meškauskas, Bronius Michelkevičius, Domas Micuta, Martynas Nedzinskas, Pranas Olšauskas, Albina Perkūnienė, Algimantas Petrėnas, Vaclovas Ramanauskas, Juozas Raškevičius, Richardas Reikenis, Petras Rukas, Vytautas Rutkauskas, Uršulė Sabrinskienė, Juozas Sakadolskis, Vladas Selivončikas, Antanas Šilėnas, Albinas Smolinskas, Jonas Tolksnys, Anelė Trumpienė, Lidija Vazgauskas, Aldona Valeisaitė, Kazimieras Vaičius, Kazimieras Vaičiūnas, Jonas Velikas, ir Simonas Zelba.

„TALENTINGAS MUZIKAS PALIEKA AUSTRALIJĄ"

Tokiu pavadinimu „Sunday Telegraph" V. 7 d. (Sydney) įdėjo žinią apie tai, kad talentingas smuikininkas, lietuvis Stasys Gabrijolavičius, gyvenąs South Melbourne, pasiryžęs išvykti iš Australijos į Ameriką tuoj pat, kaip tik bus galima, nes Profesinė Muzikų Sąjunga nepriima jo nariu ir jis negalįs čia dirbti savo profesijoje.

Lietuvoje Stasys Gabrijolavičius grojo Vilniaus Valstybiniame orkestre, vėliau, tremtyje, Drezdeno operos ir Drezdeno Philharmonijos orkestruose. Muzikos autoritetas Sir Berhard Heinze, kuris klausė Gabrijolavičių grojant, pripažino jo aukštas kvalifikacijas, deja, unijai tai nesvarbu.

Panašus reiškinys yra ir Adelaidėje. Atrodo, kad Australija, apvaldyta Unijų, iš viso negalinti progresuoti, nes ne tik muzikų, bet ir kitos Unijos stato visokias kliūtis europiečiams specialistams tapti unijų nariais ir dirbti savose profesijose. A. L.

INŽ. PIJUS BIELSKUS
Sudaro planus ir vykdo Namų Statybą
TUYŲ 3055 — VAL. ALSINA

ST. ILGŪNAS.

Stalinas ir Titoizmas

Kas skaito bet kurį laikraštį, negali prasilenkti su nauju žodžiu, titoizmas. Kas gi yra tas titoizmas? Titoizmas visų pirma yra tas, kaip galvoja ir kaip veikia Jugoslavijos raudonas diktatorius Tito. Bet titoizmas šiuo metu nebėra vien tik Jugoslavijos gyvenimo reiškinys. Titoizmas iš Jugoslavijos plinta satelitų kraštuose, pačioj Rusijoj ir vis energingiau reiškias Vakaruose, besiformuodamas į naują, savarankią kryptį bendrame komunistų sąjudy. Dėl to jis ir mums darosi ypatingai įdomus.

Kas yra Jugoslavijos raudonasis chanas Tito - Braz, daug kam mūsų jau yra žinoma gan gerai. Žinoma ir tas, kad Tito — serbų tautos vaikas — prieš paskutinį karą ėjo bolševizmo mokslus ir gerai susipažino su bolševizmo praktika Maskvoje. Ten jis išlaikė geram komunistui būtinus kvotimus ir laimėjo didžiausį dalyką — Stalino pasitikėjimą. Kai prasidėjo antrasis karas, Tito Maskvos pavedimu ir kaip reikiant pakaustytas, grįžo į Jugoslaviją ir, kuomet ji buvo vokiečių okupuota, ten organizavo prieš okupantą partizaninę kovą. Kartu organizavo ir komunistų partiją, kurios pagalba ir jo vadovaujamas partizaninis sąjūdis įgavo ryškią komunistinę kryptį.

Konferencijose Jaltoj, Teherane ir Potsdame Vakarų aliantai, dar akli pasitikėjimu bolševikams, pardavė Stalinui ne tik Pabaltę, bet ir Jugoslaviją. Buvo sutarta, kad Jugoslavija priskiriama sovietų zonai ir kad alianti kariuomenė turės iš jos pasitraukti. Prieš pasitraukdami, amerikiečiai ir britai, sovietų paraginami, dar spėjo apginkluoti Tito partizanus ir vėliau nieku nepaspėšino, kai buvo likviduojamas Tito konkurentas partizaninėj kovoj, generolas Michailovič, apie kurį paskutiniu laiku burėsi demokratinės krašto jėgos.

Vokiečiams besitraukiant, sovietai okupavo Jugoslaviją, padėjo Titui įvesti komunistinį režimą ir sudoroti jo priešus. Kuomet Tito susitvarkė ir sustiprėjo, rusai iš Jugoslavijos pasitraukė. To pasitraukimo Stalinas ir šiandien negali sau dovanoti — „neklaidingasis" pats sudarė sąlygas, kad Titui pradėtų augti neklusnumo ragai prieš Maskvą.

Tito sutvarkė Jugoslaviją sovietų pavyzdžiu. Iš savo partizanų dalies jis sudarė politinę policiją skaičiumi iki 200,000 ir ją padarė tuo, kuo sovietuose yra NKVD, tai esą specialios paskirties daliniai. Kitus savo partizanus jis įliejo į naujai suformuotą Jugoslavijos armiją, kurios skaičių dabar sudaro 600,000 ginkluotų vyrų. Tai ir yra toji jėga, kuria pasiremdamas Tito virto Jugoslavijos raudonuoju chanu.

Dabar sakoma, kad Jugoslavijoj esąs proletariato diktatūros režimas. Tikrumoj tai tėra diktatoriaus Tito režimas. Jugoslavijos tautas valdo ne proletariatas, ne komunistų partija, bet Tito su savo klika. Komunistų partija, policija, kariuomenė tėra įrankis Tito rankose. Tito nesnaudė, jis sulikvidavo visas partijas, išnaikino veikliąją opoziciją, atėmė iš tautos visas laisves ir dabar jai leidžia tik taip galvoti, kaip jis galvoja, kruvinai reikalaudamas besąlyginio klusnumo. Socializmą Tito vykdo taip pat, kaip ir sovietuose. Kai susikirto su Stalinu, Tito išdidžiai pasigyrė, kad jam geriau sekas, kaip pačiam Stalinui. Pas jį, girdi, pramonė suvalstybinta 100%; prekyba suvalstybinta 100%; visi ūkininkai suvaryti į kooperatyvus, kas reiškia pirmą ir svarbiausį žingsnį juos sukolchozinti. Ir tai per tokį trumpą laiką.

Kiek Tito gali deklaruoti savo režimą proletariato vardu, rodo gyven-

MARŠALAS TITO,
Kominformo „Liuteris". Kadangi jis turėjo didžiausią pasitikėjimą Kremliuje, tat rusai nelaikė savo kariuomenės Jugoslavijoje. Tito „meté pirštinę" savo mokytojui Stalinui, apkaltindamas jį išsigimimu ir nutolimu nuo komunizmo.

tojų sudėtis. Jugoslavijoj, kaip ir Lietuvoj, ūkininkai sudaro 80% visų gyventojų. Iš 9 milijonų ūkininkų apie 80% yra mažažemiai, turi iki 5 hektarų žemės. Apie 5% turi 10 - 20 hektarų. Kas turėjo žemės daugiau, liko nubuožinti ir su jais taip pasielgta, kaip dera pasielgti su liaudies priešais. Likusieji gyventojų 20% yra miestelėnai, jų tarpe darbininkų apie pusė. Kiek iš tos pusės žegnojasi prieš Tito, sunku pasakyti. Jei Jugoslavijoj taip yra, kaip Lietuvoj, reikia manyti, kad režimą garbina tik tie, kurie prie jo yra pritapę ir gali valgyti sotesnę duoną. Taip atrodo proletariato diktatūros pagrindas Tito Jugoslavijoj.

Tai visgi dėl ko du broliu, sukūrusiu pas save visai vienodus režimus ir tuo pačiu ideologiniu pagrindu, tarp savęs sukliuvo ir taip negražiai susipiovė?

Priežastis yra ta, kad Tito panorėjo būti Jugoslavijoj tuo, kuo sovietuose yra Stalinas — neaprėžtu diktatorium. Tur būt į nepaklusnumą pastūmė jį ir serbo kraujas, nepakenčiąs bet kurių pavalkų. Savo laisvę branginti serbus išmokino šimtmečiais vestos kovos su jų pavergėjais. Kaip bebūtų, Tito atstatė ragus prieš tėvą ir mokytoją ir prasidėjo kova iki šiol darnioj komunistų šeimoj.

Negalėjo neprasidėti. Stalinas, rusiškojo bolševizmo reiškėjas, nepakelia jokio sau prieštaravimo. Tikrasis bolševizmas yra tas, kaip jį galvoja ir kaip vykdo pats tėvas Josifas. Kas kitaip drįsta galvoti ir veikti, atsako savąja galva. Iš jo rankos žuvo senoji bolševikų gvardija; jo patvarkymu išnyksta, kaip dūmas, ko munistinių partijų vadai, etekę Stalino šviesių akių malonės Stalinas bolševizmui yra tas pats, kas katalikybei šv. Tėvas. Ir dabar Tito.

Pasijutęs pakankamai tvirtas pas save namie, Tito iškėlė hereziską šūkį — visos komunistinės partijos turi būti lygiateisės. Visos komunistų valdomos šalys turi būti lygiagretės ir savo veikloj namie autonomiškos. Dėl to ir Tito Jugoslavijoj turi būti sau ponas. Dėl to jis laiko Kominformo nutarimus, kurie kišasi į Jugoslavijos reikalų tvarkymą, sau neprivalomus Bet tuo pačiu Tito pasisėkė ir priešs Maskvos kišimąsi i Jugoslavijos reikalus, nes Kominformas tėra Kremliaus gramofonas. Dar daugiau. Kai prasidėjo kova tarp Stalino ir Tito, šis pastarasis išmetė Staliną iš bolševizmo šventųjų tarpo. Jis drįso tvirtinti, kad Stalinas tam tikrais atsitikimais klysta ir eina prieš Lenino nustatytas bolševizmo dogmas.

Tokiu savo nusistatymu ir elgesiu Tito pakėlė revoliucijos maištą bolševizme, kaip anais laikais „pasiutęs vienuolis" Liuteris sukilo prieš Romą. Einant Tito galvojimu bolševizmas turi bendrus ideologinius pagrindus, bet tuos pagrindus suprasti ir savaip aiškinti leista kiekvienam bolševikui. Bolševizmo biblija duodama kiekvienam laisvai skaityti, bet Stalinas negali į ją įrašyti, ką jis pats nori. Tuo tarpu tas Tito nusistatymas téra skiriamas eksportui, propagandai kitose komunistų partijose, na mie jis kitaip verčiasi.

Tito ginčui su Stalinu buvo ir neideologinių motyvų, Kad tvirtinti komunistų režimą Jugoslavijoj, jam būtini du dalykai: kelti krašto gyventojų gerbūvis ir tvirtinti krašte sau patikimą atramą visuomenėje. Ūkininkais Tito negali pasitikėti. Tito ir rėžimo išsilaikymui ir prekybai su Vakarais palaikyti išspaudžia net ir „biedniokų" paskutinius syvus ir jie vargsta taip pat žiauriai, kaip ir sovietų kolchozininkas. Patikimos režimui atramos Tito tegali laukti iš darbininkų, bet jų dabar Jugoslavijoj téra 10%. Abudu pažymėtus uždavinuis Tito, supratimu tegali, išspręsti krašto supramoninimas. Jis žymiai padidintų darbininkų skaičių ir jų svorį krašte; jis didintų tautos turtą ir leistų kilti gyventojų gerovei

Tito neblogai galvoja, bet ir čia ne taip, kaip Stalinas. Bolševizmas yra nedalomai sutapęs su rusišku imperializmu, su Kremliaus pasiryžimu padaryti pasaulį ne tik komunistiškąjį, bet ir nuo Maskvos priklausomą. Viena Maskvos nesakomų priemonių priristi prie sovietų jų satelitus yra padaryti juos ūkiškai nuo sovietų priklausomus. Sovietai patys ir žiauriausiomis priemonėmis vykdo pas save suindustrinimą ir kartu tiek Pabalty, tiek ir pas savo satelitus stabdo pramonės vystymą. Sovietai skiria savo satelitams tik kolonijų vaidmenį, kurios Maskvai statytų tik žaliavas ir neapdirbtus naturalius turtus. Aišku, kad Tito užsimojimas pataikė į labai skaudžią Kremliaus politikos vietą ir tik už tai Tito užsipelnė būti pakartas.

Bet Maskvai yra papildomų motyvų susirieti su Tito ir kartu pačia Jugoslavija. Bolševikai netiki padėties ir savo pasiektų laimėjimų pastovumu. Jie ruošiasi naujam ginkluotam konfliktui, kaip ir Vakarai. Jų strateginiuose planuose Jugoslavijai skiriama svarbi vieta. Dunojaus slėnis, į kurį įeina ir Jugoslavija, yra labai patogi vieta koncentruoti raudonosios armijos mases. Per Jugoslaviją rusai patogiai prieina prie Adrijos jūros ir per ją įeina į Viduržemio jūrą. Iš Jugoslavijos jie turi galimybės prasimušti į Egejaus jūrą ir kontroliuoti Dardanelus. Jei ne konfliktas su Tito, būtų galima ruoštis karui ir tame krašte. Stalinas, padaręs klaidą Jugoslavijos atveju, tikrai yra nevertas garbinimo. Nesutarimai tarp dviejų raudonųjų chanų virto praraja. Ji ne tik darosi vis gilesnė, bet ji darosi pastovi ir dabar grindžiama ideologiniais skirtumais. Tito ne tik nuo Stalino ginasi, bet pradeda jį pulti, kaipo nukrypėlį nuo Lenino mokslo.

Kas visam tam konflikte Maskvai yra svarbiausia ir pavojingiausia, tai kad į komunistų vieningas gretas nešama heretiška mintis — mintis liuosavimosi nuo Maskvos. Ji randa pritarimo komunistų tarpe visur, kur Maskvos kietas jungas įratryné ir kantriausią sprandą. Rimtais pavojais titoizmas grėsia komunizmo vieningumui, jo geležinei disciplinai ir jo veržlumui.

ŽURNALISTAS J. CICĖNAS APIE MŪSŲ INTELEKTUALUS JAV

Gal kuriuos skaitytojus domintų, ko kia būklė ištiko Amerikon atvykusius mokslininkus, rašytojus ir kt. intelektualus. Šit keletas duomenų:

Didysis Bibliografas (prof. Vaclovas Biržiška) minta karšinčiaus duona (bet ar ilgam?) pas dr. M. M. Devenį (vienas iš „Lietuvių Kelio" leidėjų). Jis ne be pagrindo „Draugo" atstovui pareiškė, kad ieškąs velėnos, po kuria būtų galima pakišti niekam nebereikalingas senis. Jo brolis, prof. Mykolas, patraukė į Kaliforniją, bet maža saulėtos būties, nes žentas tepajėgia uždirbti menkai duonos plutelei ir pastogei.

Iš dailininkų vienas P. Puzinas susi kūrė, galima sakyti, sočią ir prabangią egzistenciją. Įsikūrė Hollywoode (nutapė filmų magnato Meyerio portretą, gavo 4.000 dolerių ir kol kas nesibaigiančių riebių kandidatų į portretus).

Grafikas Paulius Augius dirba čikagoje medžio graviūros įmonėje, teuždirbdamas apie 40 doleriu per savaitę (Informacija: trijų asmenų šeimai per mėnesį valgiui būtina apie 80 dolerių ir butui apie 30 - 40 dolerių.

V. Petravičius dirba stiklo fabrike. T. Valius (Kanadoje, Toronte) dažo varį. Dail. L. Vilimas prie langų dekoravimo.

Iš žurnalistų paminėtina: B. Dundulis ir G. Galva (Galvanauskas) valo tą pačią biznio įmonę čikagoj. H. Žemelis, iš viešbučio šlavėjo pareigų pasitraukęs, bando Rochesteryje su organizuoti lietuvišką radijo pusvalandį. A. Laikūnas įžengė į „Dirvą", (bet D. Penikas iš „Amerikos Lietuvio" pasitraukė, o į „Vienybę paeiliui įėjo ir išėjo: B. Raila, J. Petrėnas ir, kaip gandai sako, S. Narkeliūnaitė). A. Merkelis — pabuvęs ant locskavos duonos pas visuomeninkę Lapienę — sustojo J. Tysliavos „Vienybėje". J. Vaidelys įkopė į plieno fabriko meisterius.

B. Gražulis dirba automobilių fabrike. Rašytojus minint, pabrėžtina, kad didžiulė jų krūva susispietė Bostone. Ten S. Santvaras (rodos, plauna lėkštes kartu su žurnalistu V. Alseika), F. Kirša (be darbo), A. Gustaitis (be darbo), B. Brazdžionis (leidžia vaikams skirtą, bet ir suaugusiųjų maloniai skaitomą „Eglutę") ir kt. Krūvoje begyvendami, jie pagaliau pajėgė sušaukti bendrą JAV ir tremtinių rašytojų suvažiavimą.

Čikagoje savo profesija verstis tebando (ačiū Amerikos lietuvei dainininkei) komp. V. Jakubėnas ir A. Kučiūnas. — A. L. — J.Cicėnas.

Kas Kaip Remia "A. L. Balsą"

PETRULEVIČIAUS ŽODIS IŠ BRAZILIJOS

Ilgamentis „A .L Balso" bendrabis,, C. Petrulevičius, gyvenantis Brazilijos Rio Grande do Sul valstybėje, mieste Pelotas, prisiuntė 200 kruzeirų ir rašo:

Moku prenumeratą iš karto už 5 metus. Pastaruoju laiku „A. L. Balsas" mane pasiekia labai tvarkingai. Greit apsilankysiu Porto Alegre, o kiek vėliau ir Buenos Aires.

Mano didžiausias pageidavimas, kad visi Argentinos lietuviai juo stipriau paremtų „Argentinos Lietuvių Balsą", kuris pavyzdingai atlieka savo uždavinį.

Linkėjimai Balso štabui ir visiems bendradarbiams!

C. Petrulevičius.

Pelotas, 24. 8. 50.

SAVO PADĖKA PAREMIA DOLERIU

Gavęs „A. L. Balso" 1950 m. kalendorių ir Lietuvos žemėlapį, širdingai dėkodamas siunčiu vieną dolerį „A. L. Balso" spaudos darbo paramai.

Juozas Navickas.
Eximport Universal sav.

Brooklyn, 20. 8. 50.

PRENUMERATAS APSIMOKĖJO:

Dr. Nikalojus Krukauskas $ 50a.
Alfonsas Burokas ir $ 50 aukų,
Inž. Juozas Bukevičius $ 30 aukų,
Juozas Nakutis ir $ 30 aukų
Kazimieras Micuta ir $ 25 aukų,
Vincas Činka ir $ 10 aukų,
Henrikas Vežbickas ir $ 10 aukų,
Jonas Jašauskas ir $ 5 aukų,
Petras Česna ir $ 5 aukų,
Rožė Petrauskienė ir $ 5 aukų,
Jonas Pelanius ir $ 5 aukų,
Stasys Spitris ir $ 5 aukų,
Sofija Š. Valentienė ir $ 5 aukų,
Andrius Kulikauskas, ir $ 5 aukų,
Ona Rukštelytė ir $ 5 aukų,
Jurgis Stakys ir $ 5 aukų,
Teofilė Lukšienė,
Jonas Mockaitis,
Adolfas Siperka,
Juozas Petronis,
Antanas Gedzevičius,
Antanas Jaškūnas,
Vincas Stundžia,
Petras Leonavičius,
Veronika K. Bartašiūnienė,
Telesforas Baubinas,
Konstantinas Mikelaitis,
Prof. Vytautas Staugaitis,
Pranas Muižis,
Zigmas Siperka,
Stasys Rakauskas,
Povilas Kažanskas,
Juozas Kemešius,
Kazimieras Pilka,
Jonas Simpukas,
Kajetonas Valionis,
Pranas Vasiliauskas,
Alfonsas Artmonas,
Jadzė Šiménaitė,
Adomas Ratikevičius,
Lidija Endzaitytė - Makuch,
Emilija Jakštaitė - Naidenoff,
Juozas Poplauskas,
Povilas Zablockis,
Emilija Čekanauskienė,
Petras Marcinkevičius,
Česlovas Petrulevičius,
Antanas Jatužis,
Jonas Leita,
Gené Baltrušaitytė - Guillianeti,
Sofija Magdašauskaitė - Dowhun,
Juozas Krikščiūnas,
Jonas Povilonis,
Petras Miliauskas,
Petras Leonavičius,
Vladas Druskis,
Viktorija Černiauskienė,
Povilas Vuogela,
Jonas Vabolis,
Vladas Veseliauskas,
Morta Paragienė,
Zigmas Valeika,
Matilda Vitkauskaitė,
Pranas Gagiškis,
Petras Mačiulis,
Feliksas Sendrauskas,
Juozas Miškinis,
Jurgis Kazlauskas,
Antanas Kiaulėnas,
Berisso L. K. ir S. Draugija,
Feliksas Žemaitis,
Stasys Veikalas,
Petronėlė Maženskienė,
Kazimieras Gikis,
Petras Duda,
Broně Sereikaitė,
Kastantas Štreimikis,
Steponas Oksas,
Ieva Kučinskaitė,
Pranas Ivaškevičius,
Pranas Mudrauskas,
Feliksas Mudrauskas,
Ona Meškinienė.

„A. L. Balso" Administracija širdingai dėkoja visiems laiku apsimokantiems prenumeratoriams. Apsimokanti Administracijoje, patys pasiima kalendorių ir kitus literatūros priedus. Siunčiančius prenumeratas paštu iš provincijų ir užsienių maloniai prašome pažymėti, kokius literatūros priedus pageidauja, apart kalendoriaus: Lituania, Lietuvos žemėlapį, ar kitokių knygų.

„A. L. Balso" Administrac.

„BRITANIJOS LIETUVIS"

Didžiausias savaitraštis vakarų Europoje, gausiai iliustruotas, 6 pusl. dydžio. Metams 5 doleriai. Susipažinimui 1 num. siunčiamas nemokamai.

„Britanijos Lietuvis"
2, London Mews, London St.,
London, W. 2. G. Britain.

Spauda

ATSIŲSTA PAMINĖTI

* LITHUANIAN BULLETIN, Amerikos Lietuvių Tarybos leidžiamas žurnalas anglų kalba: 233 Broadway, New York 7, N. Y., USA. Nr. 1 - 6, 1950, telpa daugybė jaudinančių įrodymų, kaip okupantai naikina lietuvių tautą. Yra kronikos skyrius ir Dr. K. Griniaus nekrologas.

* LAISVOJI LIETUVA, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio laikraštis. Eina kas dvi savaitės. Redaguoja Steponas Jakubickas ir Jonas Mašiotas: 1228 Dundas St., W. Toronto, Ont., Canada. Metams pusketvirto dolerio. Pavienius numerius galima gauti „A. L. Balse".

* THE NEW AUSTRALIAN, mėnesinis Australijos Inmigracijos Departamento Biuletenis anglų kalba. Nr. 14, 1950, telpa Australijos lietuvių kolonijos veterano p. Antano Baužos paveikslas ir raportažas apie Pabaltijo ateivius Australijoje.

* KULTUVĖ, mėnesinis veiklos, kritikos ir juokologijos žurnalas, Nr 18, rugpiūčio, 1950. Adresas: c. Grecia 3432, Villa del Cerro, Montevideo, R. O. U.

* EGLUTĖ, poeto Bernardo Braždžionio redaguojamas, L. K. I. leidžiamas žurnalas vaikams: 107 Concord St., Lawrence, Mass., USA.

* LATVIJA, Argentinos Latvių Sąjungos literatūros ir informacijų žurnalas Nr. 157: Av. Boedo 737, Buenos Aires.

* DARBAS, kultūros ir Visuomenės Mokslų, L. D. D. leidžiamas bertaininis žurnalas: 15 Cotton St., Roslindale, Mass., USA.

* LIETUVIŲ DIENOS gegužės mėnesio, 1950. Gražiai iliustruotas Kalifornijos lietuvių žurnalas.

* UŽUOVĖJA, Australijos Lietuvių Katalikų Draugijos šapirografuotas žurnalas, Nr. 14, balandžio 1950.

* GIMTOJI ŠALIS, Belgijos lietuvių šapirografuotas žurnalas, Nr 10, gegužės, 1950..

* ŠVIESA, A. L. D. L. D. žurnalas, balandžio - gegužės - birželio, 1950 m. Nr. 2.

* LAIŠKAI LIETUVIAMS, Tėvų Jėzuitų mėnesinis leidinys, JAV.

GAUNAMOS „ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO" KNYGYNĖ:

LIETUVOS KELIU, skaitymai lietuviškai ištrėmimo mokyklai, paruošė spaudai B. Babrauskas. Pirmoji dalis 192 puslapiai, antroji 160. Kiekviena dalis po $ 5. Lietuvos Keliu, tai įvairių mūsų poetų ir rašytojų kūrinių rinkiniai, istoriniai, mokslniai pasiskaitymai.

LITUANIA, parašė Petras Babickas. Ispanų kalbon verté Leonardas Sruoga. Gražiai išleista senovės Lietuvos istorija, gausiai iliustruota, didelio formato, 32 puslapiai. Kaina $ 3.

LAPKRIČIO NAKTYS, Henriko Nagio poezijos kūriniai, 112 puslapių. Kaina $ 5.

TILTO SARAS, P. Tulpės novelės, 151 pusl. Povilo Abelkio leidinys. Dail. R. Veselausko iliustracijos. Kaina $ 5.

DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARE ir kitos Juliaus Kaupo pasakos, surašytos slaptose Kauno miesto kronikose, Povilo Abelkio leidinys, 190 puslapių. Iliustravo dailininkas Adolfas Vaičaitis. Kaina $ 5.

Šios knygos Argentinoje parduodamos kelis kart pigiau, negu JAV.

Kiekviename Argentinos lietuvių šeimos židiny turėtų rastis lietuviškų knygų rinkiniai.

Siųsdami užsakymus sykiu su pinigais adresuokite:
„A. LIET. BALSAS"
CASILLA DE CORREO 303 —
BUENOS AIRES.

Asmeniškai atvykstant, šias ir kitas knygas galima pasirinkti „A. L. Balso" Administracijoje:
AVENIDA BOEDO 737 —
Buenos Aires

Senos Argentinos Lietuvių
SPAUDOS RINKINIAI
perkami ir keičiami naujomis knygomis
Balsas, Žvaigždutė, Proletaras, Rytojus, Darbininkų Tiesa, Išvien, Šviturys, Iščivis, Aušra, Mūsų Dienos, Žinios, Argentinos Žinios, Pietų Amerikos Žinios, Pietų Amerikos Naujienos, Lietuvių Laikraštis, Bedarbis, Momentas, Vienybė, Tiesa, Argentinos Naujienos, seni kalendoriai ir čia išleistos knygos rinkiniais ir pavieniais numeriais, pažymint, kokio atlyginimo reikalaujama, prašome siųsti, adresuojant:
A. L. BALSAS,
Casilla de Correo 303,
Buenos Aires

San Francisco Solano
Geriausi Sklypai Prie Klm. 16

PLANO DE UBICACION

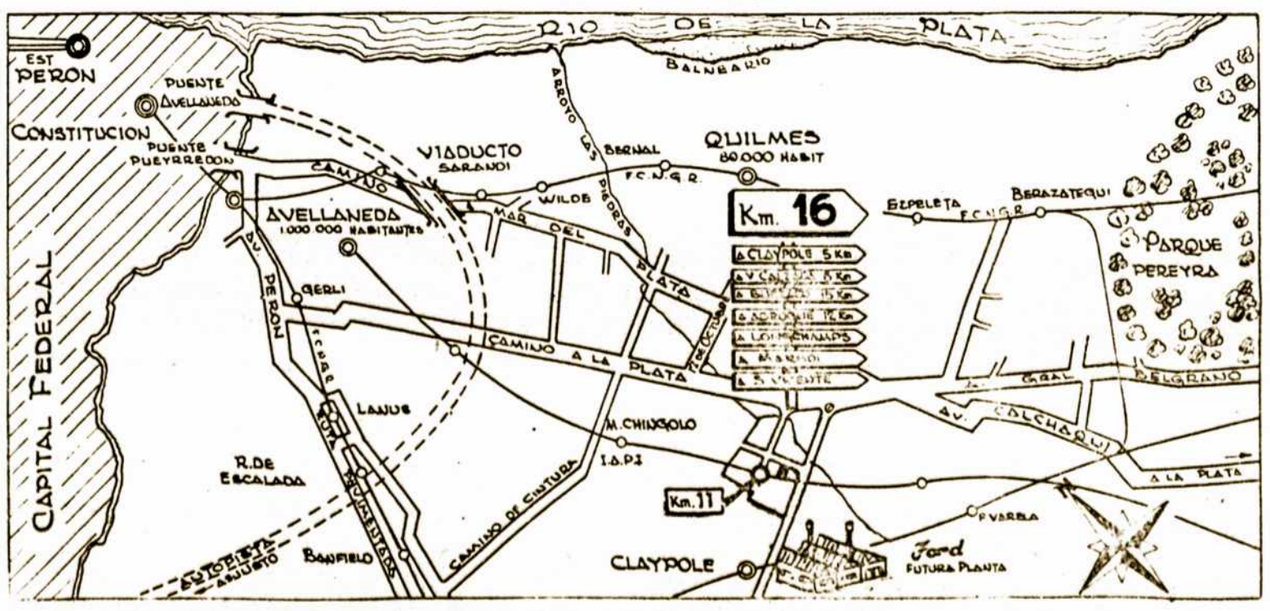

Dėl kainų ir mokėjimo sąlygų kreipkitės laiškais arba asmeniškai darbo dienomis nuo 10 ik 12 ir nuo 17 iki 19 val. į nuosavybių skyriaus vedėją šiuo adresu: SR. ČESLAVAS BUIVIDAS, TULSA, VIAMONTE 190.

Pasiteiraukite ir pirkite dabar!

Pasaulis ir Moteris

TEGUL MEILĖ LIETUVOS DEGA MŪSŲ ŠIRDYSE...

Graži tu, mano brangi tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai:
Graži tu savo dangaus mėlyne!
Brangi: tiek vargo, kančių patyrei.

1.

Paskutiniu laiku laikraščiuose pasirodė labai daug straipsnių apie Lietuvą ir nepasakyčiau, kad jie ypatingai gerai apie ją atsilieptų ar ją reprezentuotų. Dažniausiai tenka pastebėti įvairiausių priekaištų vargšei Lietuvai ir jos įstremtiems vaikams — tremtiniams: esą, tai Lietuvoje santvarka buvusi bloga, valdininkai neprieinami pasipūtėliai, kariai netikę, papročiai negeri, šventės bereikalingos; pagaliau, norima įrodyti, kad nei pati Lietuva nesanti graži, nei įdomi.

Tremtiniai, lyg tie XX a. trubadūrai, garsina savo pavergtos tėvynės garbę ir grožį įvairiausiais būdais kiekviename, net ir tolimiausiame, pasaulio kampely. Mums visiems tik reikia jungtis ir vis didesniu skaičiumi bendromis jėgomis dirbti savo, nors ir mažos, bet garbingos tėvynės išlaisvinimui ir labui.

2.

Lietuviui Lietuva — Motina, kurios niekas gyvenime atstoti nebegali. Tiesa, tremtiniai rado kitą tėvynę ir užuovėją. Jie stengiasi būti geri ir lojalūs šios šalies piliečiai, dirbą šio krašto labui ir gerovei, bet tuo pačiu jie jokiu būdu negali pamiršti savo tikrosios tėvynės. Jei mergaitė išteka ir iškeliauja į tolimiausius kraštus pas savo vyrą, meilė motinai nė kiek nesumažėja ir lydi ją visur, o meilė vyrui jokiu būdu nepakeičia meilės motinai. Stebuklingoji meilė motinai yra šventa, garbinga ir amžina! Ir nors toji mūsų motinėlė būtų skarmalėta, lopynėta, kančių ir senatvės išvagotu veidu, bet ji miela mūsų motinėlė!

Tik išgamos ir vaikai palaidūnai galėtų paneigti meilę motinai ir šaltai atsukti jai pečius, tiek varge jai esant, tiek laimingesnėse dienose.

3.

Kodėl kitataučiai taip aukštai kelia į padanges savo šalis, o kodėl mes savo tėvynę niekiname? Jei mes mokėsime pastatyti savo kraštą tinkamoje aukštumoje, ir kitataučiai ją labiau gerbs ir įvertins. O mūsų tėvynė, nors maža ir nuolatiniu karų ir okupacijų naikinama ir teriojama, bet sena savo istorija ir garbinga, ja tik didžiuotis tegalime, nežiūrint, kaip kas stengtųsi ją nujuodinti.

Kita mintis nenoromis lenda, ką tokie neigiami atsiliepimai apie Lietuvą duoda mūsų atžalynui, jaunam prie augliui? Verkiame ir dejuojame dėl mūsų jaunimo nutautėjimo, bet ar čia ne mūsų pačių kaltė? Ar tokie tamsūs ir neigiami Lietuvos piešiniai, kiekviena pasitaikiusia proga jos pažeminimas ir šmeižimas, nesukelia prie augančioje kartoje neapykantos viskam, kas lietuviška, o pirmoj eilėj Lietuvai ir tiems patiems tėvams, kurie ją niekina?

4.

Vis dėlto neiškenčiu čia nepaminėjus Lietuvos grožio. Nors kai kurie teigia, kad Lietuva nėra graži, nei įdomi, bet iš tiesų, tai yra mielas, gražus ir brangus kraštas, gi lietuviui — gražiausias pasauly. Anot romėnų posakio: „De gustibus non est disputandum" (dėl skonio nesiginčijama) ir tai tikra tiesa: kas vienam gražu, kitam gali būti visai negražu ir atvirkščiai. Vieni žavisi reta orchidėja ar daržininko puikiai išauginta rože, o kitų akis patraukia paprasta laukų gėlė savo kukliu, nesugadintu ir natūraliu grožiu. Kai kurie mėgsta didmiesčius su nuolatiniu triukšmu, rūkstančiais fabrikų kaminais ir tempu, paverčiančiu žmogų kuone robotu, gi kitiems mieliausia už viska švelni kaimo idilija. Lietuva nepaprastai graži savo natūralia gamta. Ko nėra sužavėjęs Zarasų kraštas su savo gražiais ežerais, neveltui vadinamas Lietuvos Šveicarija, poetų ir dainių apdainuotas Nemunas su gražiomis pakrantėmis, Palanga su istoriniu pušynu ir puikiu paplūdymiu, Nida su žavingomis kopomis (net svetimtaučiai dailininkai ten savo vilas pasistatę, rašytojai iš užsienio apsigyvenę, grožėjosi Nidos gamtos grožiu), Juodkrantė su žvejų kaimeliais? O kaimai, kaimeliai, kiek juose slypi grožio, su pakelėse išraižytais kryžiais, rymančiais smūtkeliais? O miestuose, nors ir ne milijoniniuose, rasime daug įdomybių ir tikrų grožybių, nors ir ne didingų, bet taip mielų sielai. Viename Vilniuje kiek rasime įdomių istorinių pastatų. Netgi išlepintam Napoleono skoniui krito į akis Vilniaus šv. Onos bažnyčia, kurią jis išreiškė norą ir gailėjos nagalįs ant delno pernešti į Paryžių.

5.

Keista, daug teko matyti įvairių kraštų su visomis grožybėmis ir įdomybėmis, bet Lietuvos grožis yra visai kitoks ir nepalyginamas, tai kažkas giliau sieloje įstrigęs, paslėptas ir nepaliečiamas, tik ilgesio dar labiau pagražintas. Dar prieš Antrąjį Pasaulinį Karą teko pavažinėti po Vakarų Europą, matyti įvairiausius kraštus, dar karų nenuteriotus, kaip antai: tik rai gražią savo gamta Norvegiją su žavingais fijordais, kultūringąją Švediją su puikiais gamtovaizdžiais, Anglija su savo nesuskaitomais istoriniais pastatais ir pilimis. Viename Londone jų galybė, o kiek jų yra garsiuose universitetų miestuose Oxforde ir Cambridge, su daugybe koledžių iš IX, X amžiaus. Prancūzija: Paryžius, Versalis, Fontainebleau; Belgija, Vokietija, Alpės — visur akys žavėjosi, bet tik tuo momentu, praslinko vaizdai ir dingo, lyg miražas, o sieloje neliko to antspaudo, kurį amžiams paliko nepaprastas Lietuvos grožis. Pavyzdžiui, akys žavėjosi nepaprastu Versalio karališkųjų sodų grožiu: gausybė puikių fontanų, statulų ir gėlynų, o kiekvienas medelis rūpestingai apkarpytas daržininko rankos ir augąs pagal jo norą ir skonį. Stebėjau ir žavėjaus, bet tie mečžiai atrodė man negyvi, rodos, nė lapelis nesušlama, lyg išrikiuotos mumijos, ir tuo momentu mintyse nejučiomis nuskridau į Rambyno kalną, kur dar vaikystėje, rodos, kiekvienas medelis, pakrypęs Nemuno šlaituose, kiekvienas šimtametis ąžuolas porino man apie senovę. Atrodė, kiekvienas lapelis šlamėdamas šnibždėjo ir amžiams sielon įliejo gražią pasaką apie meilę savo kraštui. Važinėjant po kai kurias Amerikos valstybes ir stebint apylinkes, akys nejučiomis ieškojo lietuviškojo berželio. Ir tas paprastas ir kuklus berželis — svyrūnėlis, baltuojąs savo kamienu Lietuvos pakelėse, mūsų kaimo mergelių ir bernužėlių liaudies dainose apdainuotas, atrodė daug gražesnis ir mielesnis už gražiausias palmes ir aukščiausius kiparisus. Lietuvos grožį reikia stebėti ne akimi, bet jausti širdimi!

6.

Gal ilgesys savo krašto, netekimas jo per prievarta, o ne savo noru, dar labiau pagilina jausmus savo tėvynei ir atsiminimais, lyg kokia mistine aureole ją apgaubia. Ir skamba ausyse brangūs žodžiai, sukurti taip seniai nemirtingojo mūsų dainiaus Maironio, bet taip artimi ir reikšmingi mums šiais laikais:

Ar laiminga, ar varguose,
visados Tu miela,
Atminimais taip gausinga,
ir brangi, kaip siela!

ST. SEMĖNIENĖ.

* Šypsena ir juokas šeimoje — tai saulės spindulys dangaus mėlynėje.

* Kai vaikas meluoja, tegu tėvai pirmoje eilėje kaltina save, paskui vaiką.

AMERIKIEČIUS SUDOMINĘS LIETUVAITĖS LAIŠKAS

„Padėk išvaduoti mamą iš Sibiro".

Lietuvaitė Danutė Armonaitė, kuri mokosi Clevelando aukšt. mok., pasiuntė laišką JT generaliniam sekretoriui Trygve Lie. Savo laiške Armonaitė rašo, jog į įgirdėjusi, kad JT gen. sekretorius ruošiąsis vykti Maskvon pas Staliną. Penkiolikmetė lietuvaitė rašo: „Prašau jį (Staliną, Red.) paprašyti, kad jis paleistų mano mamą ir broliuką iš vergų stovyklos Sibire ir leistų atvykti į JAV."

Toliau savo laiške Armonaitė rašo, kaip ji su tėvais prieš dešimtį metų iš Amerikos nuvažiavo Lietuvon. Karui prasidėjus, rusai jos mamą su broliuku suėmė ir išvežė vergų stovyklon.

Šis lietuvaitės laiškas buvo atspausdintas eilėje Amerikos laikraščių. Pažymėtina, jog D. Armonaitės tėvas, J. Armonas, yra Amerikos pilietis, gimęs Bostone. Su tėvais buvo grįžęs į Lietuvą, ten vedė ir vėl išvažiavo Amerikon, 1939 metais parvyko Lietuvon paviešėti ir, užėjus bolševikams, jie Armonienės ir Lietuvoje gimusio jos sūnaus nepripažino Amerikos piliečiais, Armonas su vyresniąja dukterimi išvyko Amerikon, tikėdamasis, jog iš ten galės greičiau atsiimti savo žmoną ir sūnų. Netrukus jis patyrė, jog žmona su sūneliu atsidūrė Sibire.

Amerikiniai laikraščiai, atspausdinę D. Armonaitės laišką JT sekretoriui, įsidėjo Sibiran ištremtosios Armonienės su sūneliu atvaizdą ir dukters Danutės, padėdami paraštes: „Rusijos geležinė uždanga jas skiria".

L.

— BIRUTĖ VAITKEVIČIŪTĖ, grįždama iš tarnybos, lipant iš autobuso, susižeidė koją. Baigia gydytis savo namuose, tėvų ir sesutės Valės priežiūroje.

Kasdieniniai Reikalai

PROFESORĖ PAULA RUOŠIA BALETO FESTIVALĮ

Buvusi Urugvajaus Valstybės Teatro pirmoji balerina, prof. Paula Jarmalavičiūtė de Bocage smarkiai ruošiasi savo studijos mokinių koncertui - festivaliui, kuris šiemet įvyks mėnesiu anksčiau.

Kaip žinoma, pernai šios mūsų tautietės ir „A. L. Balso" bendradarbės metinio festivalio proga vietiniai dienraščiai papuošė pirmuosius savo puslapius jos ir jos studijos šokėjomis ir labai palankias recenzijas parašė. Buvo malonu matyti giliaspaudės nuo traukas per visą ištisą puslapį.

Tarpe poros šimtų mokinių, šioje studijoje mokosi kelios dukros žymių Montevideo lietuvių šeimynų. N-ka.

PROF. P. J. DE BOCAGE, kurios studijos festivalis greit įvyks Urugvajaus sostinėje, Montevideo.

— Solistė J. Augaitytė šiuo metu dainuoja per radiją Philadelphijoj ir rengias rudenį gastrolėms operoj.

GIKIŲ DUKTERŲ KRIKŠTYNOS TĘSĖSI DVI DIENAS

Rugpiūčio 12, 1950, Kazimieras ir Konstancija Šinkūnaitė Gikiai savo namuose Villa Sastre, Temperley, pakrikštino savo dvi dukreles — Ireną - Jievą ir Eleną - Alicią.

Pakrikštino kun. K. Černiauskas Temperley parapijos bažnyčioj. Kūmais buvo Emilija Šinkūnaitė su Juozu Varnu ir Anėlė Šimkūnaitė - Dūdienė su Petru Dūda iš Mira Mar. Gikiai ta proga suruošė gerbiamiems savo giminėms ir kaimynams labai gražias vaišes.

Svečių tarpe matėsi gražaus jaunimo ir šeimynų būrelis: Petras Dūda su žmona, duterimi Zuzana ir sūnum Petru, Kazimieras Vanagas su žmona ir sūnumis Ernestu ir Rikardu, Adomas Gudeliūnas su žmona ir duterimis Lilija, Stela ir sūnum Norbertu, Napolis Katinas su žmona ir dukterimis Rosita ir Zuzana, Antanas Židelis su žmona ir dukterimi Rosita, Petras Zuoza su žmona ir duterimi Jonyte ir sūnum Jonu, Jonas Stasiulevičius su žmona ir dukterimi Maryte, Juan Vago su žmona ir sūnumis, Cezer Muños su žmona ir dukterim Maryte, Cirino Belforde su žmona ir duterimis Zuzana ir Christina, Rikardas Butkus su dukterim Martyta, Ona Zurbienė su dukterim Jonyte, Marija Žekienė su dukterim Antanina, Antanas Pila su žmona, Antanas Kriaučiūnas su žmona, Adomas Jankauskas su žmona Antanas Januškevičius su žmona, Juozas Varnas su žmona, Klemente Galindi su žmona, Enrique Diez su žmona, Alberto Ithurraldi su žmona, Juozas Raugevičius, Bubi Tifintaler, Kazimieras Katinas, Valerija Baranauskienė, fotografas Juozas Zubrickas, Mariana Tifintaler, Roberto Bertachini, Antonio Dentici, Gregorio Irazu, Rafael Gadini, Leolinde Vasallio, Emilija Tubelytė, Jonas Žekys, Uršulė Samuolienė, Avelino Colinos, Maria Dascon, Stasys Šulnis ir kiti gerbiamų šeimininkų svečiai. Krikštynos tęsėsi dvi dienas. Krosnietis.

PUOŠNUS MADŲ SALIONAS „MAISON LECOT"

Žinoma lietuvaitė modistė, ponia Adolfina Beržienė 11. 8. 50 atidarė liuksusinį moterų madų salioną „Maison Lecot": Beruti 3199, planta baja A, Buenos Aires. Tarpe skaitlingų vietinės visuomenės ponių, dalyvavo keletas lietuvaičių: pp. Aleksandra Kavaliauskienė, Adelė K. Perdolane, Elena A. Eišienė ir kt.

Kaipo naujų modelių kūrėjas ponios Beržienės firmoje dirba modelistas Rol Pet.

Norinčioms moderniškai pasipuošti lietuvaitėms patartina pasimatyti su ponia Beržiene jos naujame madų salione „Lecot". Aistra.

— VERONIKA KANAPINSKAITĖ DE MIRANDA 24. 8 .50 ligoninėje Rivadavia sulaukė pirmagimės dukters, kuriai parinktas vardas Gilda - Silvia. Jauni tėvai, o taipgi „abuelos" labai džiaugiasi šeimos padidėjimu. J. K.

— CLEMENTE IR BIRUTĖ K. PELLEGRINI 25. 8. 50 savu autu iš vyko dešimčiai dienų ekskursijon į Salta ir Catamarca provincijas.

Buenos Aires mieste, Beruti 3199 planta baja A, 11. 8. 50 žinoma lietuvaitė modistė ponia Adolfina Beržienė atidarė puošnų madų salioną „Maison Lecot". Kaipo modelistas dirba Rol Pet. Paveiksle dalis atidarymo dalyvių su ponia Beržiene pryšaky. (Foto: K. Dobkevičiaus)

Patarimai Jaunai Motinai

POPUBERTETINIS AMŽIUS

Lytiniam brendimui pasibaigus (17 - 18 m.), jaunuolis pradeda ramesnį vystymosi laikotarpį. Jo audringi metai jau baigti, ir jis jaučiasi tvirtesnis gyvenimo tikrovėje.

Aukščiau pažymėtaisiais amžiaus metais prasideda pasaulėžiūrinis apsisprendimas. Tai jaunuolio sunkių vidaus kovų išeitis. Jis turi surasti sau dvasinę pusiausvyrą, turi susirasti atramą savo būties įprasminimui. Jo religinės abejonės yra jau platesnio pabūdžio. Jis nesisieloja kurios vienos religinės tiesos tikrumu, bet nori aplamai apsispręsti religijos srityje. Berniukas derina religijos ir mokslo dėsnius, mergaitė gilinasi į sielos nemarumo bei amžinojo gyvenimo klausimus.

Šio laikotarpio jaunuolis yra labai kritiškas. Jis drąsiai kritikuoja visuomeninę santvarką bei kultūrinį gyvenimą. Savo sprendimuose jis yra griežtas, nepakenčiąs jokių senųjų pavyzdžių, jokio „kurpal'o" mąstymui. Šia proga reikia priminti ir mūsų tremties jaunimo dvasinę tragediją. Didelė jo dalis pergyveno savo lytinį brendimą nuolatinėje kelionėje, klajojimuose iš miesto į miestą, po bombų kruša ir įvairių kitų karo pavojų bei nelaimių sūkuryje. Sausakimšiai tirštas stovyklinis gyvenimas daugelyje atvejų veikė jaunimą taip pat daugiau neigiamai. Karo nelaimės ir klajonės tėvynės netekus išugdė jaunuoliuose dar stipresnę kriticizmo dvasią, negu ji būtų buvusi normalioje jų fizinio ir dvasinio brendimo eigoje. Tiek karo nelaimėse, tiek pokarinio chaoso bei nesaugumo faktų daugybėje suaugusiųjų autoritetas jaunimo akyse negalėjo nenukentėti. Todėl ir laikotarpio bręstantis jaunimas žymiai sunkiau pergyveno savo dvasinę krizę, taip pat žymiai sunkiau buvo auklėjimas antipedagoginėje stovyklinio gyvenimo aplinkumoje.

Baigiant šias trumpas pastabas iš jaunuolio psichologijos, tenka pažymėti, kad šiame žmogaus amžiaus laikotarpyje labai reikšminga yra dvasinė aplinka, kurioje jaunuolis gyvena. Jam, formuojančiam savo pasaulėžiūrą, reikalinga yra ir tinkama atmosfera, kurioje jis galėtų brandinti savo protines galias, grožio pajautimą ir skonį, savo moralę (dorovę). Jaunuolis jau ima domėtis rimto turinio knygomis, filosofiniais (gyvenimo prasmę nagrinėjančiais) raštais. Atsargi ir rimta vyresniųjų pagalba tuo atveju gali daug padėti jaunimui, ieškančiam tiesos šaltinių. Išdidus aukštesniosios mokyklos baigiamosios klasės mokinys tuo metu jau sunkiai betelpa mokyklinės drausmės rėmuose. Jis jau darosi autonomiškas (save patį valdąs) žmogus, kuriam įtakos gali daryti tik jo paties pasirinkti autoritetai (dvasios vadai).

Laimingai pabaigęs veržlaus ir audringo lytinio brendimo laikotarpį, vėliau nemažiau veržliai ieškojęs savojo „aš" vietos žmonių bendruomenėje ir pagrindų savo pasaulėžiūrai, jaunuolis apie 20-sius savo amžiaus metus tampa vyru bei moterimi ir yra daugiau ar mažiau jau pasirengę sava rankiškam gyvenimui. V. Čižiūnas.

— * —

KIRMĖLĖS

Kirmėlės labai žalingos vaikams, nes iššaukia įvairių susirgimų ir truk do vaikų normalų augimą. Yra keletas rūšių kirmelių, iš kurių pas vaikus dažniausiai randama sliekinės kirmėlės. Jos panašios į žemės sliekus 20 - 40 cm. ilgio.

Apsikrečiama kirmėlių kiaušinėliais, kurie pro burną pakliūva į plonąsias žarnas ir čia iš jų išauga kirmėlės. Suaugusios patelės deda daug kiaušinėlių, kurie subręsta tik pakliuvę į dirvožemį arba vandenį.

Tais atvejais, kada sodas ar daržas tręšiamas žmonių išmatomis, kirmėlių kiaušinėliai pakliūva ant vaisių ir daržovių ir jei valgyti nenuplautus — užsikrečiama kirmėlėmis. Panašiai atsitinka, jei vaikai valgo žemėtom rankom.

Geriausia priemonė apsisaugoti nuo kirmėlių yra švara.

1. Nevalgyti neplautų vaisių ir daržovių.
2. Nevalgyti nenusiplovus rankų.
3. Atpratinti vaikus laikyti pirštus burnoj.
4. Nukarpyti trumpai nagus vieną kartą per savaitę, kad mažiau liktų kirmėlių kiaušinėliams slėptuvių.

Kilus įtarimui, kad vaikas turi kirmėlių — padaryti išmatų analizą. Jei rasti kirmėlių kiaušinėliai — reikia kreiptis pas gydytoją, kad nustatytų vaiko amžiui tinkamą gydymą. Gydant vaiką nuo kirmėlių naminiais vaistais, pav., žibalu, terpentinu ir panaš., kirmėlių neišvaroma, o tik vaikas rimtai gali susirgti.

VAIKO RŪBAI

Vaiko rūbai turi būti taip pasiūti, kad nevaržytų jo judesių. Vaikas dėvi marškinius, liemenėlę ir prisegtas prie jos kelnaites. Labai svarbu, kad liemenėlė nebūtų per aukšta ir kelnaitės netrintų vaiko kūnelio. Viršutiniai drabužiukai turi būti laisvi, iš lengvai skalbiamos medžiagos, geriau šviesios spalvos, kad dažniau būtų skalbiami. Šiltomis dienomis vaikams duodame trumpas kojinaites, šaltomis — ilgas, prisegtas guma prie liemenėlės. Apskritų gumų, kurios gali veržti koją, visai nevartojame!

Karštomis vasaros dienomis praktiška ir patogu kaip berniukams, taip ir mergaitėms, išvien pasiūta liemenėlė su kelnaitėmis, dėvima ant nuogo kūno. Nuo saulės spindulių apsaugojame galvutę skrybelaite plačiais kraštais, geriausia baltos spalvos.

Rengiant vaiką, svarbu atsiminti, kad ir žiemos metu nereikia per šiltai vaiko rengti. Peršiltai aprengtas vaikas net ir nedaug judėdamas prakaituoja ir todėl lengviau persišaldo. Šiltai apreng tas vaikas negali laisvai judėti, o judėjimas gryname ore yra būtina jo sveikatos sąlyga.

— APSIVEDIMO TIKSLU norėčiau susipažinti su lietuvaite panele ar našle. Greit norėčiau vestis, kad būtų dora, rimto notūro, dėl tikro manymo sukurti šeimyniską gyvenimą, maždaug nuo 23 iki 40 m. amžiaus. Aš turiu amžiaus 42 metus Tikybos esu liuteronų. Mano darbas yra nuolatinis, dirbu geležinkelio bendrovėje ir gyvenu mieste savo namuose. Rašyti šiuo adresu: Sr. Alberto Negražius, Totoras, FCNG Belgrano, Prov. Santa Fė.

Lietuviška

Dantų Klinika

Consultorio Dental 'Pavón'

N. Krukauskas

Savininkas

DIRBTINIAI DANTYS — KARŪNĖLĖS — BLIOMBAVIMAS — DANTŲ TRAUKIMAS

(Dantistai diplomuoti viet. Universitete)

Priimama: Pirmad. — trečiad. — penktad. 14 - 20 val.

Susikalbama įvairiomis kalbomis

PATARIMAI VELTUI DARBAS GARANTUOTAS

Av. Pte. PERÓN (buv. Pavón) 488, — AVELLANEDA.

(Priešais Avellanedos geležinkelio stotį))

Vaikų Kampelis

BAJORAS NYKŠTYS

TEN, kur prie šventosios upės kranto stovi Anykščių miestelis, kažin kada stovėjo didelis dvaras, kurį valdė bajoras Nykštys. O kalnuose tarp miškų buvo gerai paslėpta jo pilis Vorūta. Nežinia, ar dėlto bajoras buvo vadinamas Nykščiu, kad buvo žemo ūgio, plačiapetis ir raumeningas, kaip ir jo devyni sūnūs. Mat, toje apylinkėje ir dabar tokie vyrai vadinami Nykščiais.

Ne vieną kartą bajoras su savo devyniais sūnumis dalyvavo aršiose kautynėse su tėvynės priešais ir daug jų išguldė savo aštriais kalavijais. Bet atsitiko kartą taip, kad į Nykščio pilį šventaja atplaukė iš Rygos kardininkai. Ir kas svarbiausia, kad juos bajoras suspausta širdimi turėjo priimti, kaip draugus. Mat, jie tuo metu buvo kunigaikščio švitrigailos sąjungininkai ir vyko padėti jam kovoti su sukilėliu Žigimantu. Atsitiko tai metuose 1435.

Nepatenkintas buvo bajoras ir jo kariai, kad priešus reikia draugiškai sutikti. Bet dar labiau pyko, kad jie vežėsi su savim daug ginklų ir armotų.

Livonijos ordino magistras Kerskorfas buvo išdidus vokietis. Jis apžiūrėjo bajoro Nykščio pilį Vorūta ir pasakė:

— Bajore, jei nori, pamėginkime, ar aš iš savo armotų, neišimdamas jų ant kranto, galėsiu sutrupinti tavo pilį. Žinai, dabar turint armotas, tokios pilys tik karves laikyti betinka.

— Atidėkime tai, kai grįšime, nes gali ir šovinių pritrūkti, — ramiai atsakė bajoras Nykštys.

O kada bajoras kartu su savo devyniais sūnumis pasirengė išjoti iš pilies tai pakilo baisus verksmas. Tai verkė raudojo paliekamos Nykščio sūnų žmonos ir visa pilis. Bet daugiausiai ašaras liejo jauniausiojo Nykščio sūnaus žmona Onutė.

— O kas ten per dūmai iš už miško kyla? — paklausė kardininkų vadas, pamatęs dūmų stulpus.

— Tai mano žmonės, prieš išjodami į karą, dievaičiui Kovui aukas aukoja, — ramiai atsakė bajoras Nykštys. Ir nors jis su savo dvaru jau buvo apsikrikštijęs, tačiau nepamiršdavo ir senųjų dievų ir jiems garbę atiduodavo.

Tada pasakė kardininkų vadas:

— Turime kartu su savim keletą kunigų. Mes galime apkrikštytu tavo žmones.

— Palaukime, kol grįšime, — atsakė Nykštys, — nes gali ir kunigų pritrūkti.

(Pabaiga sekančiame nr.)

— ✿ —

MANE ŠAUKIA

Mane šaukia tėviškėlė
Liūdnu balseliu:
„Grįšk, vaikeli, iš už jūrų
Po mano sparnu".

„Tavęs laukia žalios pievos
Kupinos žiedų,
Žali gojai — pušynėliai,
Upeliai laukų."

Ak, brangioji tėviškėle,
Kam mane šauki,
Jeigu tave pačią mindo
Batai svetimi...

Vaikams tavo nėra vietos
Gimtuose namuos,
Kur tėvų tėvai gyveno,
Kur pagimdė juos...

Kai išgirstu tavo šauksmą,
Verkia man širdis,
Kad pas tave galiu grįžti,
Tiktai mintimis...

L. Kančauskas,

Bs. As. 10. 7. 50.

● Žymiausias Australijos dantų daktaras Philpats Melbourne konstatavo, kad kriminalinių kovbojų ir kitų nervų tempimą sukeliančių filmų žiūrėjimas kenkias mokyklinio amžiaus vaikų dantų augimui.

● Ilgiausia Australijos upė yra Murray 1609 mylios (2590 km.), Nylas 4000 mylių, Misisipe - Misuri 4502 — ilgiausia pasaulyje. Mūsų Nemunas 600 mylių.

● Aukščiausias kalnas Australijoje yra Kosciuško, Australijos Alpių kalnuose N. S. W., ir yra 7328 pėdų aukščio (2200 m.).

Anuomet Vidūno Tėvynėje

Nė mažiausias debesėlis netemdė padangės anoše šienapiūtės dienose. Menu kaip šiandien rūpestį kai kurių narsių ir prityrusių iškylautojų: kad tik nelytų. O būtų paversta niekais pati puikiausia vasaros šventė — Joninės. Šiuo kartu aš ryžausi nusidaužti atokiau, palikdamas vienus tėviškės bendrus uždegti šiaudų kūlius ir tošių prikimštas stebules mūsų sodžiaus pakluonių aukštumoje, iš kur regima daug didelių ir mažų ugnių. Vyruti, neaplankyti Rambyno šitokiame amžiuje — tai jau nė šis, nė tas. Ko ten tik negalima pamatyti ir išgirsti! Kai vieną kartą metuose suaidi aukštasai Nemuno skardžius!

Ir taip mane, perimtą smalsumo, 1937 metais traukinys smagiai nešė per aukštą Lyduvėnų tiltą, pro Tauragę, iki pačių Pagėgių. O iš ten jau omnibusas pasisupuodamas riedėjo į rytus, bet dar gerokai neprivažiavęs didžiųjų Smalininkų girių, pasuko smėlėtu keliu pušynan ir sustojo.

Kukliai glaudėsi aukštų pušų paunksnėje Bitėnų sodyba, kiek nuošaliau stilinga karčiama, pavadinta kalno vardu. O keliais ir keleliais plūdo minios, kaip į švento Roko atlaidus Gruzdžiuose. Dviračiais, pėsti, pasikinkę arkliukus aplinkinių kaimų laukininkai.

Ir kai stovėjau ant pačios stačiausios skardumos, paveiktas plataus reginio į tolyje mėlynuose ūkuose nykstančią Prūsų žemę, prie manęs prisigretino senyvas žmogus, su šventadieniško cigaru dantyse. Dešinėje dūmuose dangstėsi Tilžės kaminai, o į kairę, kiek glaudėsi upės lanko supama senoji Ragainė. Pajuodę, rausvi kryžiokų pilies mūrai, grėsmingai šovėsi ant lygaus kranto, tamsų šešėlį įmerkę upės tėkmės viduryje. Pasroviui ir aukštyn pukšnodami plaukė laivai, prisikabinę valtis ir vilkdami pagramzdintus baidokus.

Pilietis su cigaru rodė pirštu žemyn ir toliau, nubrėždamas ratą:

— Ja, muzikė ant kalno špyliuoja, o iš visur bėga pasirėdę žmonės. O iš ten jie neatbėgs. Nuo Pilkalnio, Ragainės, iš viso niederungo, ir nuo Gumbinės. Ja, dabar tokia rėda, kad iš anos pusės lietuvininkai nebegalės pas mus. Ė, tai gadynė buvo, kai mes šokome dvi dienas, o trečią pagiriojome, susirinkę iš abiejų pusių ant šito kalno.

Taigi. Laivai plaukė Nemunu, vėždami dainuojančias ekskursijas iš Kauno, plaukė iš Klaipėdos, iš Rusnės, Kintų, ir iš Minės — vandenų kaimo. O anoje pusėje valdžia leido piktus ir nedraugiškus įstatymus ir griežtai draudė koją perkelti per upę... Taigi, neatvyks nė Vydūnas — kokia šventė bus be jo ir be Giedotojų Draugijos?

Kupli ir balta Martyno Jankaus barzda plevėsavo ties aukuru. Sūtemos užsklendė žvaigždėtą marską ant pušų, o po jų šakomis jau buvo tamsu ir šmėžėjo moteriški rūbai, bolavo palapinės, kūrenosi laužai, ir garsi kalba ir nedrąsi daina, ir tirštas ūžesys ėjo per išretintą miską.

Ak tu svieteli! Tai mes neišvysime Vydūno? Tiltai nuo Tilžės yra apstoti atšiaurių sargybinių ir nieko, aiman, nepraleidžia — šnekėjo žiną nuo pačių krantų. Gi anoje pusėje, pačiame vandens nulaižytame smėlyje, tarp žemučių karklų krūmelių, tiesėsi drobinės pašiūrės, kūrenosi ugnelės, ir būriavosi jauni ir seni. Juos atvedė senovės ilgesys ir nerimas. Jie turėjo nuostabų reginį. Nemune žioravo šimtai ugnių. Pačiame Rambyno skardžiuje degė ir pleškėjo dervos statinaitės, pakeltos į medžius ir pririštos ant stulpų. Jos spragėjo ir mėtė šnypščiančias kibirkštis į upę ir švitėjo į tolį Prūsų lygumoje, kaip šiurpų pavojaus gandą nešdamos ant kuoro, anoje kryžiokų gadynėje.

Keisto jausmo pagautas grįžau į aikštę kalno viduryje, kur liūliavo mariomis vienplaukės galvos, aidėjo prakalbos ir protarpiais triūbos rėžė griausmingus maršus. Ir tada galvų marios susiūbavo. Prabėgo šnabždesys, lyg audros pajautimas nuo vieno krašto iki pačių tolimiausių pušelių:

— Vydūnas!... Atvyko Vydūnas!

Tik pasižiūrėkite!...

Pačiame minios tankumyne, pakeltas ant rankų, plaukė aukuro link žmogus, kurio šiai šventei trūko, kaip liūdesio vakaro dainai. Pilkšvi, ilgi plaukai lėtomis vilnimis krito ant pečių ir plevėsavo galingame krūtinių išsiveržimo vėjuje. Aštrūs senyvo veido bruožai rėžėsi į miną ir gerumu spindėjo gilios akys įvairiaspalvėse šviesose ir atsimušė tūkstančiuose akių. Jis stovėjo ant paaukštinimo, sudėtomis prie krūtinės rankomis ir jo žodžius priėmė suklususi tyla.

Aš broviausi alkūnėmis ir pečiais pro tvirtą, įtemptą žiedą, ir tik silpnas jo balso aidas tesiekė mane. Šiandien jo žodžių nebegaliu pakartoti, o klausėsi jo mirtinoje rimtyje, kaip klausomasi pranašo ir audras raminančio, kaip tiesos ir suraminimo skelbėjo. Taip klausėsi kadaise vis naujų mokslų nuvarginti žemaičiai kunigaikščio ir vyskupo Merkelio Medininkuose. Taip klausėsi krivio, didingo Romuvos ąžuolo pašaknėje.

Prabočių šešėliai telkėsi ant miško, leidosi į platų upės kloį, ir ten, kur budėjo žmonės iš visos elnių žemumos, ir nuo Gumbinės, Skaisgirių ir Labguvos. Abu Nemuno krantus vienijanti ranka buvo pakilusi, idant ją matytų, išgirstų ir dėtųsi į širdį.

Metams-kitiems praėjus, aš keliavau pro šilokarčiamą. Drumsti debesys rinkosi to pasviečio danguje ir nuo jūros, tartum traukė šaižus ir nedraugiškas vėjas. Bėgo pro mane vietovės, vis nuo amžių gražiais, lietuviškais vardais vadinamos. Tose vietose buvo gimęs Vydūnas. Aš sustojau Verdainėje, mažyčiame kaimelyje, ant kranto šyšos, vingriai atitekančios iš pačių Žemaičių. Aukštame jos krante stovėjo raudonų plytų bažnytėlė, supama kaštanų, kurios varpų gaudimą išgirdo žmonės, atėję pasveikinti Vydūno motinos su gimusiu sūnumi.

VIDŪNAS (VILIUS STORASTA), mūsų tautos pasididžiavimas.

Ne, tie debesys išsisklaidys ir vėl giedra švies mūsų danguose — mas-čiau tada — kol mūsų žemė gimdo tokios giedrios širdies žmones.

Dešimt metų jau buvo praėję, ir ypatingai sunkių, marinančių metų. Aš išvydau jį, taip arti, jog net ranką galėjau paspausti. Lietuvių Rašytojų Tremtinių suvažiavime, Augsburge, sėdėjo jis, apsuptas vienminčių, amžininkų ir gerbėjų.

Kokį kančių kelią jis turėjo praeiti, iki pasiekė mus, išmestus iš gimtųjų gūžtų ir susitelkusius nesvetingame krašte! Jo plaukai ir barzda jau buvo nepalyginamo baltumo. Ir veidą ženklino ilgos, skaudžios patirties ir išmonės raukšlės. Jis buvo lengvas, tartum pakylėjęs rūko debesėliu, vaiskus ir nesusiejamas su niekuom. Jis buvo didžiame skaidrėjimo kelyje, ir šaukė, ir šaukia mus eiti į tą skaidriąją šviesą.

Ant griuvėsių, ant kraujo ir ašarų prisigėrusios žemės, tarp nuodėgulių ir neišblėsusių gaisrų plėnių, tarp pykčiu persunktos ir vis iš naujo kiršinamos neapykantos bangai širdies, šaukia jis susipratimo ir nusiraminimo talkai.

Skaidrėjimo, žmoniškėjimo, atlaidumo taku. Ir tikėkime. Šviesa paims viršų ant šešėlių.

Nemirtingas Vardas

VYDŪNAS RAŠYTOJAS.

Žodis Vydūnas — reiškia toli į ateitį žvelgiantį žmogų bei pranašą. Pavadinimas visai teisingas. Vydūno raštuose tikrai esama pranašiškų dalykų. Gimęs Mažojoj Lietuvoj. Vietos liaudis prieš karą buvo ten visai pavergta vokiečių kultūros ir bebaigianti vokietėti. Dėl kalbėjimo ji tebekalbėjo lietuviškai, bet jos kalba buvo kažkoks pusiau vokiškas mišinys. Ir štai iš tarpo tų vokiškos dvasios pavergtų Prūsų lietuvių kyla Vydūnas ir savo dramose ir komedijose ima skelbti naujus, visai negirdėtus daiktus. Jis skelbia begalinę savo tėvynės meilę, žadina savo tautiečius, kad būtų „sau žmonės", o ne vokiečių pamėgdžiotojai, jis bando „negyvybėj sukelti gyvybės atgarsį", jis trokšta, kad Lietuva nebūtų vien kapas, kur tik „prabočių šešėliai tešmėkso", jis nori „pasiklausyti tautos gyvenimo aido", nori gyventi tautoje ir „savo gyvenimu ją gaivinti"; jo veikaluose suskamba nauji negirdėti obalsiai:

žmogus tėvynėn tenueina per širdį,
Gyvybės nudalyt gali pats gyvas
būdamas tikrai.

žmonijoj kiekviena tauta tur savo
vietą.

Su Lietuva tikrai dar žmonija,
kaip gyvu stebuklu,
paveiks visa... ir t. t. ir t. t.

Tokių giliai patriotiškų ir dar gražesnių minčių pilni jo „prabočių šešėliai", „Mūsų laimėjimas", „Lietuvos pasakėlė", „Tėviškė", „Kur protas?" ir kiti jo poetiški kūriniai. Jis veikė ne tiktai Prūsų lietuvius, bet darė gilaus įspūdžio inteligentams ir Didžiojoj Lietuvoj. Vydūnas, drauge su Maironiu, galima sakyti, yra išpranašavę mūsų nepriklausomąją Lietuvą.

A. Jakštas, „Vienybė", 1928 m. Nr. 19.

A. M. KATILIŠKIS.

J. GIELGUDAS NEKEIS SAVO LIETUVIŠKOS PAVARDĖS

John Gielgudas yra senos lietuvių aristokratų kilmės, vienas žymiausių Anglijos scenos artistų, savo vardą išgarsinęs kaipo Shakespearo veikalų autorius. Savo autobiografijoj John Gielgudas rašo: „Mano pavardė nėra škotiška, bet lietuviška ir aš jos nekeisiu."

1949 metais pavasarį Londone mirė tėvas Pranas Gielgudas, 87 m. amž., kurio trys sūnūs yra plačiai žinomi Anglijoj ir jos dominijose. Lewis yra pagarsėjęs kaipo poetas, Vala — rašytojas, šiuo metu radijo televizijos teatro direktorius, ir John — kaipo žymiausias anglų scenos aktorius.

Velionio Prano Gielgudo seneilis Jonas Gielgudas buvo kilęs iš Lietuvos ir artimas giminaitis Tiškevičiaus ir šiemetams. Po nepavykusio 1831 metų sukilimo jis pasitraukė į Prancūziją, o iš čia atkeliavo į Angliją ir ap sigyveno.

Anglų spauda, minėdama Prano Gielgudo mirtį, visur rašė didžiausiomis raidėmis, kad jis buvo „of Lithuanian ancestry". N.

V. VAIVABAS.

Poema

APIE DYPUTĮ
ANTANĄ
KRIUKUTĮ

(Tęsinys iš pereito nr.)

Nematė jų nė BALF'as,
Nė A. L. T. (Taryba),
Tiktai Kriukučio akys
Godžia liga sužibę.

Dešimtuké — prie dešimtukės
šimtukas — prie šimtuko...
Praėjo porą metų —
štai, jau ir vėl namukas!

Su žolynėliais... Ir su krūmeliais...
Su deimantiniais stiklo langeliais..
O, tu svieteli, gūžtelėj savo
Kokie laimingi paukščiai burkavo!

Išgirdęs, kad Kriukutis
Jau puikiai įsikūręs,
Kaip geras jo kaimynas,
Paskambinau prie durų.

Paspaudžiau aš skambutį
Ir... nutirpau, broliuk:
Ant durų — ne „Kriukutis",
Bet: „Mister Tony Kriuk".

Nejaugi nepataikiau!
Kad jį kur kalakutas —
čia ne Kriukučio namas —
Amerikono butas!

Aš — angliškai nemoku...
Net karšta pasidaré!
Norėjau spjaut ir bėgti,
Bet... durys atsidarė...

Išėjo toks vaikutis.
— Ar... ar namuos Kriukutis?..
— Ju myn mai fader? Tony Kriuk?
— Kriukutis... Kriu...Kriu... Kriuk...utis...
— O! Yes! Hy iz! Ei Paa-a!
Det's campany for ju!
— Okeyy, mai san! Aš ateinu...

Ir vos tiktai Kriukutis
Įritino pilvuką,
Tuoj griebė man už rankos
Ir apvedė namuką.

Gražu, ką besakysi!
Ir baldai moderniausi!
Tokių už tūkstantėlį,
Gal nė už du negausi:

Didžiausias šaldytuvas,
Trys šviesūs miegamieji,
čia dulkių valytuvas,
Ten foteliai minkštieji...
štai, sofa žalio pliušo —
Gili, plati, ilga...
Ir knygų lentynėlė —
Mažytė, kaip špyga!

Toje gi lentynėlėj
Viena knyga gulėjo:
Sumaigyta, taukuota
„Lietuviška viréja".

Staiga aš jo paklausiau:
— Sakyk, brangus kaimyne,
Kai Stalinas bus pakartas,
Ar grįši į Tėvynę?

Susirietė Kriukutis,
Nelyginant šuo kurtas,
Išdykusio vaikėzo
Į uodegą įdurtas:
— Grįžimas į tėvynę —
Gana stambi oracija...
Bet... čia, matai, aukštesnė
Šalies civilizacija...
Tu čia aguonos grūdo
Nevalgysi supuvusio:
Kiaušiniai porą metų
Negenda šaldytuvuose...
Tiktai sapne ten matėm
Mes kokią gražią viziją,
O čia, brolau, štai turim
Spalvuotą televiziją...
Į Lietuvą man grįžti
Dėl to pradingo racija...
Be to, nenori grįžti
Jaunoji generacija...
čia lengva susikūrti
Sau ateitį šilkinę...

— Nes kartą tarė kiaulė:
Kur duona, ten tėvynė!..

Šie netikėti žodžiai
Kriukučiui nepatiko:
Kaip išsižiojęs buvo,
Taip išsižiojęs liko.

Gi aš ilgai nelaukiau
Ir savo dainą traukiau:

— Namukas ir sklypukas...
žmonelė kaip slyva...
Užaugo tik pilvukas —
Ir dingo Lietuva!

Į savo didį šaldytuvą
Įdėk makaulę, nes jau pūva...
Tenai dėjai širdį,
Tarytum rūkytą žuvį!
Visa šeima įšaldė
Lietuvišką liežuvį!
Tikrai čia daug pasiekei,
Brolyti dobiliuk, —
Tenai buvai Kriukutis,
O čia jau tikras kriuk!

Brangios Tėvynės brangūs vaikučiai,
Niekad nebūkim tokie Kriukučiai!
Kada statysim mūro namelį —
Duokim benamiui kokį centelį...

Kai pirksim žmonai kailinį paltą,
Bent paminėkim tuos, kuriem šalta.
Tėvynei laisvę atgaut padėkim:
Aukų brangiausių jai negailėkim!

Margutis.

LIAUDIES DAINA

Kad su tavim,
Ką siela myli,
Drauge gyventi
Man būtų miela.
Vargų bakužėj
Stakles duksenti.
Arba
Ratelį sukti.

Kad su tavim,
Ką siela myli,
Drauge gyventi
Man būtų miela,
Sriaunioj upelėj
Gijas skalauti
Ar žolę
Pievoje piauti.

Butkų Juzė.

✣

Tokie sidabriniai lašai,
Kaip toj pasakoj perlai balti.
Tu kasdieną vis laimės prašai,
Bet kodėl tavo žodžiai šalti?

STEPAS ZOBARSKAS.

Laimingasai

Pasaka

Tebebuvo ankstyvas rytas, kai žvejo sūnus Vainoras pašoko iš lovos ir skubiai ėmė rengtis. Nuc jūros pusės pūtė suominis, pustė lengvomis smiltimis.

Atlapais marškiniais, atsiraitęs rankoves, berniūkštis išbėgo kieman, prisipylė vandens ir purkšdamas, taškydamasis, ėmė praustis.

Brr! Koks vėsumas!, Net ausys svyla. Kaklas paraudo ir dega nelyginant ugnis. Miego kaip nebūta. O saulutė dar tik patekėjusi — vos matyti pro pušų šakas. Jūra, pasruvusi saulėtėkio ugnimi, tik blyksi, mirga, ošia, tik be paliovos šniokščia.

— Jau atsikėlei? — pasigirdo kieme balsas.

— Jau, tėvuk, — atsakė Vainoras, šluostydamasis lininiu rankšluosčiu veidą.

— Kodėl gi toks ankstyvas?

— Kas anksti keliasi, tam pirmam laimė nusišypso.

— Laimė... laimė... Kas ją žino, kas per paukštis toji laimė.

— Laimė toli, bet aš eisiu jos ieškoti. Nors ir kažkas atsitiktų, tėvuk, be laimės vistiek namo negrįšiu.

— Tai argi tu, vaikeli, čia nesi laimingas? Tik pažiūrėk, koks gražumas aplink: Jūra, pušys, kopos; eiliai kaimenėmis keliauja atsigerti. O kiek žuvėdrų suskrenda! Ana ve, ar matai, laivas plaukia. Toli toli, pačiame horizonte. Tai sakyk man, argi čia negali būti laimingas?

— Jeigu tu čia esi laimingas, tėvuk, tai ir pasilik sau sveikas. Aš iškeliauju.

— Ar jau taip greit ir išsiskubinsi?

— O ko laukti?

— Tinklas tebedžiūsta nuo vakar dienos nesutvarkytas. Sulopytum prieš iškeliaudamas.

— Ma jį dievai tą tinklą. Man jau viskas įkyrėjo iki gyvo kaulo.

— Kaip matau, tai tu visiškai rimtai?

— Kuo rimčiausiai, tėvuk.

Valandėlę senasis patylėjo. Paskui tarė dusliu, sopulingu balsu:

— Kągi, keliauk sau sveikas. Gal ir surasi tai, ko jieškosi. Tegu tau Dievas padeda, tegu palaimina tavo kelią ir tegu apsaugo nuo bado.

Ir kai jaunasis, padėkojęs už linkėjimus, jau buvo beišsiskubinąs iš kiemo, senasis ėmė šaukti:

— Neužmiršk duonos kepalą įsidėti į krepšį ir pasiimk ąžuolinę lazdą nuo šunų atsiginti!

II.

Ir išėjo Vainoras, tvirtu kuoku pasiramsčiuodamas, iš savų gimtųjų namelių į platųjį pasaulį. Iš karto žengė drąsiu žingsniu ir net nenorėjo pažvelgti į kopas, kuriose, mažas būdamas, žarstydavo smėlį, rinkdavo kriauklius. Bet juo toliau nuo namų, juo širdis darėsi neramesnė.

Jūra pasislėpė už miško. Kada-nekada sutvyksi raibuliuojančios bangos. Dingo namelis su tėvuku. Dingo palinkusios pušys. Toli pasiliko baltosios žuvėdros.

— Laikykis, laikykis! — tramdė pats save, tvirtai spausdamas rankose lazdą ir krimsdamas apatinę lūpą. Kas bebūtų, o laimę aš vistiek turiu surasti. Nenumirsiu gi iš nuovargio, protarpiais atsikvėpdamas, pasistiprindamas duonos žiaubere ir užsigerdamas šaltinio vandeniu.

Temstant pasiekė jaukų ūkininko namelį. Iš trijų pusių augo medžiai, čia pat gužėjo didžiulis sodas. Tvenkiny plaukiojo žąsys. Jų plunksnos buvo tokios baltos, kad iš tolo švieste švietė. Pulkas aviniukų, linksmai šokinėjančių, sprūdo pro tvarto duris. Priebučio kertėje sėdėdamas jaunas ūkininkaitis grojo armonika.

Vainoras drąsiai prisiartino prie jaunuolio ir tarė:

— Labas vakaras, laimingasis žmogau!

— Labas, labas, — atsakė vyrukas, pakeldamas akis į nepažįstamąjį.

— Pagaliau aš suradau tą, kuris laiko savo rankose laimę. Parodyk man ją.

— Aš laikau savo rankose laimę? Tai man naujiena!

Staiga jis nusikvatojo, nurimo ir tarė jam rūsčiu balsu:

— Ne čia pataikei, broleli. Esu pats nelaimingiausias žmogus pasaulyje. Mano žemė prasta. Reikia daug dirbti — nuo aušros iki sutemos, kol šiaip taip išspaudi penktą grūdą. Kol buvo gyva motina, lengviau susitvarkydavau. Pernai ji mirė, ir dabar viskas gula ant mano vieno pečių.

— O tėvas?

— Tėvas ne tik nepadeda, bet dar trukdo.

— Kodėl gi jis toks negeras?

— Nei jis geras, nei negeras, toks, kaip ir kiti karšinčiai. Persidirbęs per visą gyvenimą, dabar vos bepaeina, nuolat sirguliuoja. O kai žmogus liguistas, tai ir piktas. Bet vis tai būtų pusė bėdos. Pačios didžiosios nelaimės tau dar nepasakiau.

— Tai pasakyk, būk geras, nieko neslėpk, — prašė Vainoras.

— Jeigu niekam neprasitarsi...

— Tylėsiu, kaip žemė, nors ten ir kažin ką.

— Jeigu taip, tai pasakysiu. Regi aną sodybą? Ji didelė ir graži, tiesa?

— Nepaprastai. Ji labai skiriasi iš kitų sodybų.

— Tai vienintelis ūkininkas mūsų apylinkėje, kuris turi tokios derlingos žemės. Ką sakau — ūkininkas. Dvarininkas! Jo arkliai žvilga kaip šilkas — tokie nupenėti. Karvės vos pavelka tešmenis su pienu. O skolų — nė cento. Bet ir jo arkliai, ir jo karvės, ir visi jo turtai man nusispjauti. Yra daug rimtesnė priežastis, dėl kurios aš toks nelaimingas.

— Pasakyk, aš jau pradedu nekantrauti.

— Matai, — pridūrė ūkininkaitis patyliukais, visas išrausdamas, — jis turi jauną, mokytą ir labai gražią dukterį.

— Tai kokia čia nelaimė? — nustebo Vainoras.

— Kvaily! Tau gi dar nepasakiau, kad ji man labai patinka, norėčiau vesti.

— Tai ir vesk.

— Lengva pasakyti — vesk. Vesčiau, bet kad jos tėvai apie tokias vedybas nė girdėti nenori. Rytoj bus jos vestuvės — išteka už tokio pat turtingo, mokyto žmogaus, kaip ir ji pati. Dabar tu gali suprasti, ką pergyvena mano širdis. A, bet užuojautos man nereikia.. Eikime geriau į trobą, pavakarieniausi su mumis drauge, pailsėti, o rytoj galėsi toliau keliauti. Patarčiau užeiti pas vestuvininkus. Kas kas, bet jau nuotaka tai tikriausiai bus laiminga.

III.

Rytojaus dieną Vainoras tiesiai drožė į ištaigingąją sodybą, iš kurios plaukė linksmos dainos ir dar linksmesnė muzika. Ten jau buvo visi įsimaginę. Jaunieji neseniai grįžo iš bažnyčios, sukeitę žiedus, ir dabar prasidėjo pats pokylio įkarštis.

— Statyk į kertę savo lazdą ir pasidėk krepšį, — pakvietė nuotakos tėvas, sutikęs Vainorą. — Šiandieną visi, kas tik užsuks į mano rūmus, tegu puotauja iki nugriuvimo.

Jis buvo apsirengęs brangiais drabužiais, stalai linko nuo valgių ir gėrimų, bet akys atrodė liūdnos, o veide slypėjo nerimas ir rūpestis.

Kai Vainoras pasisakė, ko atėjęs, nuotakos tėvas krimstelėjo žilus ūsus.

— Atiduodu savo vienintelę į svetimas rankas, — tarė atsidusdamas, Gerai, jeigu bus riintas ir doras vyras, mylės ją, bet jeigu pradės laidokauti? Būdamas pasiturįs, nepašykštėjau kraičio. Daviau tiek, kad ilgai bus jaučiamas nepriteklius ūkyje. Bet aš to, žinoma negailiu. Kad tiktai jie būtų laimingi. Likęs vienišas, vis kaip nors datempsiu savo rūsčias dienas iki karsto lentos.

— Bet jau tamstos dukrelė neabejotinai laiminga?

Tai taręs, žvejo sūnus nukreipė akis į didįjį iškilmių stalą. Apsupta gražiausių pamergių ir pajaunių, sedėjo ji šalia savo vyro, šaunaus jaunuolio, kaip šio pasaulio karalienė. Baltuose rūbuose, tarp ištiso miško gėlių ir žiburių, ji atrodė nebe šios žemės viešnia, bet tikras dangaus angelas. Viešpatie, kaip meiliai sučiaup tos jos lūpos, kokie balti dantys, koks žavus akių spindėjimas, kokie minkštučiai banguoti plaukai, kokios tamsios blakstienos. O kaip jai tinka auksiniai žiedai! Tokios gražios mergaitės kaip gyvas Vainoras nebuvo matęs. Dabar suprato jis, kodėl anas ūkininkaitis taip dūsavo.

— Kad jūs laiminga, nebėra ko nė klausti, — tarė Vainoras.

— O taip, labai laiminga, — atsakė nuotaka. Staiga ji pasikėlė iš užstalės, nubėgo į kitą kambarį ir įsikniaubė baltuos pagalviuos. Žvejo sūnus matė, kaip trukčioja jos pečiai, iš akių rieda ašaros. Paskui ji pakėlė galvą, šilkine nosinaite atsargiai nušluostė akis, ironiškai nusišypsojo.

— Dieve mano, argi ir jūs nelaiminga! — sušuko Vainoras.

— Ne visi yra laimingi, kuriems kiti pavydi laimės. Jeigu jūs žinotumėt, kas verda mano širdy? Jeigu jūs nors dalelę pajustumėt to, ką kenčia mano siela!

— Jeigu jau jūs, rinktinė iš gražiųjų ir turtingųjų, esate nelaiminga, tai pats nebežinau, kur besurasti laiminguosius. Matyt, nieko nebeliko, kaip tik padėti lazdą su kelionės krepšiu ir grįžti namo, niekę nepešus.

— Oi, nesakykite taip, — prieštaravo nuotaka. Pasaulyje yra žmonių, kurie suranda laimę.

Valandelę patylėjus, ji nutvėrė žvejo sūnų už rankos ir nusivedė į nuošalų kambarėlį, išpuoštą brangiais kilimais ir paveikslais.

— Palaukite truputėlį, — atsiprašė nuotaka ir vikriai atrakino spintelės duris. Išsiėmė paveikslą, prispaudė jį abiem rankom prie krūtinės, droviai pakėlė akis.

— Jeigu žinočiau, kad išlaikysit paslaptį...

— Prisiekiu jums.

— Tai pažvelkit. štai tas, kurį aš tikrai mylėjau. Susipažinome miestе. Kartą jis man parašė eiles. Norite, paskaitysiu?

Ir ji paskaitė apie tai, kad jis klausysis visuomet jos balso taip, kaip muzikos, ir kur bebūtų, visuomet jieškos jos, todėl, kad ir jos juokas ir jos žodžiai — šnekučiai dar ilgai jo, vieniše vilko, ausyse skambėsią.

— Juk tiesa, kad jis turėjo poetišką sielą? — paklausė nuotaka, baigusi skaityti.

— Galimas daiktas, — atsakė Vainoras. Apie poeziją nedaug teišmanau. Viena tikrai aišku, kad jis mylėjo jus. Kodėl išsiskyrėt?

— Susipykom, ir visiškai dėl niekų. Kartą baliuje šokau su kitais vyrais, norėdama jį paerzinti. O jis įsižeidė, išėjo ir daugiau nebegrįžo. Tada aš pati nuėjau pas jį. Įsivaizduokite tik, pati! Ir žinote ką? Jis pasirodė toks šaltas, toks rūstus, net gi davė suprasti, kad ir be manęs dar esą pasauly moterų. Tada aš nutariau jam atkeršyti. Ir štai aš...aš...aš jam atkeršijau.

— O kaip su tuo ūkininkaičiu, kurio laukai su jūsų laukais susieina? Jis tikrai yra jus įsimylėjęs.

— Jis — galbūt, bet aš — ne.

Ji dar kažką norėjo pasakyti, bet pasigirdo sunkūs žingsniai ir pasirodė jos jaunikis.

— Klausyk, vaikuti, — tarė jis, mandagiai, bet šaltai linkterėjęs žvejo sūnui, — tavęs jau pasigendame prie iškilmių stalo.

— Aš tučtuojau būsiu su jumis, brangusis, — atsakė švelniu balsu. Atleiskit man, žvejy!

Tai tarusi, pasipudravo, pasitaisė plaukus ir, linksmai šypsodamasi, kad niekas neįspėtų jos sielvarto ir nepažintų kančios, nuplaukė ilguos baltuos rūbuos į puotos kambarį.

IV.

Daug dienų keliavo žvejo sūnus, kol pasiekė didžiulį miestą. Eidamas gatvėmis, stebėjo žmones, ištisais miškais plaukiančiais nuo ryto ligi vidur nakčio, ir jieškojo jų veiduose slypinčios laimės. Bet visi, užklausti apie laimę, tik ranka numodavo.

— Laimingieji čia nevaikščioja, — nusprendė pagaliau Vainoras. Reikia užsukti į valdžios rūmus, pas žemės viešpačius, gal ten surasiu.

(Pabaiga sekančiame nr.)

Įvairiai

KIEK KURI ŠALIS TURI AUKSO ATSARGOS

Amerika ir mažutė Šveicarija savo aukso atsargomis stovi pačiose pirmose vietose. Pirmauja, žinoma, Amerika: ji turi to geltono metalo net už $ 24.399.000.000.

Antroje vietoje būdama Šveicarija aukso atsargų sutaupė už $ 1.387.000.000. Trečioje vietoje yra irgi nedidelė valstybė Belgija, kuri aukso turi už $ 624.000.000.

Paskui savo galingumu šioje srityje gali pasigirti sekančios valstybės:

Prancūzija — 518 milionų, Kanada — 408 milionų, Indija — 256, Olandija — 166, Ispanija — 111 o Italija 96 milijonus.

Tai yra skaitlinės, kurias parodo Amerikos statistikos šaltiniai.

Bet kiti kraštai irgi turi nemenkas aukso atsargas. Iš jų Brazilija laiko atsargon padėjusi už 317 milionus dolerių, Kuba už 289, Portugalija už 157, Turkija — 162, Urugvajus — 161, Venezuela — 323, Iranas 124, o kiti kraštai, sykiu sudėjus — už 742 milionus dolerių.

Į tuos apskaičiavimus neįeina Rusija, kuri tikrenybėje gal stovi net trečioje vietoje. Bet Sovietai žinias apie savo ekonominę padėtį nuslepia. Paskutinės iš 1936 m. informacijos rodė, kad Rusijoj aukso anuomet buvo už 839 milijonus dolerių. Bet tikrų žinių nesugaudant, oficialiai 3-čią vietą tenka skirti Belgijai.

NAPOLEONAS IR LIETUVA

Kai paaiškėjo, jog Nepoleonas ruošiasi karui prieš Rusiją, caras Aleksandras I susirūpino lietuvių ir lenkų patraukimu savo pusėn. Pasikvietęs kunigaikštį Mykolą Ogiński, caras Aleksandras I davė suprasti, jog jeigu lietuviai palaikys Rusijos pusę, tai jis, Aleksandras, atstatys autonomiška Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją. Bet caras to nepadarė.

Birželio 23 dieną, 1812 metais, Napoleonas atvyko prie Nemuno ir prižiūrėjo savo 500.000 armijos persikėlimą per tą upę. Čia jį sutiko Lietuvos žmonių atstovai, kurie paaiškino jam, kas yra Lietuva ir ko ji trokšta.

Kelioms dienoms praslinkus, Napoleonas atsidūrė Vilniuje ir pradėjo derėtis su vietiniais didžiūnais. Liepos 1 dieną buvo įkurta laikinoji Lietuvos valdžia, kurion buvo įėję septyni žmonės: kunig. A. Sapiega, grafas Sarakauskas, J. Soltanas, dvarininkas nuo Ukmerės ir kiti.

Atstatytoji Lietuva pasisakė būsianti Napoleono talkininkė. Lietuviai pasižadėjo suteikti prancūzų armijai maisto, transportacijos priemonių, malūnų, audeklų ir pan. Ne gana to, buvo suorganizuotas ir atskiras Lietuvos legionas, kuris prisidėjo prie didžiosios armijos.

Napoleonui prakišus karą, lietuvių legiono likučiai pasitraukė su prancūzais į vakarų Europą. Jie norėjo mesti ginklus ir grįžti namo, bet Napoleonas atvyko pas juos ir pareiškė jiems maž daug štai ką: „Jūs esate laisvi ir galite eiti, kur jūs norite. Bet neužmirškite, kad aš kovoju ir už jūsų laisvę. Jeigu jūs apleisite mane šioj kritingoj valandoj, jūs bloguoju atsilyginsite tam, kuris visad buvo jūsų draugu...''

Lietuviai legionieriai pasiliko. Jie dalyvavo Leipcigo mūšyje, kur Nepoleonas su 170.000 kareivių kovojo prieš 300.000 priešų. Vokiečių išdavystė privertė jį po trijų dienų karštaus mūšio pasitraukti iki Reino upės. Napoleonui apleidus Prancūziją ir atsidūrus Elbos saloje, lietuviai legionieriai nebegalėjo grįžti į savo tėviškę ir išplaukė į Haiti salą, prie centrinės Amerikos, kur jie apsigyveno ir pamažu asimiliavosi su vietiniais ir kitais atėjūnais.

Tuom tarpu rusai, įsivieśpatavę Vilniuje, panaikino visus pėdsakus laikinai atsikūrusios Lietuvos valstybės.

JUAN V. LIMBA
Mekaniška dirbtuvė. Mašinų konstrukcija ir pataisymai.
2 a. Santa Rosa 3565
TE: 740 - Florida - 3663

JUSTINO VALAIČIO VIEŠBUTIS „SAN MIGUEL''
Rio Ceballos-Sierras de Córdoba
Teléfono del Estado 65
27 kambariai, nuo 23 iki 25 pezų su puikiu maistu. Maudymosi pileta, šokių aikštė, baras, kalnų šaltiniai. Darykite rezervacijas telefonu, telegrafu arba laiškais. Veikia vasarą ir žiemą.

KAIP GALĖTŲ ŽŪTI MŪSŲ PASAULIS

Jeigu būtų išsprogdinta gana didelis skaičius atominių bombų, jos galėtų sunaikinti bei aršiai sužalot daugumą žemės rutulio žmonių, gyvulių ir augalų; bet atominės bombos negalėtų susprogdinti žemės kamuolio.

Tačiau numatoma tūlos gamtinės priežastys, dėl kurių galėtų žūti pati žemė, kaip dėstė prof. Gordonas A. Atwater, planetariumo direktorius Amerikiniame Gamtos Istorijos Muziejuje New Yorke.

Planetariumas yra mechaninis modelis, kuris rodo žemės ir kitų planetų ir jų mėnulių judėjimą.

Prof. Atwater sako:

— Saulė galėtų bet kada, netikėtai susprogti, o iš to kiltų toks baisus karštis, kad suvirintų bei sudegintų visus žmones, gyvius ir augalus.

Saulė yra žvaigždė. O kas mėnuo eksploduoja tolimose erdvėse bent viena žvaigždė, ir po sprogimo labai padidėja jos karštis. Eksplodavusias ir pakarštėjusias žvaigždes astronomai vadina „novae'', tai yra, naujomis žvaigždėmis.

Pirm sprogimo tos žvaigždės atrodė ramios ir lėkė reguliariais savo keliais dausose, panašiai, kaip dabar saulė. Kodėl jos ūmai eksplodavo, dar neišaiškinta. Panašiai gali atsitikti ir saulei.

Žvaigždės gana tvirtai laikosi savo kelių erdvėse tam tikrame tolyje viena nuo kitos. Bet kometos klaidžioja, „kaip girtas automobiliaus vairuotojas.'' Kometų yra daug ir nežinia, kada kometa, lėkdama begaliniu greičiu, gali smogti žemę. Jeigu tai būtų gana didelė kometa, ji taip trenktų žemės rutuliui, kad atomų bombos sprogimas atrodytų tik pirštu pliaukštelėjimas, lyginti su kometos smūgiu.

Mėnulis atrodo ramus ir draugiškas; jis tvariai atlieka savo kelionę aplink žemę, pagal puikią pusiausvyrą (lygsvarą) tarp mėnulio ir kitų erdvės kūnų. Bet jeigu dėl žvaigždžių ir planetų judėjimo suirtų ta pusiausvyra, tai mėnulis galėtų nukristi ir padaryti didžiausią tragediją žemės rutuliui. Atsivertų seniai užgesę ugniakalniai — vulkanai; jūros taip įsisiūbuotų, kad užlietų ištisus žemynus; kiltų neapsakomai smarkūs vėjai. Suprantama, kad neliktų nė vieno žmogaus gyvo.

Pagaliaus, žemė su visais gyviais ir augalais gali sušalti, nes saulės kaitra palaipsniui eikvojasi, nors labai palengvėle. Bet tai pats tolimiausias pavojus, sako prof. Atwater. Dar per kelis bilijonus metų negręsia žemei sušalimas.

J. C. K.

LIETUVOS PRAEITIN PAŽVELGUS

Daug daug vandens Nemune nutekėjo nuo to laiko, kai mūsų prabočiai Lietuvos valstybę sukūrė. Panemuniuose skambias lietuviškas dainas ne kartą keitė gūdžios aimanos; užpuolikų keiksmai maišėsi su besikaunančių lietuvių karių šauksmais... Daug sykių pranašavo Lietuvai galą kaimynai, bet ši tauta vis prisikeldavo... ir prisikels...

Šiais metais švenčiame 700 metų, kai susikūrė Mindaugo vadovaujama Lietuvos valstybė. Po 5 metų kryžiuočiai pagrobė lietuvišką Klaipėdą, pastatydami jos vietoje Memelburgą.

Prieš 600 metų Kęstutis, Didysis Lietuvos kunigaikštis, atmetė lenkų pasiūlymą krikštytis, nors už tai jam siūlytas karaliaus vainikas.

Prieš 550 metų Vytautas, siekdamas sunaikinti Totorių Ordą, pats gauna nuo jų bėgti, prie Vorkslos upės pralaimėjęs.

Prieš 520 metų Lucko suvažiavime Vytautui siūloma karūnuotis, bet lenkai pakiša koją.

Prieš 505 metus lenkai, bijodami atsiskirti nuo lietuvių, Lietuvos D. Kunigaikštį Kazimierą išsirenka savo karaliumi.

Prieš 450 metų prasidėjo nesekmės lietuvių valstybei. Lietuvos kariuomenės vadas Kostantas Ostrogiškis su 3500 karių puolė 40 tūkstančių rusų prie Viedrošos upės ir patenka į jų nelaisvę.

320 metai skaitosi nuo paskutinio Gediminaičio Zigmanto Augusto išrinkimo Lietuvos kunigaikščiu, o tuoj po to ir Lenkijos karaliumi.

Pereitų metų liepos 1 d. suėjo 380 metų, kada lenkų politikai, pasinaudodami Lietuvos sunkia būkle, privertė ją pasirašyti Liublino unijos paktą, kuriuo Lietuva dar labiau buvo priversta susiartinti su lenkais.

Prieš 370 metų tapo įkurtas pirmasis Lietuvos Universitetas Vilniuje.

Prieš 345 metus lietuvių etmonas Karolis Katkevičius su 4.000 karių sumušė 4 kartus didesnę švedų kariuomenę, puolusią Lietuvą.

Taip pat šiais metais suėjo 370 metų, kai buvo įkurtas pirmasis Lietuvos Universitetas — Vilniaus Akademija.

O prieš 285 metus caras Aleksiejus pradėjo lietuvių kraujo piūtį, kuri su pertraukomis tęsiasi iki dabar. Jo kariuomenė, pasinaudodama lietuvių silpnumu, užėmė Vilnių, Kauną, Gardiną, juos sunaikindama.

Prieš 240 metų po Lietuvą šeimininkavo caras Petras Didysis.

155 metai nuo Tado Kosciuškos sukilimo prieš rusus Lietuvoje. Pulkininko Jasinsko ir Vaitkevičiaus vadovaujami sukilėliai rusus buvo išviję, bet pastarieji puolė dar didesnėmis jėgomis.

Prieš 86 metus mirė Simanas Daukantas. Prieš 51 metą mirė Vincas Kudirka. Prieš 25 metus mirė kalbininkas Kazys Būga.

Prieš 46 metus lietuviai atkovojo spaudos laisvę.

Prieš 32 metus (Vasario 16, 1918) lietuviai, išviję rusus, paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę.

Bet prieš 11 metų, naciai susitarę su bolševikais, pasidalino Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes.

Pasibaigus II pasauliniam karui, rusiškas okupantas tebevykina savo kruviną puotą Lietuvoje, stengdamasis išnaikinti visą mūsų tautą.

Broliai, budėkime!

ALMUS.

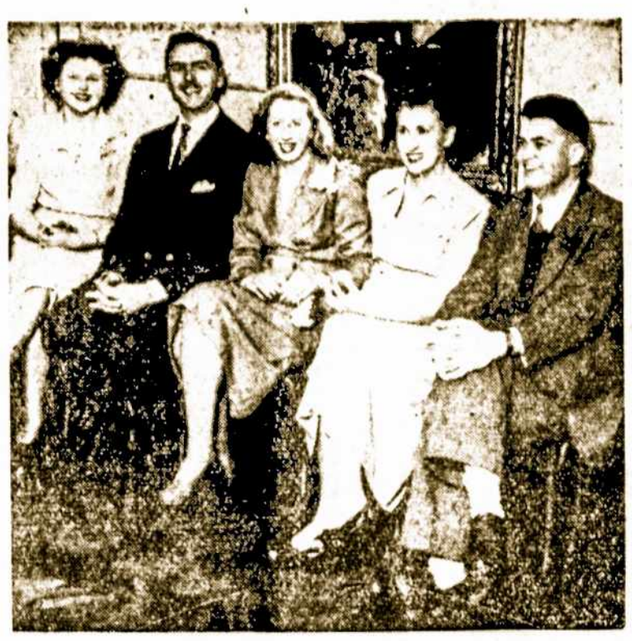

Inž. L. Vaitiekūnas (kairėj) ir stud. Petras Krapovickas, jau čiasi labai laimingi su trimi Buenos Aires lietuvaitėmis PLIAS pobuvyje Lietuvių Klūbe 15. 7. 50.

SCENOS MYLĖTOJŲ BŪRELIS

šeštadienį, rugsėjo mėn. 16 d., 20:30 val., Lietuvių Salėje, gatvėje Brasil 835, Avellanedoje, rengia

vakarą

Programoje:

Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės 3-jų veiksmų komedija

„Pinigėliai"

Veikėjai:

Žlibinskienė Marcelė	Beatričė Kerbelienė
Žlibinskas Jonas, jos sūnus, dailininkas	Henrikas Bagdonas
Raudonauskienė Julijona, dvarininkė	Regina Stanaitienė
Raudonauskas Mamertas, jos sūnus	Algirdas Matukas
Karaitis Petras, račius iš Vilniaus	Stasys Stanaitis
Karaitytė Birutė, jo duktė	Liucija Paliulionytė
Šūrinskis Motiejus, Žlibinskienės patarėjas	Antanas Brazaitis
Mikšas Ignas, gydytojas	Juozas Maslaveckas.
Magdalena Laukaitė, tarnaitė	M-nė

Režisuoja:

Dramos aktorė Beatričė Kleizaitė - Kerbelienė

Pradžia: 20,30 val. Po programos — šokiai.

Įėjimas: (su mokesčiais)
Vyrams $ 3.40
Moterims $ 1.80

VISI KVIEČIAMI ATSILANKYTI!

RENGĖJAI.

GYVAI DOMISI „A. L. BALSU'' AUSTRALIJOJE

D. Gerb. „A. L. Balso''
Redaktoriau: —

Būčiau labai dėkingas už jūsų patvarkymą siuntinėti man, kaip Mūsų Pastogės redaktoriui, mano pažymėtu adresu gražų Jūsų redaguojamą laikraštį — Argentinos Lietuvių Balsą. Ypačiai didelis Jūsų pasitarnavimas būtų, jei galėtumėt siuntinėti oro keliu. Dėl savo tolumo ir nuošalumo Australijos žemyne lietuviškam laikraščiui ypačiai sunkoka vegetuoti dėl informacijos aprūpinimo, nes ji čia gaunama iš visų kraštų labai pavėluotai.

Šia proga noriu pareikšti didelį savo džiaugsmą nuostabia Argentinos Lietuvių Balso pažanga. Kruopštus ir sumanus Jūsų, kaip Redaktoriaus darbas visokeriopu atžvilgiu yra iškėlęs Argentinos Lietuvių Balsą į pirmąsias pasaulio lietuvių spaudos eiles.

Su geriausiais linkėjimais
Jonas Žukauskas.
„Mūsų Pastogės'' Redaktorius.
Sydney, Australia, 2. 5. 50.

Tikėk! Vienatvės valandose knyga liks Tavo ištikimiausiu draugu.
Ji Tau visur ir visada suprantama kalba kalbės ..

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ siuvėjas. Užsakymus priima ir su savo medžiaga. Tartis vietoje:
JONAS PAULAUSKAS,
C. 1, Nr. 1732, V. S. Carlos, Berisso.

LIETUVIŠKA STIKLO IŠDIRBINIŲ PARDUCTUVĖ

Gaminama ir parduodama gražiausio stiliaus stiklai. Restoranams, viešbučiams, klūbams, kavinėms, šeimoms pilnus junginius ir atskiroms dalims.
Išnuomuojam piknikams ir didžiuliams pokiliams.

SAVININKAI:
P. VIDŪNAS, Dr. A. MASIULIS ir VL. PALAČIONIS

Gatvė Zavaleta 551, T. E. 61-8765 ir
Dr. Juan Madera 1694, T. E. 61-8690.
BUENOS AIRES

Tautos Naikinimo PAVYZDYS

DAKTRAS A. GARMUS RAŠO APIE PRAVIENIŠKIUS

Tarpe Palemono ir Pravieniškių pirmos okupacijos metu rusai miške įrengė darbo stovyklą, kurion suvarė apie 500 valstiečių, darbininkų ir tarnautojų katorginiams darbams.

Kaip rusai žudė lietuvius Pravieniškiuose, apie tai puikiausiai žino medicinos gydytojas Dr. A. Garmus, kuris „Naujienų'' laidoje 24. 6. 50 rašo, kaip vienas rusų tankų dalinys (atrodo, 75 Charkovo divizijos), pasitraukęs nuo Kauno prisiartino prie Pravieniškių trečiadienį. Atvykęs su tankais, aukštas kariškis prie stovyklos — iššaukė administratorių, stovyklos viršininką ir liepė visus išrikiuoti prieš barakus. Po to pastatė du tankus iš vienos pusės ir iš kitos ir paleido kulkosvaidžių kryžminę ugnį į 500 minią. Kas suprato — krito pirmutiniai ant žemės. Ant jų krito sušaudytieji. Kas bandė bėgti, buvo kryžminės ugnies sutriuškinti. Klyksmas, kraujo upeliai, išdraskyti smegenys, paleistos žarnos ir gyva judanti lavonų krūva. Į judančią lavonų kalvą paleistos granatos. Čia pat buvo nužudyti nespėję pabėgti sargai. Vieno sargo 9 mėnesių nėščia žmona nužudyta sprogusios granatos, sudraskyti viduriai, ištaškyti smegenys. Nepasigailėta net šunies, kuris buvo pririštas prie būdos ir taip pat nušautas. Viduje barakų karceryje buvo rastas vienas lavonas, nuogas, išbadėjęs ir čia nužudytas. Ar jis buvo nužudytas anksčiau kankinant, ar žuvo su kitais, sunku pasakyti.

Baigę žudynes, raudonieji norėjo su sprogstamomis ir padegamomis sunaikinti ir lavonus: susprogdyti ir padegti. Du raudonarmiečiai — vienas nepaprastai gražus vyras rusas ir kitas mongolas patys žuvo. Įvyko taip: kada jie laikė sprogstamas granatas, vienas iš lenkų buvusių karių — pionierius suprato, ką tai reiškia ir lazda sudavė per laidus. Granatos sprogo ir užmušė juodu. Jie buvo palikti su granatų skeveldromis netoli žuvusiųjų. Juos raudonarmiečiai paliko ir nesirūpino jų likimu. Kas jiems sukliudė — neaišku. Lavonų kalnai pasiliko paplūdę kraujuose. Po lavonais, kurie gulė pirmieji, išliko gyvi. Bet jie bijojo pasijudinti ir išlįsti. Tas įvyko trečiadienį, birželio 25 d., 1941 m. Šis raudonosios armijos tankų dalinys pasitraukė Kauno link ir kitą dieną ten ties Kertupio kaimu, apie 6 kilometrai nuo Pravieniškių, susidūrė su vokiečių tankų daliniu. Įvyko mūšys. Vokiečiai greitai apsidirbo su raudonarmiečiais ir visi tankai buvo padegti, o įgulos žuvo — sudegdamos tankuose. Įdomu, kad kai kurie vokiečiai, kovodami su raudonaisiais, žaidė kortomis, kuomet kiti kovėsi.

Kada Kaune buvo gauta žinia apie Pravieniškių žudynes, tai Raudonasis Kryžius pasiuntė mašinas. Iš po lavonų buvo ištraukta pusiau gyvų žmonių apie 15. Tarp jų buvo rastas dar pusiau gyvas. Brooklyno „kriaučius'', kiek prisimenu Garšva.

„AUSTRALIJOS LIETUVIS''
35 Cator St., W. Hindmarsh,
Adelaide SA, Australia.
Pirmas nepartinis lietuvių laikraštis Australijoje, išeinąs kas dvi savaitės, teikia plačią vietos lietuvių gyvenimo informaciją. Leidžiamas 30—40 pusl. dydžio.
Prenumerata Argentinoje: metams 15 pezų, pusei metų — 8.
Užsisakyti per „A. L. Balso'' Redakciją.

NIKODEMAS LEIPUS
Laikrodininkas
c. Constitución 3586.
Telefonas 46 - 1819.

PAN - AM - TUR
PAKETAI IR LAIVAKORTĖS
Visa kas turi ryšio su KELIONĖMIS ir PARAMA, geriausiomis sąlygomis. Oficialės kainos. Patarnavimas nemokamas. Teiraukitės:
TUCUMAN 646 — Buenos Aires
Atstovai visose pasaulio šalyse.

LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA
„A L S''
Suveda knygas ir prirengia balansus ir inventorius.
Sutvarko mokesčius (Réditos, Ventas, Act. Lucrativas, Ganancias Excesivas, Aprendizaje)
Likviduoja algas, pensijas (jubilaciones) ir kt. įmokėjimus sąrysy su personalu.
Formalizuoja naujų įmonių steigimą, veikiančiųjų praplėtimą ar likvidavimą.
Teikia patarimus organizaciniais, aministraciniais ir legaliais klausimais.
Casilla Coreo 2265 T.E 32 - 3545.
Buenos Aires.

Sportas

JAUNIŲ DĖMESIUI

L. S. K. „Grandis'' steigia jaunių skyrių. Visus jaunius nuo 12 iki 18 metų, norinčius dalyvauti Sporto Klūbe, kviečiame š. m. rugsėjo mėn. 17 d. 12 val. atvykti į Lietuvių parapijos skaityklą, Mendoza 2280, Avellaneda, kur įvyks steigiamasis jaunių skyriaus susirinkimas. Susirinkime bus plačiai paaiškinta apie jaunių sporto veiklos programą.

A. Kaibutas
L. S. K. „Grandies''
sekretorius.

L. FIJALKAUSKAS,
Buenos Aires universiteto studentas, 31. 8. 50 Buenos Aires mieste įvykusiose plaukimo pirmenybėse savoje (Universiteto) komandoje 4x100 laisvame plaukime paėmė pirmą vietą: L. Fijalkauskas, M. Trabucco, A. Trabucco ir F. Neumayer 4'9''. Kaip žinoma, mūsų tautietis Fijalkauskas ir Urugvajaus lietuvis Cieslinskas dalyvavo pereitoje pasaulinėje sporto olimpiadoje Londone.

ŠIS TAS APIE MŪSŲ STALO TENISO MEISTERĮ

Šių metų Anglijos lietuvių stalo teniso meisteris B. Vilūnas savo sportiniu gyvenimu vertas didesnio paminėjimo, kaip trumpos žinutės apie pirmenybių laimėjimą, todėl ryžausi pabrėžti keletą žodžių.

Jei kuris mūsų sportininkas savo gyvenime turėjo prieš akis aštrią problemą dėl vienos ar kitos mėgiamos sporto šakos pasirinkimo, tai ypatingai sunkiai tai padaryti buvo Vilūnui.

Jau Neprikl. Lietuvoje dar tik 16-metis būdamas, Bronius pradeda garsėti Utenoje, kaip daug vilčių žadąs futbolininkas ir stalo tenisininkas. Šitos dvi šakos ir slenka ilgą laiką lygegrečiai Vilūno gyvenime, kliudydamos pilnam sportiniam išbujojimui.

Šitoks neprasilaužęs Vilūnas kurį laiką reiškiasi ir Vokietijos stovyklose ir tik po Vokietijos Anglų zonos lietuvių stalo teniso pirmenybių (kur meisterio vardą laimėjo šių metų Vilūno oponentas finale — Piščikas), kuriose Vilūnas sukovoja nesekmingai (įsidėmėtina jauniesiems sportininkams — po pralaimėjimų), padaroma pagrindinis sprendimas — pasirenkama stalo tenisas. Likusioms sporto šakoms paskiriama tiek laiko, kiek reikalinga bendram fiziniam lavinimuisi. Nuo čia pradedama žengti tvirtai. Atvažiavęs 1947 m. Anglijon, apsigyvena Wolverhauptone, kur priimamas į anglų „Forsum'' klūbą, žaidžiantį I-je Divizijoje. Kiekvieną laisvalaikį praleidžia žaizdamas ar treniruojantis. Šiuo metu Vilūnas jau žaidžia Wolverhamptono miesto rinktinėje, ypatingai garsėdamas dvejete, paskutinėse miesto pirmenybėse laimėdamas dvejete I-mą vietą ir taurę.

Ir nenuostabu, kad miesto „Savoy'' kino direktoriaus pakviečiamas 3 vakarus duoti 10 minučių parod. žaidimą tarpe kino seansų. Tai jis daro garsindamas lietuvių stalo teniso lygį tarpe tūkstančių Wolverhamptono miesto gyventojų.

Vilūno žaidimas? Abipusis. Visiškai neįmanoma pasakyti, ar jis geresnis gynyboj ar puolime. Abu panaudojami reikalui esant. Ypatingai aštrus „beack'antas'', labai primenąs buv. pasaulio meisterį Barną. Dar niekad neteko matyti, kad Vilūnas „atiduotų'' partiją. Kiekvienom rungtynėm jis sudeda viską, ką gali ir nenuleidžia rankų iki paskutinio taško. Jis žino, kad dar daug galima pasiekti, todėl iš kiekvienos partijos stengiasi pasimokinti.

Vilūnui šituo keliu einant, tikėsimės ateityje išgirsti apie jį kai ką daugiau, o dabar linkime jam geros sekmės ir jaučiame, jog turime titulo vertą, Anglijos lietuvių stalo teniso meisterį.

V. Steponavičius.

KILNUS BŪDAS REIŠKIASI KILNIAIS DARBAIS; NIEKAS NEIŠDUODA ŽMOGAUS DAUGIAU, KAIP JO ELGESYS. Spencer.

Casa Musketas
Savininkas Adolfas Muśketas.
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.
Telefonas: 50 - 5948.
Parduoda ir išnuomoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokšteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmon.

— Šeštadienį pasimatysim...
— Žinau ir eisiu į Lietuvių Klūbą, nes ir tango ten lietuviškai skamba!

Korespondentai rašo.

URUGVAJAUS LIETUVIAI

SOCIALDEMOKRATAI ATGAIVINA SAVO VEIKIMĄ

Prieš kelis metus buvę gerai organizuoti Urugvajaus lietuviai socialistai, bet supasyvėję paskutiniais metais, atgaivina buvusį veiklų visuomeninį, kultūrinį ir politinį gyvenimą, persiorganizuodami į Urugvajaus Lietuvių Socialdemokratų Sąjungą. Jos pasirinktas obalsis, pirm visko, yra: Lietuvos išlaisvinimas iš sovietų oku pacijos ir kultūra!

Jau pradėta organizuoti Sąjungos Biblioteka, kad surankiojus išblaškytas lietuviškas knygas ir registruojami norintieji į ją įsirašyti nariais tautiečiai, kad vėliau juos būtų galima pakviesti į steigiamąjį Sąjungos susirinkimą.

Kol socialdemokratai buvo veiklūs ir turėjo savo spaudą, tai bolševikų „Darbas" čia tris kart mėgino eiti ir tris kart suklupo. Įsigalėjo tik tada, kai socialistų spauda suklupo. Neatlaikė bolševikinio antplūdžio nė tautininkai, nė katalikai, nes jie darbininkų tarpe pasisekimo niekad netu rėjo ir niekad jo neturės. Apie tai visos abejonės jau išnyko.

Įsigijimas U. L. S. Sąjungai ideologinio spaudos organo yra būtinas. Tam tikslui geriausiai tiktų dviménesinis žurnalas. Jei ne lietuviško šrifto badas, tai tokis žurnalas — tik „švilpt ir jau" Jau parinktas ir vardas: IŠAUŠ AUŠRA! Bet visi pageidauja nedarkytos lietuvių kalbos. Su asmeniniu pasiaukojimu ir taurumu šis trūkumas galės būti nugalėtas be ypatingo vargo. Linotipu atliekamas spaudos darbas yra ne tik techniškai gražesnis, bet ir pigesnis. Turėsime ir lietuvišką šriftą, jeigu pakaušį gerai pakrapštinėsime.

Socialdemokratai turi savus spaustuvininkus ir savus laikraštininkus. Jie neturi tūkstančius narių, bet jie turi smegenis, kuriuos dabar kiti naudoja be jokios socialistinei galvosenai ir veiklai naudos.

Mes, lietuviai darbininkai, norime gyventi sava darbinikiška veikla ir savais troškimais. Milijonieriais, kitus išnaudojančiais, vistiek jau nebūsime. Būsime tuom, kuom esame mes, ir bus mūsų vaikai. Mūsų vaikų laikais dar mažiau bus vietos pasaulyje milijonieriams. Kiti laikai ateina, o praėjusieji, nebegrįš daugiau.

Gyvenimas be milijonierių ir be ubagų — tai mūsų idealas, arba mūsų gadynės. Socialdemokratas.

MŪSŲ VISUOMENININKAI VIS RUOŠIASI

Negalime kaltinti Urugvajaus klimato dėl to, kad čia mūsų tautiečiai pasidalinę į keletą grupių. Šioj šaly skaitoma iki 7.000 lietuvių, bet spaudos darbe bandoma imti kiekybe, nes leidžiama net 4 laikraščiai. Draugijų taipgi yra įvairiausiais pavadinimais ir siekiančių dažnai vienodų tikslų.

Jeigu atmesti internacionalus, kiti lietuviai turėtų tampriau bendradarbiauti.

Pastaruoju metu mūsų visuomenininkai vis ruošiasi stoti bendran Lietuvos vaduotojų frontan. Tai sveikintini pasiruošimai. Ukmergiškis..

— A. KURKLIEČIUI, žinomam senesnės kartos veikėjui, Anglų ligoninėje padaryta chirurginė operacija. Jam išimta tulžis. Ligonis jaučias geriau. E. J.

— P. JUSIENEI Ispanų sanatorijoje padaryta chirurginė krūtinės operacija. Ligonė jaučiasi gerai. E.J.

E. SKIKAS
LIETUVIŠKAS KNYGYNAS
Reikmenys Mokykloms
Priima „A. L. Balso" pren.
Comercio 4311 — Berisso, FONGE

NERVŲ IR PROTO LIGOS
Liaukų nenormalumai
DR. SANCHEZ AIZCORBE
Paraguay 1365 Tel. 42-8425
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

JONAS KRUTAS
Įrengia elektrą, taiso radio, prosus ir kt.
Catamarca 3335, Avellaneda

RESTORANAS — BARAS
A. Degulis, P. Olišauskas ir A. Švarlys savininkai
Geras valgis. Pirmos rūšies gėrimai. Nebrangios kainos.
c. Pedro Mendoza 2117.
Tel. 21 - 2952

ANGLIJOS LIETUVIŲ TEATRO SEZONO PRADŽIA

Liepos 29 d. Londono Lietuvių Meno Sambūrio Vaidybos grupė „Vaidila" Londone, Lietuvių klūbe, suvaidino R. Spalio „Batus", vieno veiksmo pjesę. Kadangi ši grupė rugpiūčio 26 d. toje pačioje vietoje stato F. Schiller'io „Klastą ir Meilę", 8 veiksmų dramą ir po to žada dar kelis kartus suvaidinti, dėl to į „Batų" pastatymą tenka žiūrėti, kaip į lietuviško teatro sezono pradžią.

R. Spalio „Batai" yra vieno veiksmo komedijėlė, vaizduojanti naujai atvykusių D. Britanijon lietuvių vyrų gyvenimą hostely. Vienišumo kamuojami vyrai, laiškais, pasinaudodami laikraščio skelbimais, užmezga pažintį su toliau gyvenančiom lietuvaitėm. Susirašinėjimas tiek toli pažengia, kad pasikviečia jas į svečius. Belaukdami viešnių, savo būstinę gražina ir paruošia vaišes. Kadangi vienas jų susirašinėjo su dviem iš karto ir abi jos atvyksta, dėl to pasitelkia vedusį draugą, kad tas padėtų jam nusikratyti ta, kuri nepatiks ir už tai pažada batus kaip atlyginimą. Paskutiniu laiku ateina laiškai, kad viešnios negali atvykti. Laiškus paima vienas draugų ir norėdamas vaišėms padarytas išlaidas draugui suversti, susitaria su atsitiktinai užėjusiu draugu, dideliu mėgėju alaus, kad tas suvaidintų moterį ir dar kitą draugą panašiam tikslui pasitelktų. Antro draugo tokiam vaidmeniui nereikėjo ieškoti, nes atvyko viena viešnių.

Vyras moters vaidmeny ir vaišes rengusių draugų nevienodai suprantama būklė ir skirtinga laikysena sudaro tą būklės komiškumą, kuris žiūrovus turi intriguoti ir juokinti.

Komedija nėra sceninga, dėl to jos režisieriui p. A. Kaulėnui buvo ne mažas uždavinys ją pastatyti. Esamose sąlygose, turint labai mažą sceną ir pirmuosius vaidybos žingsnius žengiančius mėgėjus vaidilas, tas uždavinys pasigėrėtinai gerai išspręstas. Dėl to žiūrovai buvo ne tik suintriguoti, bet ir gerai nuteikti.

Vaidyba ir grimas buvo geras.

Žmonų ieškančius vyrus vaidino: Juozą Kapnį — V. Šalčiūnas, Petrą Adomėną — A. Pukštys, Antaną Butulį — A. Pesys; vyrų ieškančias merginas: Birutę Skirmantaitę — D. Virkutis, Oną — V. Marcinkūtė, Adėlę — M. Gražulytė; batus naréjusį laimėti Joną Džinkaitį — J. Černius, Mortą Džinkaitienę — H. Liudžiūtė.

Žiūrovų buvo pilna salė, kiek tik galėjo sutalpinti. Vaidinimas užtruko apie valandą. B. L. — A. B.

—Nebūk atsilikęs, sek ką rašo lietuviškoji spauda, skaityk lietuviškas knygas!

VASAROJANT KORDOBOS KALNUOSE
"Lituania"
suteikia pensionistams geriausius patogumus. Lietuviška virtuvė.
Rezervuodami kambarius rašykite:
Sr. JOSÉ PALŠIS
VILLA RUMIPAL, Prov. Córdoba
Prie pat ežero Calamuchita.

RESTORANAS "DOS AMIGOS'
K. Paulausko ir M. Kamsiuko
PASEO COLON 449, Bs. AIRES
Tel. 33, Avenida 3202
Puikūs valgiai, baras, rezervadai šeimynoms.

Despensa "La Fe"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas
Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Costa Rica 4401
Telefonas 72, Parque 4020

Baras - Restoranas
"EL RAPIDO"
Federikas Grunovas
Savininkas
CENTENERA 3204. T. A. 61-1735
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES
Puikus maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Pavieniai ir šeimynos kviečiama apsilankyti.

QUILMES BOCK
la mejor cerveza

BRAZILIJOS LIETUVIAI

LATRAVIMAS PRIVEDĖ PRIE ŽMOGŽUDYSTĖS

Jokiai lietuvių draugijai nepriklausanti, jokio lietuvių laikraščio neskaitanti trys broliai lietuviai Miškiniai: Ferdinandas, 21 m. amžiaus, Zigmas 16 ir Salvador, 15 metų amžiaus, 10. 8. 1950 nužudė šoferį Mariano Viegas plėšimo tikslu.

Ferdinandas prieš 4 mėnesius buvo vedęs. Pasileidę broliai niekuomet nedalyvavo su lietuviais, bet laiką leisdavo su padugnėms, doro darbo vengdami.

Visi trys suimti Sao Paulo policijos. Du jaunesnieji nepilnamečiai. Iš sigimėlių „darbas" kenkia geram Brazilijos lietuvių vardui. Ed. Girčis.

P. KANIŠAUSKAS LAIMĖJO PUSĘ MILIJONO

Brazilijos dienraščiai plačiai rašo apie lietuvį Praną Kanišauską, kuris po 22 metų nuolatinio pirkimo valstybinės loterijos bilietų, tik 6. 8. 50 „pataikė": Numeriu 3185 laimėjo pusę milijono kruzeirų. E. G.

— VACLOVA MARŽUKINIENĖ, „Dainavos" Draugijos pirmininko pas tangomis, patalpinta senelių prieglaudon. Jos vyras, kapitonas Maržukinas, čia mirė pernai.

— J. MIKŠYS su kitu lietuviu gerai progresuoja su radio įmone, 40 km. nuo Rio de Janeiro.

— AGR. BR. LAUKŠAS su žmona gyvena Guapuré teritorijoje, prie Paragvajaus sienos. Dirba kaipo didelio dvaro ūkvedis.

— P. ŠIMKŪNAS turi paukščių ūkį. Vien vištų yra 5.000. Pas jį dirba Mykolas Guzelis.

— POETAS P. BABICKAS apsigyveno saloje Governador, kur rašo naujus veikalus.

— MIN. DR. F. MEIERIS ir Dr. Saunorienė atstovavo Lietuvą V Brazilijos Biologijos kongrese.

— MEČISLOVAS TERESEVIČIUS, Sao Paulo mieste turintis aukso ir sidabro išdirbinių dirbtuvę, buvo atskridęs į Rio savo firmos reikalais.

— JUOZAS GENEVIČIUS, atsitarnavęs Brazilijos kariuomenėje, 5. 8. 50 susižiedavo su vieno verslininko dukra Rio de Janeiro.

— VYTO MAČIULIS tarnauja Brazilijos karo parašiutininkų divizijoje Campo dos Afonsos

— JOHN GOOD, lietuvis JAV kariuomenės leitenantas, gimęs Pittsburghe, atvyko Brazilijon kaipo moderniškų ginklų instruktorius. Jo raštinė randasi krašto apsaugos ministerijos rūmų 14 aukšte.

— VACLOVAS DAMBRAUSKAS su savo broliu per 10 metų išvystė stambią statybos bendrovę Rio de Janeiro.

— INŽ. JONAS ABRAITIS vadovauja geležinkelių statybos darbams M. Knudson bendrovėje. Iš Nague jis perkeltas į Itapinga miestą.

— FELIKSAS KUBILIUS 26. 8. 50 apsivedė su vieno dvarininko dukra Teopoli Ottoni mieste, Minas Geraes valstybėje.

— JANINA GLODENIS iš Rio de Janeiro 14. 8. 50 išskrido į Baija Ilhesus, kad susipažinti su tos Brazilijos vietovės gamta ir architektūra. Ed. Girčis.

KAVINĖ-BARAS-BILIJARDINĖ
"KAUNAS"
Vladas Masiokas
Savininkas
CACHI 809 Tel. 61-4615

BERISSO LIETUVIAI

DRAUGIJAI PIRMIEJI PENKTO DEŠIMTMEČIO METAI

Berisso Lietuvių Savišalpos ir Kultūros Draugija 26. 8. 50 savame salione minėjo savo veikimo 41 metų sukaktį. Iškilmėms vadovavo Draugijos vicepirm. inž. L. Ivoškevičius, o pirmininkas Jonas Baubinas, sekretorius Jonas J. Šakalys ir buv. pirm. Pr. Dulkė už nuopelnus šiai draugijai apdovanoti medaliais.

K. Štreimikiui režisuojant puikiai suvaidinta komedija „Mirta činčibiraitė". Mažieji patiekė tautiškų šokių.

Publikos buvo labai daug. Iš Buenos Aires dalyvavo Lietuvių Centro veikėjai Ant. Kairys su dukra Elzyte, Pečiukonis, Čekauskas, Viliūnas, Tumosai su dukra mokytoja ir kt.. Minėjimo metu žodžiu sveikino Lietuvių Centro sekretorius Julio Mičiūdas, kalbėdamas ispaniškai, ir „A. L. Balso" red. K. Norkus — lietuviškai.

„Mirtos činčibiraitės" vaidinimu skaitlingą publiką pilnai patenkino mūsų scenos veteranai: K. Štreimikis, A. Kalibatas, Brigita Brazdžiūnienė, J. Meškinis ir St. Marcinkienė, o čia gimusios jaunuolės, La Platos universiteto studentė V. Mataraitė ir Genovaitė Meidaitė, taipgi užsitarnavo gausių publikos aplodismentų. Suflierius L. Rečiūnas ir scenarijus J. Saladžius, kaip visuomet, puikiai atliko savo pareigas.

Antroj programos daly buvo tautiniai šokiai. Jaunuolius rūpestingai paruošė Julija Mėšlienė, Liūda Baltušienė ir Petronėlė Čėplienė. Tautinius šokius scenoje darniai išpildė: Hector Brazdžiūnas, Albertas Čėpla, Edmundas Barauskas, Edvardas Baltušis, Viktoras Meškinis, Albertas Bogužas, Luis Mikelaitis, Henrikas Baubinas ir šios sesės geltonkasės: Nilda Jurpulis, Norma Ainaris, E. Kairytė, Aldona Berantas, Anita Česūnas, Elena Trubila, Mabel Bosi ir Raquel Santich.

Muziko Mykolo Baubino pamokyti scenoje lietuviškus muzikos gabalėlius išpildė: mažamečiai lietuviukai: Juozas Baubinas, Oskaras Kaziela ir Alfonsas Semaška. Publika jiems dėkojo karštais aplodismentais.

Taigi Berisso Lietuvių Savišalpos ir Kultūros Draugija (b. „Vargdienis") triumfališkai įžengė į 42 savo veiklos metus.

Garbė ir padėka visiems. P. Dulkė.

— * —

ŠIRDINGA PADĖKA VISIEMS PASIDARBAVUSIEMS

Berisso Lietuvių Savišalpos ir Kultūros Draugija (b. „Vargdienis") širdingai dėkoja visiems pasidarbavusiems šios Draugijos iškilmingame dalyvavime Argentinos Išlaisvintojo Gen. San Martin šimtmečio mirties sukakties minėjime 19. 8. 50.

Taipgi dėkojame visiems programos pildytojams ir publikai, dalyvavusiai mūsų Draugijos 41 metų veiklos sukakties minėjime 26. 8 .50.

Jonas Baubinas, Pirmininkas.
Jonas J. Šakalys, Sekretorius.

Berisso, 28 ,8. 50.

— * —

MINDAUGO DRAUGIJA DĖKOJA PASIDARBAVUSIEMS

Lietuvių Katalikų Savišalpos ir Kultūros Draugija „Mindaugas" prašo gerb. „A. L. Balso" Redakciją paskelbti sekančią padėką:

Maloniai dėkojame visiems prisidėjusiems prie Argentinos Išlaisvintojo Gen. San Martin 100 metų mirties sukaktuvių minėjimo: Draugijos pirmininkui Kazimierui Paliukui už atidarymą minėjimo ir pranešimą ispanų kalba, dienraščio „El Argentino" atstovui N. M. Caorsi už paskaitą ir L. Malvay už tartą žodį minėjime, Tėvui kun. K. Garšvai už pašventinimą San Martin altoriaus, Antanui Miseliui už lietuvišką paskaitą, Janei Steikūnienei už parengimą deklamatorių ir už deklamavimą Nelidai Marcinkevičiūtei, Anelei Šiminaitei, Hildai Laurinaitytei, Enselmai Petraitytei, Marijai Zubauskaitei ir Inės Čiurlytei.

Gerbiamai Berisso lietuvių visuomenei dėkojame už skaitlingą dalyvavimą.

K. Paliukas, Pirmininkas.
J. Kazlauskas, Sekretorius.

Berisso, 28. 8. 50.

— * —

AR SUSIJUNGS DRAUGIJOS?

Ir Vargdienis ir Mindaugas — abi savišalpinės Berisso lietuvių Draugijos. Pirmoji turi čia geriausią salę vaidinimams ir šokiams, antroji turi puikiausią aikštę sportui vystyti. Pirmoji turi ir Juridinio Asmens teises. Tas teises turinti yra vienintėlė Buenos Aires provincijoje.

Vadovybė turėtų rasti išeitį abiejoms susijungti, tai būtų tikra lietuvybės tvirtovė abiejų draugijų nuosavybėse.

Jeigu antroji prisidės prie tarptautinio centro, jos nuosavybė jau daugiau nebus lietuviams priklausanti. Volungė.

LIETUVIAI SAN MARTIN MINĖJIME

Rugpiūčio 19, 1950, prie Berisso mokyklos Nr. 52 buvo iškilmingai pagerbtas Argentinos Išlaisvintojas, generolas San Martin, jo mirties 100 metų sukaktį minint.

Išlaisvintojo paveikslas buvo papuoštas gėlėmis. Virš 100 lietuvių, Draugijos „Vargdienis" narių, su Argentinos ir Lietuvos vėliavomis nuo savo namų maršavo iškilmių vieton. Lietuvių tautiškais rūbais buvo pasipuošusios jaunos lietuvaitės: universiteto studentė Vera Mataraitė, Genė Meidžiūtė, Verutė Bironaitė ir Elenutė Mėšliūtė. Sudėję gėles, lietuviai su ukrainiečių delegacijomis maršavo į iškilmes municipalitete, kur buvo pasakyta visa eilė kalbų, užsitęsusių iki 10 val nakties.

Parlamento atstovai ir kiti kalbėtojai pastebėjo, kad lietuvių delegacija buvo gražiausia organizuota. Rep.

— PETRAS GAVĖNAS, sužeistas važiuotės nelaimėje, baigia gydytis La Platos Italų ligoninėje.

Nauji Kapai

ROSARIO MIESTE MIRĖ ONA M. JURKŠTIENĖ

Rosario — Pueblo Nuevo — rugpiūčio 10, 1950, po 2 savaičių sirgimo, nuo kraujo spaudimo ligoninėje „La Caridad" mirė Ona Marija Jurkštienė, gyvenusi c. 2, Nr. 554. Argentinoje gyveno nuo 1923 m. čia liko liūdintis vyras, Jurgis Jurkštas, kuris jau treti metai paraližuotas ir nekalba. Taipgi liko du sūnūs, Steponas ir Bronius ir 5 anūkai. Palaidota Villa Gobernador Gálvez kapuose. Karstą dengė gyvų gėlių vainikai nuo sūnų ir anūkų, nuo lietuvių kaimynų, nuo Užkurių ir Šimkų šeimų ir du vainikai nuo šaldytuvų darbininkų ir tarnautojų.

Bėdų iškankintos šeimos paramai — A. Švarlio ir A. Staškevičiaus iniciatyva vietoje tapo sudarytas aukų sąrašas. Po $ 10 aukavo A. Staškevičius, A. Švarlys, Pr. Čižys A. Matulis, B. Andrijauskas, K. Kalainis, K. Baniulis, I. Palaikis, J. Marlinchuk, V. Budriūnas, R. Marchesinni, T. Plepys, Pr. Užkuraitis, C. Rusteika ir S. Svetkoff. Po $ 5: J. Aleknavičius, K. Sergiūnas, N. Bury. A. Placherni, M. Sergiūnienė, P.P., J. Ch., K. Lasauskas, J. Neviera, P. Kraujalis, K. Rženpka, S. Fedik, St. Lekis, A. O., B. Staškevičiūtė, Teodoro, Chervett ir P. Ratkevičius. Po $ 3: L Gudeikis ir S. Dmiseff. M. A. $ 2,50. Trys asmenys po $ 2, du po vieną pezą ir vienas 70 centavų. Viso $ 265,20. Visiems aukotojams lietuviškas ačiū nuo velionės šeimos.

Ilsėkis amžinai ramaus būdo lietuve. A. Š.

MIRĖ LIETUVIŲ CENTRO NARYS J. ZIGMANTAS

Rugpiūčio 19, 1950, mirė Jonas Zigmantas, Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro narys, 63 m. amžiaus.

J. Zigmantas su šeima Argentinon atvyko iš Biržų apskrities, 1925 metais. Įsikūrė Villa Lugano, Lietuvių Centro kaiminystėje, kur savo namuose didžiausiame nuliūdime liko žmona Katalina Kazakevičiūtė, sūnus Jonas su žmona M. E. Kučinskaite ir gretimais Lietuvių Centro taipgi savuose namuose gyvenanti duktė Maria su savo vyru Gasparu Aleliūnu.

Velionis palaidotas kapuose Flores, 21. 8. 50, dalyvaujant giminėms ir draugams bei Lietuvių Centro atstovams. Lai bus velioniui lengva ilsėtis amžinai svetingos Argentinos žemėje. Zigmantų šeimai reiškiu gilią užuojautą. A. K.

MIRĖ ZIGMANTŲ DUKRELĖ

Jono ir Marijos - Elenos Kučinskaitės Zigmantų dukrelė Maria - Elena, 2 mėnesių amžiaus, mirė 18. 8. 50. Palaidota kopuose Flores. Dėl pirmagimės dukrelės mirties jos tėvams reiškiu gilią užuojautą. A. K.

— JOKŪBAS VAITEKŪNAS, 53 m. amžiaus, biržietis, turėjęs maisto krautuvę, mirė 30. 7. 50. Palaidotas Sarandi kapuose. Didžiausiame nuliūdime likusi žmona, Ona Šimytė, gyvena savo namuose: P. Angulo 1181, Dock Sud.

— JUSTINA ŠAKYTĖ tragiškai mirė 24 7. 50. Kaimynai argentiniečiai pasakoja, kad šeimos nesantaika prie to privedė.

PAVĖLUOTAS E. PRŪSIENĖS NEKROLOGAS

Sausio 2, 1950 m., Berisse, savo namuose mirė Elena Braždžiūnaitė - Prūsienė, sulaukusi 45 m. amžiaus. Vienuolika mėnesių prieš tai mirė jos vyras, Jonas Prūsas, kurio nekrologas tilpo „A. L. Balse".

Skaisčios atminties Elena Prūsienė buvo veikli visuomenininkė. Ji mokino jaunąją kartą lietuvių tautinių šokių, žaidimų ir deklamavimo. Režisavo ir pati vaidino. Buvo kilusi nuo Svedasų.

Prūsų sveikata paślijo jų vienintėliam sūnui Jonui iš Argentinos slaptai išvykus savanoriu kariaut Anglijos aviacijon. Vienok sūnus sugrįžo karui pasibaigus ir apsivedė su turkų kilmės sužadėtine.

Elena Prūsienė po operacijos nuo vėžio ligos sirgo du metus. Parsidavusi vieną žemės sklypą, pusę pinigų atidavė jau vedusiam sūnui, o $ 5.000 paliko pas savo vėliones vyro brolio žmoną savo palaidojimui. Buvo palaidota labai iškilmingai.

Dabar sūnus pardavė jam likusį savo tėvų namą ir persikelia gyventi į Berazategui, kur turi tarnybą ir statosi mūro namus.

Nors pavėluotai, bet tenka išreikšti gili užuojauta Berisso lietuvių kolonijai dėl taip nelauktos Prūsų mirties, sykiu reiškiant užuojautą jų sūnui su jo žmona. Gili užuojauta vėlionės broliui Alizui Braždžiūnui su šeima ir kitiems giminėms. N. G.

A. A. ELENA B. PRŪSIENĖ
mirusi Berisse 2. 1. 1950

MIRĖ A. L. KAMSIUKIENĖ

Apolonija Leonavičiūtė Kamsiukienė, 42 metų amžiaus, mirė Buenos Aires mieste rugpiūčio 30, 1950. Palaidota 31. 8. 50 Chacarita kapuose, daly vaujant šeimos nariams, giminėms ir draugams. Vėlionės kapas tapo papuoštas gyvų gėlių vainikais.

Vėlionė Apolonija buvo gimusi Ukmergės apskrity. Argentinoje didžiausiame nuliūdime pasiliko jos vyras, Hipolitas Kamsiukas, duktė Josefina 20 metų amžiaus ir sūnus Enrigue 12 metų.

Lai bus jai lengva ilsėtis amžinai svetingos Argentinos žemėje. M. K.

— MIRĖ BRAZILIJOJE: 18. 7. 50 mirė Jonas Vaicekauskas, 60 m. amžiaus. 19. 7. 50 mirė Jonas Masys, 41 m. amžiaus. 23. 8. 50 sužeistas velionėje mirė Jonas Mozūras, 63 m. amžiaus. 25. 7. 50 mirė Antanas Vosylius, 56 m. amžiaus, prieš porą metų atvykęs iš tremties su šeima. Velionis yra Brazilijos lietuvių fotografo Kazio Vosyliaus brolis. — Žinios.

LMD AIDAS

PRANEŠIMAS APIE PLOKŠTELES

Pagaliau galima pranešti, kad Lietuvių Misijos Draugija pagamino pirmą seriją plokštelių (rekordų) dėl namų fonografų.

Tai bus pirmą kartą, kad lietuviai galės pasiklausyti giesmių savo kalba! Plokšteles pagamino DANGIŠKOS ŠVIESOS vyrų kvartetas ir Jonas Gylys. Bus galima pasiklausyti sekančių giesmių:

Viešpatį Liaupsink
Garbės Giesmė
Dangiška Šviesa
Su Dievu Kol Susitiksime
Nusitikiu
Rankose Mano Jėzaus
Sulaužyta Šventybė
Į Golgotą Žvelkim Rimtai

Plokštelės yra pagamintos iš plastiko, taip kad yra nedūžtančios. Kaina yra žemiausia, ką galima nustatyti: $ 3.00 už albumą su plokštelėmis. Prie tos kainos reikia pridėti 10% valdžios mokesčių ir 35 centus dėl prisiuntimo. Iš viso, per paštą albumas kainuos $ 3.65, JAV pinigais.

Plokštelės yra supakuotos gražiame albume, ant kurio viršaus matosi vyrų kvarteto fotografija.

Galima užsisakyti plokštelių dabar iš Lietuvių Misijos Draugijos — Box 488, Chicago 90, Illinois, JAV.

Pirmas tiražas plokštelių yra tiktai 250 albumų; taigi, reikia dabar užsisakyti! Visas pelnas iš parduotų plokštelių eis be jokio atsiskaitymo į DANGIŠKOS ŠVIESOS radijo programos fondą.

Jei šitas pirmutinis albumas bus lietuvių priimtas, galvojama ateityje išleisti kitas plokšteles su giesmėmis lietuvių kalba.

DVASINIO TURINIO LITERATŪROS GALIMA VELTUI ĮSIGYTI RAŠANT Į MŪSŲ RAŠTINĘ JAV
LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA INCORPORATED
P. O. Box 488, Chicago 90, Illinois, USA

A. P. E.
TEISINIS IR NOTARIALINIS BIURAS
Padeda išgauti šios šalies pilietybę ir pasus „No Argentino". Cedulos ir apsigyvenimo teisė. Bylų vedimas, metrikai, vertimai, darbo nelaimės, giminių atsikvietimas. Patarimai kasdien:
NUO 10—13,30 IR NUO 15—19 VAL.
25 DE MAYO 140, PISO 2, OFIC. B-C.

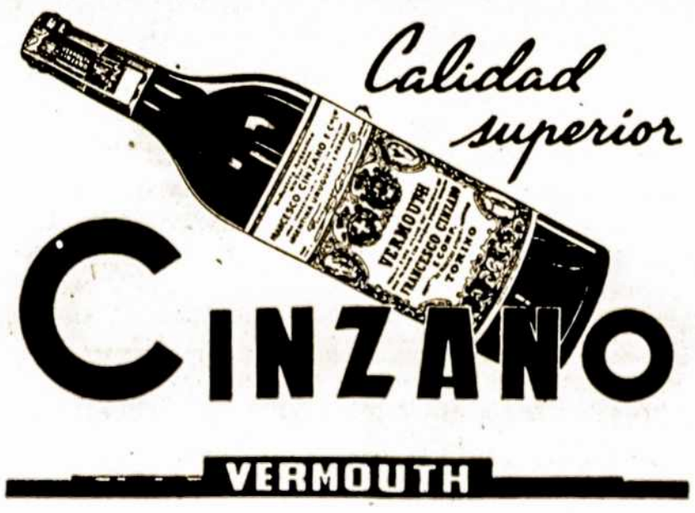

VIETOS KRONIKA

ARTIMIAUSI PARENGIMAI LIETUVIŲ KLŪBE.

RUGSĖJO 9 D., ŠEŠTADIENĮ, 21 val., Latvių Sąjungos menininkai vaidina M. Ziverto veikalą „Kinų Vaza'' Įžangos vyrams po $ 5, moterims po $ 3. (Sėdimos vietos jau išparduotos).

RUGSĖJO 16 D., ŠEŠTADIENĮ, 21 val., Draugija „Estonia'' ruošia iškilmingą Pavasario šventę. Šokiams griežia orkestras „Baltica''. Įžanga nariams $ 2. Svečiams $ 3.

RUGSĖJO 17 D., SEKMADIENĮ, 19:30 v., pakartojamas latvių vaidinimas. Šokių nebus.

RUGSĖJO 23 D., ŠEŠTADIENĮ, 21 val. Lietuvių Klūbas rengia iškilmingą Pavasario Sutikimą. Publikos šokiams grieš orkestras „Baltica''. Buenos Aires ir aplinkinių miestų lietuviai prašomi skaitlingai dalyvauti Pavasario Sutikime!

RUGSĖJO 30 D., ŠEŠTADIENĮ, 21 val. lietuvių šokių vakaras orkestrui „Baltica'' griežiant. Dalyvauja jaunimas ir šeimynos.

— ● —

PLIAS MINI TAUTOS DIENĄ

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų (PLIAS) Argentinos skyrius renkasi savo iškilmingam posėdžiui Tautos Vieningumo stiprinimo dienoje — Rugsėjo 8.

Susirinkimas įvyks Lietuvių Klūbo salėje, Boedo 737, Buenos Aires, 20 v.

— ● —

GENEROLAS DAUKANTAS ATVYKO IŠ KORDOBOS

„A. L. Balso'' bendradarbis, gen. T. Daukantas iš Kordobos provincijos Villa Rumipal porai savaičių atvyko į Buenos Aires.

Gen. Daukantas baigia rašyti naują veikalą ir tariasi su „A. L. Balso'' spaustuve dėl jo išleidimo.

— MYKOLUI JUDICKUI, krintant nuo pasibaidžiusio arklio, sulaužytas peties kaulas. Nelaimė įvyko Sans Souci, prie Tandil, kur Judickas kelioliką metų dirba. Pastebėtina, kad neseniai tokia pat nelaimė įvyko Sans Souci vyriausiam ūkvedžiui, p. Vincentui Senuliui, kuris baigia sveikti. A. G.

— REIKALINGA mergina arba moteris namų ruošos darbui garbingoje šeimoje. Pradinė alga $ 180 ir visas išlaikymas. Teirautis Balse. A. T.

— REIKALINGA moteris su dukra padėti dirbti puošniame Kordobos kalnų viešbutyje. Kreiptis Balso Redakcijon. V. P.

— NORIU PIRKTI kavinę arba restoraną. Pageidautina apleistą, bile didelį. Mokėčiau iki $ 100.00. Nurodžiusiam duočiau nuošimtį. Pranešti Balso Redakcijai arba pirkėjui telefonu: Sr. Leonas: TE: 26 - 9697.

— ANTANAS KANOPA su trimis vietiniais dalininkais nupirko barą „Buenos Aires'' prie Corrientes ir Rodriguez Peña už $ 320.000.

— LIETUVOS PASIUNTINYBĖS Pietų Amerikai adresas: c. Juan María Pérez 2820, Montevideo-Uruguay. Telefonas: UTE 41-55-91.

ADVOKATAS KAVECKAS APIE LIETUVIUS RUSIJOJE

Buvusių Lenkijos karių sąjunga 13. 8. 50 savose patalpose, Paso 135, Buenos Aires, buvo suruošusi paskaitą paminėjimui 30 metų sukakties nuo atrėmimo bolševikų antplūdžio. Tuomet patys vieni lenkai, lietuviai, latviai ir estai apgynė savo šalis nuo Rusijos bolševikų veržimosi. Dėl to paskaitininkas ir klausė, nejaugi visas civilizuotas pasaulis dabar nesulaikys Azijos imperialistų veržimosi; nejaugi ne nuvarys rusų į ten, kur jiems priklauso būti.

Paskaitininkas, vilnietis advokatas B. Kaveckas, ačiū Sikorskiui, išvykęs iš Rusijos ir pasiekęs Argentiną, papasakojo apie lietuvius, su kuriais teko gyventi ir dirbti bolševikų koncentracijos stovyklose. Piovė malkas su buvusiu Lietuvos prezidentu agronomu Aleksandru Stulginskiu. Sykiu katorginius darbus ten dirbo Vytautas Petrulis, Balys Žygelis, Juozas Papečkys ir visa eilė kitų žymių lietuvių. Adv. Kaveckas mano, kad rusai tyčia žudo ne rusiską inteligentiją, o demokratiškas pasaulis dideliai nusikalta, negelbėdamas nekaltai žudomų žmonių. N. G.

JUOZAS ŽELIONIS,

didelis „A. L. Balso'' prietelius, buvo sunkiai apsirgęs. Negalėdamas dirbti, keletą dienų praleido pas savo draugus p.p. Kaminskus Villa Ballester. Povilas Pimpička su žmona, pas kuriuos Želionis dirba, nuoširdžiai suteikė pagelbą ir rūpinosi jo priežiūra ligoje. Nuoširdžiam bendradarbiui linkėtina greito pasveikimo.

— ● —

SCENOS MYLĖTOJŲ BŪRELIO VAIDINIMAI

Rugpiūčio 19, 1950, Lietuvių Salėje, Avellanedoj, įvyko Scenos Mylėtojų Būrelio rengtas vakaras, kurio programoje buvo pastatyta 1 veiksmo linksma komedija „Uošvė į namus — tylos nebebus''.

Komedijos režisieré, dramos aktorė Beatričė Kleizaitė -Kerbelienė, sukūrė tikrai piktos uošvės Kumštienės tipą. Grigaliaus rolėje buvo nepamainomas Stasys Stanaitis. Gerai savo roles atliko Algirdas Matukas, Regina Stanaitienė ir Uršulė Šileikienė.

Pirmas Scenos Mylėtojų Būrelio pasirodymas su ta pačia begaliniai linksma komedija įvyks Lietuvių Klūbo salėje, Boedo 737, sekmadienį, 1. X. 1950. Mylės rolėje matysime panelę Liuciją Paliulionytę.

Scenos Mylėtojų Būrelį tenka ne vien pasveikinti, bet visa kolonija turėtų jo darbą nuoširdžiai paremti savo skaitlingu dalyvavimu. Teatralas.

P. S. — Bilietus į vaidinimus Lietuvių Klūbe prašome įsigyti iš anksto pas Scenos Mylėtojų Būrelio narius.

LIETUVIS „AEA'' LAIKRAŠČIO REDAKTORIUS

Argentinos aliejaus industrijos personalo (Federación de Empleados Aceiteros y Afines) sąjunga jau treti metai Buenos Aires mieste leidžia savo laikraštį „A. E. A.'' Šių metų numeryje 20 - tame pranešama, kad toje organizacijoje daugiausia veikia Ceferinas Juknevičius (Ceferino Iujnevich). Laikraštis yra 12 puslapių. Šį profesinės sąjungos argentiniečių organą redaguoja šioje šalyje gimęs lietuvis, Zeferinas Juknevičius: Tucuman 438; TE. 32 - 1240.

Kaip žinoma, p. Juknevičius uoliai dalyvauja ir lietuvių visuomeniniame darbe. Jo pastangomis tapo įkurta ir visą laiką jo vadovaujama lietuviška radio valandėlė.

— ● —

ŽEMAITIS IŠ AMERIKOS LANKĖSI BALSE

Albertas A. Žemaitis, 25 m. amžiaus, bet jau 10 metų tarnaujantis JAV laivyne, pereitą savaitę lankėsi „A.L. Balso'' Redakcijoje ir Lietuvių Klūbe. Jis gimęs Norwood, Mass., kur gyvena jo tėvas, Adomas Žemaitis, seserys ir broliai. Mus aplankęs jaunuolis puikiai kalba lietuviškai. Jis dirba laive „Mormacsaga''.

— Jeigu atvykus į New Yorką neteks stoti įkariuomenėn, tai, grįžęs į Buenos Aires, vėl apsilankysiu, — atsisveikindamas pasakė simpatingas jaunuolis Žemaitis.

— HORACIO CHOPIS, Susivienijimo veikėjas, su žmona 20. 8. 50, savo namuose Alsinoje suruošė vaišes savo draugams. Dalyvavo pp. A. Avietynai iš Lomas de Zamora, „A. L. B.'' red K. Norkus ir kiti pp. Čopių šeimos draugai. Pp. Čopių sūnus Horacio daro didelę pažangą kaipo meniškų kliišių spaudai braižytojas.

— TRIBUNA REVOLIUCIONARIA, peronistų partijos laikraštis, savo Nr 48, liepos 28, 1950, rašo apie dabartinės vyriausybės įsteigtas naujas technikos mokyklas. Jame pažymima, kad prezidento Perón vardo technikos mokykloje Avellanedoje motorų klasei vadovauja ir pamokas skaito prof. Bronius Švedas, Jr.

— CIPRIJONAS MEŽANSKIS 12. 8. 50 ligoninėje Rawson tapo operuotas nuo kojų gyslų išsiplėtimo. Baigia gydytis savo namuose Villa Sastre. Kr.

— LAIŠKUS iš „A. L. Balso'' Redakcijos prašomi atsiimti: Juozas Staškūnas nuo sesers Veronikos iš JAV., Marija Staškūnienė, Jurgis Morkūnas (laiškas iš Kanados), Grigas Kazys (laiškas iš Australijos), Konstancija Kepalaitė - Majauskienė (laiškas nuo brolio Jono Kepalo), Kazys Česlovas Lapinskas (telegrama), Kazimieras Jarušas (du laiškai iš Chaco), Osvaldas Butkeraitis (laiškas iš Paragvajaus) ir Juozas Naglius (laiškas iš JAV).

— ● —

PARSIDUODA ŪKIS PRIE MONTE GRANDE

Du lotai po 22x54 su medžiais, vandentraukis — malūnas, gyvenamas namas „chalet''. galponas dirbtuvei ir t.t. Camino Cintura ir 17 de Octubre, prie Monte Grande. Kolektyvas už 2 kvadrų. Traukinys iš Lomas de Zamora. Iš abiejų pusių kaimynai lietuviai. Pusė grynais, kita išsimokėtinai po $ 500 mėnesiui. Dėl smulkesnių informacijų prašoma kreiptis šiuo ardesu: Sr. Pablo Baniulis, sastreria, Gutierrez 2048, Avellaneda. (908 - 9)

LIETUVIŲ PAMINKLINĖ LENTA GRAND BOURG'E

Lietuvai Išlaisvinti Centrui vadovaujant, 23, 9. 50, 16 val. bus patalpinta paminklinė lenta su atitinkamu įrašu Grand Bourg'e.

Grand Bourg — Instituto Sanmartiniano namai, pašvesti Argentinos Išlaisvintojo Generolo José San Martin garbei, randasi puošniame Buenos Aires miesto rajone, Palermo Chico, La Platos upės linkui nuo puošnios Alėjos Libertador General San Martin (buv. Av. Alvear), prie Automobilių Klūbo rūmų.

Buenos Aires lietuvių visuomenė prašoma skaitlingai dalyvauti šiose istorinėse iškilmėse. Apart paminklinės lentos patalpinimo, gyvų gėlių vainikais bus papuoštas ten esantis Išlaisvintojo biustas.

— ● —

LATVIŲ ARTISTAI VAIDINA KINIEČIŲ VAZĄ

M. Ziverto veikalą — Kiniečių vaza — Latvių Sąjungos Argentinoje artistai, A. Buliui režisuojant, vaidins Lietuvių Klūbo salėje su pakartojimu:

Šeštadienį, rugsėjo 9, 1950, 20 val. ir sekmadienį, rugsėjo 17, 19:30 val.

Specialiai padidinta Lietuvių Klūbo scena. Pa vaidinimų įvyks bendri publikos šokiai, orkestrui BALTICA griežiant.

Kviečiami dalyvauti ir lietuviai.

Įžangos vyrams $ 5, moterims $ 3.

— ● —

ZIGMANTO ŠEIMOS PADĖKA

Jonui Zigmantui 19. 8. 50 mirus, nuoširdžiai dėkojame visiems gerbiamiesiems kaimynams ir giminėms, papuošusiems vėlionies karstą gyvų gėlių vainikais ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Ypatingai dėkojame Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro vadovybei bei nariams už atidavimą paskutinės pagarbos šios organizacijos nariui. Vėlionies Šeima.

Buenos Aires, 27. 8. 50.

— KAS ŽINO LIKIMĄ Jurgio Adoškevičiaus, kilusio iš Rudupio kaimo, Prienų valsčiaus, Marijampolės apskrities, karo metu dingusio iš savo gimtinės. Pranešusiems būsiu dėkinga: Sra. Catalina Pečėsienė, c. Gral Paz 860, Temperley, FCNGR., prov. Buenos Aires, Argentina.

— PARSIDUODA žemės sklypas 17.32x51, Villa Sastre. Už išmokėtą pusę savininkas nori $ 7000. Kiti 50 mėnesių išsimokėtinai po $ 25 į mėnesį. Teirautis „A. L. Balso'' Redakcijoje. P.P.

JONAS POVILAVIČIUS,

aviatorius, Argentinos kariuomenės seržantas, pereitą savaitę tarnybos reikalais skraidė į Saenz Peña, Chaco,, Ta proga aplanké ten gyvenančius „A. L. Balso'' skaitytojus.

VIANORD

Skandinavų lėktuvais ir laivais kelionės į Europą ir atgal

PATARIMAI EMIGRACIJOS REIKALAIS

T. E. 35-0485 — SUIPACHA 156 — T. E. 35-7912

ATVYKSTA UOŠVĖ TYLOS SUDRUMSTIMUI

Sekmadienį, spalių 1, 1950, 17 val. Lietuvių Klūbo salėje, Av. Boedo 737, Buenos Aires, Scenos Mylėtojų Būrelis suvaidins begaliniai linksmą komediją: „Uošvė į namus — tylos nebebus''. Režisuoja ir Kumštienės rolę vaidina dramos aktorė Beatričė Kleizaitė - Kerbelienė. Kiti vaidylos: Mylė, jos duktė — Liucija Paliulionytė; Zigmas, Mylės vyras — Algirdas Matukas; Grigalius, Zigmo dėdė — Stasys Stanaitis: Katrė, tarnaitė — Regina Stanaitienė.

Po programos tęsis publikos šokiai.

Įžanga vyrams $ 3.30, moterims $ 2.20.

Šeimynos ir jaunimas prašoma skaitlingai dalyvauti. Įsidėmėkite dieną ir valandą. S. M. B.

— ● —

PUIKI BIZNIO PROGA KORDOBOJE

Lietuvių šeimyna parduoda mūro namą: du kambariai, puiki salė - krautuvė, maudynė ir t. t. Savininkai laiko krautuvę ir gėrimų parduotuvę. Automatiškos svarstyklės, piaustytuvas ir kt. Vien elektriškas šaldytuvas kaštavo $ 14.000. Žemė išmokėta. Tas viskas parsiduoda už $ 65.000. Grynais reikia įmokėti $ 37.000, o $ 28000 yra hipotekos. Jeigu kas norėtų tik išnuomuoti, tai už viską $ 280.00 mėnesiui. Savininkai perka didesnę įmonę. Smulkmenas sužinoti „A. L. Balso'' Redakcijoje. K. B.

— KAZIMIERA ŽELEPUGAITĖ, žmona veterinarijos gydytojo Dr. Salazar, vyriausio Argentinos kariuomenės arklių inspektoriaus, pasistatė gražų namą Merlo. Jos duktė (nuo pirmo vyro) Irenė Klusaitė lanko Buenos Aires universiteto agronomijos fakultetą.

— MYKOLAS SENIŪNAS padidino ir pagražino savo namus: c. San Carlos 454, Temperley. Mykolas dar vis nevedęs. Artėjant Argentinos pavasariui laukia, kad kuri nors nuobodaujanti lietuvaitė jam parašytų laišką. Krosnietis.

— AMALITA KILOTAITYTĖ, baigusi komercinę akademiją Pitman, dirba kaipo sekretorė notarų Vernus - Costa raštinėje Buenos Aires.

— PAMALDOS už a. a. Valeriją Vabolienę įvyks Buenos Aires bažnyčioje San Roque 17. 9. 50, 11 val., minint 6 mėnesių mirties sukaktį.

— BALDUS taisau, atnaujinu, liustruoju. Kreiptis laišku arba asmeniškai: V. Kivaras, Chaco 1714, Val. Alsina, 4 de Junio.

— REIKALINGOS PATALPOS moterų madų salionui. Žinančius prašoma pranešti Balso Redakcijai. V.

DR. BASANAVIČIAUS VARDO LIETUVIŲ CENTRO VEIKLA

Nauji įrengimai

Rugpiūčio 27, 1950, virš 30 Lietuvių Centro narių ištisą sekmadienį pašventė Centro nuosavybės puošimui. Malonu pastebėti, kad apart narių - veteranų tikrai su dideliu pasirįžimu darbuojasi Argentinoje gimęs lietuvių jaunimas. Talkininkų tarpe matėsi ir du iš tremties atvykę lietuviai: Petryla ir inž. Valiuškis.

Šokių - sporto platforma praplėsta ir padaryti įrengimai krepšinio žaidimui.

Talkininkai darbo pertraukos metu draugiškai pasivaišino asado pietumis.

Sportuojantis jaunimas ir visuomenė bendrai tęsitėmina vienintėlės Buenos Aires miesto ribose — Lietuvių Centro — adresą: Tabaré 6950, Villa Lugano, Buenos Aires.

Ekskursija Berissan

Lietuvių Centro jaunimo ekskursija į Berissą įvyks 30. 9. 50. Centriečiai vaidins „Vargdienio'' salione.

Padėka už paramą

Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro Valdyba nuoširdžiai dėkoja gerb. Mykolui Kuprevičiui, gyvenančiam Ing White, už padirbimą ir paaukavimą Lietuvių Centrui kopėčių ir supynių vaikų žaidimų skyriui.

L. C. V - ba.

— ● —

MACKUS IR ŽUKAS PIRKO NAUJĄ BIZNĮ

Pardavęs savo autą linijoje 225 A. Mackus ir pardavęs savo dalį restorane Pineiroje L. Žukas sumokėjo $ 90000 už naujo biznio raktą. Jiedu nupirko kavinę, barą ir bilijardinę Patagones 3502, tel. 91 - 4165 — prie Caseros, Boedo ir Diogones Taborda. Atidarymas įvyks 16. 9. 50

— * —

PARSIDUODA BITYNAS

10 avilių su bitėmis ir 20 moderniškų tuščių. Garinis peilis, tankas medui ir visas įrengimas. Teirautis A. L. Balso Administracijoje (908 - 9)

JONAS KISIELIUS & SŪNUS
Namų Statytojai
Piedrabuena 5550 — Bs. Aires
Statyba — Planai — Sąmatos.

BRUNO MATUSEVIČIUS
Įvairiausių baldų dirbtuvės sav.
Gral. Fructuoso Rivera 6679,
Villa Lugano — Buenos Aires

Įrengiu elektrą ir antenas
Darau naujus ir taisau
RADIO APARATUS
Leonas Bernotas,
Camarones 5826, Buenos Aires.

VILIUS RASIŪNAS
Optikas Technikas
Akiniai, Foto-Aparatai
Savo Laboratorijoje priima:
Šeštadienį nuo 10—16
Sekmadienį nuo 11—15
Gral. M. Acha 876
(Frente Club Pomona)
Parqeu Peluffo-Moron-F.N.D.F.S.

PIRMA LIETUVIŠKA ŠOFERIŲ AKADEMIJA

Technika
Kvotimai
Valdymas
Calle VIEYTES 1789 (Puente Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

Lietuvių Krautuvė
parduoda: papirosus, loterijos bil., marškinius, kojines vyrams, kvepalus ir rašomąją medžiagą.
PETRAS VAICEKONIS, sav.
WARNES 378 VILLA CRESPO

Radio – Elektra
Radio technikas dirba naujus, taiso ir pakeičia visokių rūšių, aparatus. Pataiso antenas pigiai, garantuotai ir ant išsimokėjimo. Išnuomuojami visokiems banketams Radio - Fono amplifikadoriai su lietuviškomis plokštelėmis pigia kaina. Tartis:
VINCAS RAMANAUSKAS
Baigęs mokslą USA
calle POLA 289 — Buenos Aires
T. E. 64 - Liniers - 4154.

Akušerė Beneš Bilek
Diplomuota Pragos ir Bs. Aires Universitetuose. Speciali pagelba gimdyvėms. Pasitarimų valandos nuo 8 iki 21 ir sekmadieniais; 3 kv. nuo Constitución.
Calle Lima 1217, Bs. Aires.
TE. 23-3389.

ROBERTO FISCHER
PRISAIKINTAS IR TECHNIŠKAS VERTĖJAS:
Lietuviškai, vokiškai, angl., pranc., oland., port., skandinavų kalboms.
C. SAN MARTIN 154
(Galeria Güemes)
4 aukštas: T. E. 34-0149

Dr. E. LEVINAS
Lietuvis gydytojas - chirurgas diplomuotas Berlyno ir Kordobo universitetuose, buvęs Rosario ligoninės klinikos vedėjas, daba Hospital de Clinicas, Sala 4 gydytojas, kalbantis lietuviškai, prima širdies, aorta ir kt. ligų ligoninius savo konsultorijoje
nuo 15 iki 18 val.
CALLAO 545 T. A. 35 - 8669

RESTORANAS IR BARAS „JOSÉ MITURA''
(St. Povilonio namuose)
c. La Rioja 2219, VILLA PORVENIR
TE: 20 — Avellaneda — 9380
Europiečiški valgiai. Visoki gėrimai

ODOS LIGOS — SIFILIS
Dr. MIGUEL FINKELBERG
Gydytojas specialistas ligoninės Durand
CORRIENTES 5628, 1 piso T. A. 54-7593
Priėmimo val.: 15 - 19. — Sekmad. ir šventad. 9 - 11.

GRAN INSTITUTO "RAMOS MEJIA"
VENEREAS
LYTIES LIGOS — SIFILIS — ŠLAPUMAS
Gydymas ligų ODOS ir KRAUJO
Egzema — Psoriasis — DR. FILIPPINI, Gyd.
Pilvelio — vidurių — jaknų — inkstų — plaučių ligos.
REUMATIZMAS — ŠIRDIS — Hemorojus — Venų išsiplėtimas.
MOTERŲ LIGŲ Gydytojas, DR. NUNEZ
GERKLĖ — NOSIS — AUSYS — Gyd. DR. MACCHI
Priėmimas nuo 9 iki 21, Sekmadieniais nuo 9 iki 12.
SUSIKALBAMA LIETUVIŠKAI.
RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

Dr. M. RABINOVICH
Šlapumo ligos. — Venerinės. — Lytinis nusilpimas.
Oda. — Sifilis. — Pilvas.
Širdis. — Plaučiai.
Moterų ligos. — Gyslos. — Hemorojus.
Spindulinė X. Trumpieji. Elektrokoagulacija.
Priėmimo val. nuo 15 iki 20. Sekmad. ir švent. nuo 10 iki 12
JOSE E. URIBURU 770 — T. A. 47, Cuyo 4970 — BS. AIRES
(Altura: Córdoba 2200)

Tvarko balansus, pelno mokesčius.
Beguiristain 734 - Avellaneda
T. E. 22 - 9947

ĮSPANIŠKAI - LIETUVIŠKAS ŽODYNAS
176 puslapiai. Kaina $ 2. Galima gauti „A. L. Balse'', Boedo 737, Bs. Aires.

ANTANAS PASTARNOKAS
Restoranas — Baras — Bilijardai
CARLOS PELLEGRINI 1453
Isla Maciel — Avellaneda

Ave America!
25 poeto Jurgio Kastyčio Gliaudos eilėraščiai. 17 dailininko Vl. Vijeikio piešinių. Gražus 32 pusl. leidinys. Viršelyje — dangoraižiu perverta širdis.
Išleista J.A.V. Knygelės kaina 3 Argentinos pezai. Gaunama: „A. L. BALSE''
Av. Boedo 737 — Buenos Aires.

JURIDINIS BIURAS
Adv. Dr. Roman Ciechanow
Adv. Dr. Roberto Rois
c. Maipu 231, oficina 231
TE: 34 - 1020 ir 34 - 0601
Nuo 3 iki 6:30. Šešt. 3 - 4
Darbo bylos. Šeimos Dokumentai pilietybei ir pensijai. Pirkimas ir pardavimas nejudomų nuosavybių.

Dr.Med. J. Gintyla
ELEKTROTERAPIA
Reumatizmo, ciatica ligų specialistas
PERSIKĖLĖ Į
José Evaristo Uriburu 1312
I - as aukštas
T. E. 42 - 2036
Priima ligonius kasdien 10 - 13 val. ir Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais 15 - 18 val.

VINCAS BAGDONAVIČIUS
Almaceno „Kėdainiai'' sav.
Albarreyos 2799; Tel. 51-7014
Villa Pueyrredon — Bs. Aires.

Aronas Resnikas
Laikrodžinkas ir auksorius
Parduoda ir pertaiso laikrodžius ir brangenybes. Perdirba žiedus
Ir perka auksą.
CORRIENTES 5349 — Buenos Aires
T. A. 54, Darwin 7981

Antano Girdausko
Visokių Baldų Fabrikas
HERNANDARIAS 1721 - Bs. Aires
Dirba moderniškiausius baldus šeimynoms garantuotai ir nebrangiai. Kviečia persitikrinti ir pasirinkti.

CORRALON Y SANITARIOS
de Wolf Arender e hijo
Įtėikiama statybai medžiaga įmokant 50 % kainos. Likęs išsimokėjimui. Kainos pigios. Lietuviai pasiteiraukit
MAXIMO PAZ 1099, esq. Santa Fe
T. A. 241-0673 - 4 de Junio

JURIDINĖ SLAVŲ STUDIJA
Dr. Joaquín Prieto — adv., b. Trib. teisėjas.
Sr. José Podres — Admin. reikalai.
I. STAMBOLSKI — Procurador
GUIDO PODRES
Civiliai, kriminaliai ir administraciniai reikalai; ypatingai greit sutvarkomos bylos už SUŽEIDIMUS DARBE, kelionėse ir už paliuosavimus iš darbo sostinėj ir provincijoj. Palikdami, paveldėjimų išieškojimai. Tarpininkauja perkant ir parduodant biznius ir namus. Skuba visuomet užtikrintr.
Priėmimo valandos nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 20
LAVALLE 1605 (entrepiso derecha) — BUENOS AIRES
T. A. 35, Libertad 3444
PASTABA: Išreikalavimas, legalizavimas ir vertimai metrikų iš visų Europos šalių pensijomis ir pilietybės gavimui.

Linotipia „La Voz'', calle Defensa 822, Bs. Aires.